

БИБЛИОТЕКА ФАНТАСТИКА • ВРАТИТЕ НА РАЯ

БОБ ШОУ

ОРБИТСВИЛ

ОТ АВТОРА НА "СХВАТКА НА РАЗСЪМВАНЕ"

037

БОБ ШОУ ОРБИТСВИЛ

Превод: Владимир Зарков

chitanka.info

ОТ АВТОРА НА „СХВАТКА НА РАЗСЪМВАНЕ“

ГОЛЯМ КОЛКОТО ПЕТ МИЛИАРДА ЗЕМИ

Векове наред земяните претърсват космоса, но са открили само една-единствена планета, годна за обитаване. До деня, в който капитан Ванс Гарамонд се натъкна на „сфера на Дайсън“ — космическа обител, чиято площ бе несравнимо по-голяма от земната. Уви, според силните на деня няма нищо по-лошо от намирането на територия, към която да се устремят наведнъж всички онеправдани. Ето защо корпорацията „Старфлайт“ се опитва да опази тайната с всевъзможни средства.

„Орбитсвил“ е носител на BSFA (Британската награда за научна фантастика). Има си и две продължения — „Отлитане от Орбитсвил“ и „Съд на Орбитсвил“.

I

Името на президентката беше Елизабет и някои смятаха, че това съвпадение е повлияло очебийно върху живота ѝ. Нямаше спор, че след смъртта на баща ѝ тя преобрази Старфлайт Хауз — сега повече напомняше на кралски двор от предишни векове, отколкото на централен офис. Имаше и забележими признаци на ритуали от времето на кралица Елизабет, дворцови интриги, привилегии и пристрастия в похватите ѝ при управлението на империята, в която се въртяха трилиони кредити. А най-дразнецата за Гарамонд останка от миналото — може би защото го засягаше лично — беше вкорененият ѝ навик да привиква за разговори очи в очи капитаните на кораби, на които предстоеше поредният изследователски полет.

Беше се облегал на изваяния от камък парапет, а сивите му очи сезираха безучастно в отопляваните градини, спускащи се на тераси цели четири километра до брега на Атлантическия океан. Старфлайт Хауз се издигаше върху някога не особено внушителен исландски хълм. Сега обаче първичните му очертания се губеха напълно под гламурата от веранди, тераси и павилиони. Когато и да зърнеше тази гледка от въздуха, Гарамонд я сравняваше с грамадна пошла торта.

Чакаше вече два часа, а нямаше с какво да си отвлече вниманието, освен да отпива от чашите с бледозелени напитки, за да потисне напирещото нетърпение. Предпочиташе да бъде с жена си и детето си през малкото оставащи преди полета часове.

Като преуспял в работата си капитан на крилолет му се бе налагало да търпи присъствието на Елизабет няколко пъти. Затова и неприязънта му към нея беше непоклатима. Не го вбесяваше до такава степен дори фактът, че тя е най-богатият човек в историята на човечеството — толкова високо над закона, че понякога убиваше ей така, в пристъп на раздразнение. Гарамонд се питаше дали бе решила да си остане непривлекателна жена, защото имаше ум на мъж — в епоха, когато козметичната хирургия премахваше всички телесни недостатъци, освен най-уродливите? Или може би бе превърнала

разкривените си зъби и нездраво бледата си кожа в белег на своята абсолютна власт?

Загледан в пъстрите фонтани по спускащите се надолу тераси, Гарамонд си спомни своето първо идване в Старфлайт Хауз. Щеше да ръководи едва третата си експедиция, още беше достатъчно млад и се притесняваше от театралната черна униформа. А не можеше и да забрави, че му предстои да стане част от твърде особените отношения, които според мълвата Елизабет Линдстрьом поддържаше със своите капитани. Това пък го изпълваше с напрежение и лоши предчувствия. Готвеше се да отвърне остроумно на всеки въпрос, поставящ на изпитание неговите способности. Но никой от командването на флота или от администрацията не го бе предупредил за сладникавата сапунена миризма, излъчваща се от Елизабет. От нея му се свиваше гърлото точно в моментите, когато трябваше да говори най-ясно и стегнато.

И съветниците по протокола от Старфлайт Хауз не биха подхвърлили дори намек, за да помогнат на един младеж да прикрие естествените си реакции. В обърканите му спомени господстваше представата за ненормално извит гръб, заради който още повече изпъкваше кръглият пухкав корем, досущ като на насекомо. Гарамонд, замръзнал в стойка „мирно“, се бе постарал да отбягва погледа ѝ, когато тя отъркваше небрежно сатенената възглавничка на шкембенцето си в стиснатите му юмруци и придирчиво оглеждаше натруфеното му облекло.

Сега се облягаше на изкуствено състарения парапет и в паметта му изплуваше студената неприязън към по-възрастните капитани, останала в душата му след онази първа среща. Никой не се и опита да му подсказе как да се подготви психически за личните разговори с президентката. Но когато той се озова в ролята им, също не предупреждаваше младите капитани какво ги очаква при сблъсъка с височайшето присъствие. И лесно оправдаваше това бездействие пред самия себе си. Стигаше му да си представи вероятните последици, ако обясни на някой новак, че в тази жадувана „особена връзка“ с президентката ще има и тайна размяна на изпълнени с копнеж погледи между капитана и Лиз Линдстрьом. И наскоро някое многолюдно съвещание за подготовка на полет ще му подаде късче хартия, на което тя — най-богатият и могъщ човек във Вселената — е разпечатала

детински мръсен виц. Гарамонд честичко си повтаряше, че дори някога да му хрумне мисълта за самоубийство, ще избере по-лесен и приятен начин, а не последиците от подобна откровеност.

— Капитан Гарамонд — разнесе се мъжки глас зад гърба му, — президентката ви приветства.

Обърна се — високият прегърбен Хумболд, вицепрезидентът, вървеше по терасата към него. Държеше за ръка момче на около девет години, едро за възрастта си и среброкосо. Позна Харалд, сина на президентката, и му кимна безмълвно. Момчето отвърна по същия начин на поздрава, а очите му шареха по пъстрите отличия, с които бе обкичена униформата на капитана.

— Съжалявам, че се наложи да чакате толкова дълго. — Хумболд се прокашля сдържано, за да покаже, че това е пределът, до който би си позволил да изрази несъгласие с Елизабет. — Уви, президентката не ще може да се откъсне от важните си дела поне още два часа. Тя желае да изчакате.

— Значи ще изчакам — вдигна рамене Гарамонд.

Постара се да прикрие с усмивка нетърпението си.

Жалко... Според данните от тахионните наблюдения, които предаваха станциите отвъд орбитата на Плутон, носещата се в Слънчевата система благоприятна вълна, богатата на йони, скоро щеше да стихне. А той се надяваше да я яхне, да ускори по-бързо кораба си до светлинния праг. Вече изглеждаше, че електромагнитните криле ще трябва дълго да събират във вакуума оскъдна жътва от реактивна маса.

— Да, ще се наложи да потърпите.

— Е, разбира се, бих могъл и да тръгна, а да се видя с президентката, когато се върна от експедицията.

Вицепрезидентът показа с намек за усмивка, че е оценил шегата, обаче се озърна да се увери, че Харалд не ги слуша.

— Не би било уместно. Не се съмнявам, че Лиз ще бъде достатъчно разочарована, за да изпрати прехващач, с който да ви върне тук за по-особен разговор.

— Тогава няма да предизвиквам излишни неудобства.

И двамата се сетиха за капитан Вич, самонадеян младок, който не се стърпял след двудневно чакане в Старфлайт Хауз и вечерта се изнизал тихомълком без благословията на Елизабет. Разправяха, че бърз прехващач го върнал на Земята, а последвалият разговор с

президентката наистина трябва да е бил особен. Капитанът изчезна безследно. Гарамонд нямаше как да провери дали цялата история не е поредният апокриф. Звездният флот, преселващ полека излишното население от планетата, беше толкова огромен, че из него обикаляха какви ли не мъкви и легенди. Тази обаче отразяваше правдиво някои неумолими факти...

— Капитане, намерили сме ви приятно занимание, с което да си запълните времето. — Хумболд отпусна леко едната си розова длан върху сребристите глави на детето. — Напоследък Харалд пак проявява буден интерес към крилолетите. Задава въпроси, които тъй или иначе са свързани с теорията и практиката на космическите полети. Лиз иска вие да си поговорите...

Гарамонд се взря недоверчиво в момчето, което в момента проявяваше буден интерес само към няколко метални статуи по-нататък по терасата.

— А как е с математиката?

— От него не се очаква да защити магистърска степен още днес следобед — засмя се суховато Хумболд. — Капитане, просто трябва да поощрите неговата любознателност. Познавам не един адмирал, който с радост ще позволи да му отрежат дясната ръка срещу подобна публична проява на доверие от страна на президентката. Трябва вече да се връщам в заседателната зала.

— И ще ме оставите насаме с него?

— Да. Лиз има високо мнение за вас, капитан Гарамонд.

— Добре де, свикнал съм с децата.

Гарамонд си мислеше за своя шестгодишен син, изпратил го с размахано юмруче, вместо да му помахна на раздяла. Така хлапето даде воля на чувството, че е изоставен от баща, който толкова често се занимава с нещо друго, а не с него. Как му се искаше през тези четири прахосани часа да бе имал възможността да накара момчето си да забрави сълзите... И отгоре на всичко го тревожеха съобщенията, че йонният вятър отслабва до обичайното си фоново състояние в пространството. А капитанът на кораб-търсач трябваше да стои на тази безвкусно украсена тераса и да бъде бавачка на дете, вероятно обременено с неврози не по-малко от майка си. Вицепрезидентът се отдалечи, а Гарамонд се помъчи да лепне усмивка на лицето си, но май не го правеше много убедително.

— Харалд, значи ти се иска да управляваш крилолет?

Момчето го изгледа хладно.

— Служителите на „Старфлайт“ с ранг по-нисък от член на директорския съвет се обръщат към мен с „господарю Харалд“.

Веждите на капитана се понадигнаха на челото.

— Харалд, сега ще ти обясня нещо за междузвездните полети. Там, в космоса, — и най-незначителният техник е по-важен от всички ваши шефове от администрацията, събрани накуп. Разбра ли ме, Харалд? Или да ти казвам Хари?

„Ама аз съм по-голямо дете и от него!“ — изуми се Гарамонд от себе си.

Хлапето също го изненада — ухили се.

— Хич не ми пука за полетите в космоса.

— Аз пък си мислех, че...

— Казах им го, защото това им се искаше да чуят. Но пред теб няма защо да се преструвам, нали?

— Да, синко, няма нужда да се преструваш. С какво обаче ще се занимаваме тези два часа?

— Ами тича ми се — сподели Харалд неочаквано разпалено и Гарамонд мислено го върна в братството на нормалните момчета.

— Само ти се тича ли? — засмя се капитанът, този път искрено. — Скромно желание.

— Не ми дават да тичам или да се катеря, щял съм да се нараня. Мама е забранила, а всички тук страшно се боят от нея, не ме оставят и да мигна самичък. Но ти... — Харалд вдигна очи към мъжа, ликувайки от хитростта си — ... ти си капитан на крилолет.

Гарамонд осъзна твърде късно, че детето се е опитвало да го изиграе още от първия миг, но не се ядоса.

— Правилно, такъв съм. Я да видим сега колко бързо ще стигнеш оттук до онези статуи и обратно.

— Да видим!

— Ами тогава не стой като закован. Старт!

В Гарамонд се бореха присмехът и тревогата, докато гледаше Харалд да бяга неумело, размахал усърдно лакти. Момчето заобиколи бронзовите скулптури и се върна в същия тремав тръс, обаче очите му сияеха като прожектори.

— Може ли пак?

— Колкото искаш.

Хлапето отново се зае да изразходва напиратата в него енергия, а капитанът се върна до каменния парапет на терасата и се зазяпа към градините. Въпреки яркото следобедно слънце океанът сивееше пепеляво и протягаше мъгливи пипала, които обгръщаха с тъга куличките и водопадчетата. Самотна чайка блещукаше като звезда в далечината.

„Как не ми се тръгва... — призна си Гарамонд. — Няма защо да се залъгвам.“

В първите години го крепеше вярата, че именно той — Ванс Гарамонд, е човекът, комуто предстои да открие третия обитаем свят. Но за почти цяло столетие дирене сред звездите хората бяха прибавили към космическите си владения само една планета освен Земята. Въпреки въодушевлението и решимостта си Гарамонд също не постигна нищо. Ако бе в състояние да се примири с твърде голямата вероятност никога да не открие годна за заселване планета, сигурно трябваше да се вслуша в желанието на Ейлин. Защо да не се прехвърли в редовните полети и поне да знае, че всеки месец ще прекарва няколко дни у дома? Е, да, превозът на нови заселници до Теранова беше връх на суката, затова пък работата предлагаше сигурност и спокойствие. Йонните ветрове по маршрута бяха отдавна проучени, а и веригата от „метеорологични станции“ не позволяваше корабите да се влачат мудно в безплодната пустош...

— Виж ме!

Капитанът се обърна и отначало не зърна никъде Харалд. После го видя вкопчен опасно високо върху раменете на една статуя. Момчето му махаше с ръка.

— Ей, я по-добре слез и ела тук.

Гарамонд се опита да не издаде опасенията си. Дързостта на хлапето ставаше трудно търпима. Да, емоционалните изнудвачи си служат със същите похвати като обикновените престъпници. Отначало изкрънка съгласието му да тича по терасата, сега си извоюваше с нахалство правото да се катери рисковано. И можеше да постави Гарамонд в неловко положение пред президентката. Само неловко ли?! Осъзна, че е достатъчно Харалд да си изкълчи глезена, за да съсипе кариерата му веднъж завинаги.

— Ама аз се катеря добре. Виж, де!

Момчето праметна крак през равнодушното бронзово лице и се пресегна към вдигнатата ръка на статуята.

— Вече знам, че се катериш добре, но не се качвай по-нависоко, докато не дойда при теб.

Гарамонд се запъти към скулптурите уж нехайно, обаче всяка негова крачка беше по-широка от предишната. Безпокойството му ставаше мъчително. Елизабет Линдстрьом, наследила най-колосалната финансова империя в историята, нямаше равни на себе си по власт. Нейният син пък щеше след време да поеме „Старфлайт“ в ръцете си, да контролира построяването на звездни кораби и целия трафик между Земята и единствената друга обитаема планета. А Ванс Гарамонд, един незначителен капитан във флота от крилолети, сам направи така, че да си навлече гнева или на единия, или на другия.

— Качвам се! — подвижна Харалд.

— Недей! — Гарамонд се втурна напред, без повече да се преструва. — Моля те, недей!

Стремеше се да пробие въздуха, който сякаш се сгъсти изведнъж около него, стягаше го като гума. Момчето се разкикоти тържествуващо и запълзя към стърчащата отвесно ръка на статуята... но се изгърва и политна назад.

Единият крак на Харалд се закачи за миг в натруфената бронзова яка и го преобърна с главата надолу.

На Гарамонд му се струваше, че е попаднал в клопката на друг пространствено-времеви континуум и гледа случващото се в мудното темпо на раждаща се спирална галактика. Забеляза как се отвори първият гибелен милиметър на пролуката между пръстите на Харалд и метала. И хлапето сякаш увисна във въздуха, после пропадна изведнъж... все по-бързо. Видя и чу тежкия удар на главата му в каменния пиедестал на скулптурите.

Свлече се на колене до тялото и още в следващата секунда се увери, че момчето е мъртво. Парчетата от раздробения череп се бяха забили в мозъка му.

— Не се катериш добре — с укор промърмори изтръпналият Гарамонд на отпуснатото лице, още обсипано с капчици пот. — Уби и двама ни. И моето семейство.

Изправи се с лице към главната сграда, напрегнат в очакване на втурналите се към него чиновници и прислужници.

Над терасата тегнеше все същата тишина, нарушавана само от ромолето на фонтаните.

Високо в стратосферата невидима въздушна машина чертаеше бавно следата си. Всяка отминаваща секунда блъскаше по съзнанието на капитана, както чук се стоварва върху наковалня. Не шавна поне минута, преди да повярва, че никой друг не е станал свидетел на бедата.

Отърси се от вцепенението, вдигна трупа на Харалд и се учуди колко е лек. Отнесе го до гъстите цъфнали храсти. Тъмнозелените листа издаваха шума на развято метално фолио, докато криеше сред тях мъртвото дете.

Гарамонд обърна гръб на Старфлайт Хауз и побягна.

II

Провървеше ли му, разполагаше със стотина минути.

Надяваше се, че президентката е пресметнала заетостта си точно, като е наредила да я чака още два часа. И на още нещо — че наистина е имала намерение да остави сина си с него през цялото време. Успееше ли да се възползва докрай от тези последни минути, шансовете му не бяха за пренебрегване. Достатъчно беше обаче един от поне десетината лични слуги на Харалд да го потърси или пък някой измежду хилядата посетители в Старфлайт Хауз да зърне кърваво петънце на терасата...

Числата в тази игра със смъртта се премятаха във въображението му, когато се добра до главната приемна и слезе от плъзгащата се пътека. Служебното му возило го чакаше тук, за да го откара право към терминала на совалките на Северния космодрум. Въпреки риска, дължащ се на радиовръзката на водача със Старфлайт Хауз, не измисли по-бърз начин да достигне кораба си. В голямата леденозелена зала се тълпяха мъже и жени, излизаци след смяната си в околните административни сгради. Изглеждаха спокойни и доволни, дори смаяни от щедро сипещите се слънчеви лъчи. А Гарамонд псуваше наум и си пробиваше път сред обърканите потоци и водовъртежи от човешки тела, стараеше се да печели време, без да привлече нечие внимание със своята припряност.

„Вече съм мъртвец — чудеше се някак отчуждено. — Каквото и да сторя, колкото и благосклонен да е късметът ми още час-два, свършено е с мен. И с жена ми. И със сина ми. Ако ще и йонният вятър да се задържи и да напълни крилете на кораба ми, всички сме мъртви, защото няма къде да се скрием. Само още един обитаем свят, където също ще ни причакват корабите на Елизабет...“

Едно лице се обърна любопитно към него в гъмжилото и Гарамонд се усети, че бе започнал да си мърмори на глас. Усмихна се, помъчи се да влезе в собствения си доскорошен образ — перспективен капитан на крилолет, облечен в черно и сребристо, символите на

звездните океани. И натрапникът се отдалечи в тълпата, явно решил, че е сбъркал за източника на отчаяния шепот. А Гарамонд хапеше долната си устна, скъсявайки разстоянието до возилото. Бе сгущено в един от многоетажните докове до приемната. Водачът, мъж на средна възраст с пронизващ поглед, го зърна отдалеч и веднага се спусна на площада.

— Благодаря — учтиво отвърна капитанът на почтителния жест.

Вмъкна се пъргаво в тапицираната черупка.

— Знаех си, че ще бързате, господине.

Очите на водача се вторачиха многозначително в него от огледалото.

— Тъй ли?

Гарамонд потисна безсмисления пристъп на страх. Не така щяха да го арестуват. Заяпаше тила на мъжа отпред — червендалест, нагънат и осеян с множество черни точки.

— Ами да. Всички капитани на „Старфлайт“ гледат час по-скоро да се изнесат към космодрумите. Прогнозите не били добри.

Гарамонд кимна и си наложи да изглежда безгрижен. Машината се стрелна напред и от магнитните ѝ двигатели се разнесе едва доловим вой.

— Плановете се променят малко — ще минем да вземем жена ми и хлапето. Помниш ли адреса?

— Да, господине.

— Чудесно. Опитай се да стигнеш дотам по-скоро.

Гарамонд привидно нехайно затвори преградата между двете кабинички на возилото и взе първия попаднал му под ръка комуникатор. Набра домашния си код и зачака екранът да светне, щом обаждането бъде прието. Дали Ейлин и Крис не са излезли някъде? Момчето се бе разстроило много. Баща му отново си спомни как размаха юмруче към него, вместо да му махне за сбогом. Леката промяна на жеста събираше ведно всички чувства, бушуващи в невръстното човече... И майка му може би е решила да го разходи някъде този следобед, за да го разсее и утеши. Ако е така...

— Ванс! — Лицето ѝ се появи на екрана. — Мислех, че вече си излетял. Къде си в момента?

— На път за вкъщи, ще дойда след десетина минути.

— Връщаш ли се? Но...

— Ейлин, случи се нещо. Ще заведе двама ви с Крис на космодрума. Той у дома ли е?

— На балкона е. Ванс, ти никога не си ни позволявал да те изпратим на космодрума!

— Ами аз... — Гарамонд се поколеба и реши, че ще е по-добре, ако жена му остане засега в неведение. — Промених решението си. Моля те, искам Крис да е готов за излизане, когато пристигна.

Тя вдигна рамене нерешително.

— Убеден ли си, че това ще му се отрази добре? Няма те вкъщи от три часа, тъкмо започна да забравя колко се бе натъжил... А ти ще му причиниш отново същото.

— Казах ти вече — случи се нещо. — „Колко ли домашни кученца зърнах из Старфлайт Хауз днес? Пет? Или шест?“ — После ще ти обясня. — „От колко далеч може едно куче да надуши труп? Тази пасмина май е най-голямата заплаха...“ — Пак те моля — пригответи Крис за излизане.

Ейлин поклати глава.

— Не съм съгласна. Съжалявам, но няма да...

— Ейлин! — Той съзнателно позволи паниката да се промъкне в гласа му, за да пробие до недостижимата вселена на нормалния живот, която жена му още обитаваше. — Не мога нищо да ти обясня в момента, но настоявам двамата с Крис да сте готови за тръгване след няколко минути. Недей да спориш с мен, а направи каквото ти казвам!

Прекъсна връзката и се насили да облегне гръб на седалката. Питаше се дали не изтърва нещо излишно. Копоите понякога прослушваха и обществените честоти.

Возилото се носеше на запад по главния маршрут на Акранес, ускоряваше и забавяше на тласъци, когато водачът се бореше да заеме отворила се в трафика пролука. На Гарамонд му хрумна, че мъжът отпред не си върши работата с майсторството, което показваше по пътя към Старфлайт Хауз. Сигурно нещо отвличаше вниманието му. Поддаде се на предчувствието си и спусна преградата.

— ... през дома му. Предполагам, че ще бъдем на Северния космодрум след около двадесет минути.

Капитанът се прокашля.

— Какви са тези приказки?

— Докладвам, господине.

— Защо?

— Такива са нарежданията. Всички водачи уведомяват информационния център на „Старфлайт“ за маршрутите си.

— И какво съобща?

— Господине, не разбирам...

— Какво докладва?

— Че решихте да вземете и семейството си на път към Северния космодрум. Само толкова.

Мъжът размърда неловко рамене и по металните пламтящи слънца — емблемите на „Старфлайт“ — заиграха червени отблясъци.

— Повече не се обаждай.

— Защо, господине?

— Капитан съм от изследователския отряд на „Старфлайт“ и все ще налучкам пътя из тази част на Исландия, без някоя бавачка да ме води за ръчичка.

— Съжалявам, обаче аз трябва...

— Просто карай. — Гарамонд се пребори с несправедливия си гняв. — И побързай!

— Добре, господине.

Гънките по обречения врат на водача почервеняха още повече, когато приведе рамене към волана.

Гарамонд се застави да затвори очи и да не мърда. Само потриваше длани в коленете си, но не успяваше да ги изсуши от обилно избиващата пот. Мъчително му се искаше да надзърне какво ли става там, на хълма. Дали „кралският двор“ на Елизабет се занимаваше със себе си и делата си както всеки ден? Заседаваха ли всички онези съвети, комитети и трибунали, президентката минаваше ли от една колонна зала в друга, за да плете и подръпва кротко паяжините на империята със самото си присъствие? Някой забелязал ли е вече отсъствието на Харалд? Или на капитан Гарамонд?

Отвори очи и се загледа навъсен в неспирно отминаващата околност. Широкият пояс от служебни сгради, прострял се няколко километра около Старфлайт Хауз, оставаше назад, приближаваха първите жилищни райони на корпорацията. Като капитан от изследователския отряд Гарамонд имаше привилегията да е настанен в един от „най-добрите“ квартали. На жаргона на „Старфлайт“ това означаваше, че е близо до хълма на Елизабет. В по-спокойните мигове,

когато дежуреше на мостика в своя кораб, Гарамонд често размишляваше защо огромната мощ на властта, съсредоточена в Лиз, изкривява и езика на приближените ѝ, досущ както огромна звезда изкривява пространството край себе си. И пленените от светилото светове се движат по измамно права линия, а всъщност само се въртят в орбита около него. Точно сега обаче се радваше на социалното притегляне, излъчвано от Елизабет, защото домът му беше по средата между Старфлайт Хауз и Северния космодрум. Почти нямаше да загуби време.

Преди возилото да е спряло напълно пред пирамидалното струпване на апартаменти, Гарамонд отвори вратата и закричи припряно към асансьора. Изскочи на третия етаж, втурна се към своето жилище и нахълта. Познатата обстановка сякаш рухна върху него, още веднъж го потресе неумолимият факт, че привичният живот е свършил. За миг се почувства като призрак, витаещ там, където отдавна не му е мястото.

— Ванс, какво има?

Ейлин се появи от едната спалня, облечена както винаги в опъната по тялото ѝ пъстра коприна. Мургавото лице и тъмните ѝ очи издаваха силно безпокойство.

— После ще ти обяснявам. — Прегърна я и застина така за секунда-две. — Къде е Крис?

— Тук съм, татко! — Момчето се метна със скок към него и се вкопчи с ръце и крака. — Ти се върна!

— Хайде, синко, отиваме на космодрума.

Гарамонд вдигна момчето над главата си и го разтърси внимателно. Беше тайният им знак, че започва задружна ваканция. За втори път през последния час усещаше колко леко е едно дете...

— Возилото ни чака. Ейлин, заведи Крис долу, аз ще дойда след мъничко.

— Още не си ми казал защо изведнъж си промени плановете.

— По-късно!

Гарамонд се надяваше, че ако някой успее да ги възпре, преди совалката да излети, за Ейлин и Крис ще има слабичка надежда да оцелеят... Стига той да се закълне съвсем искрено, че жена му е нямала представа какво е станало.

Побутна я към коридора и се върна в килера, прикрит от сияеща многоцветна холограма. Отне му само няколко секунди да отвори кутията, където бе прибрал стария си спортен пистолет, и да зареди пълнителя. Дългоцевното оръжие с удобна ръкохватка скъса подплатата на униформата му, докато го пъхаше във вътрешния си джоб. Остро усещаше как куртката се издува тежко под лявото му рамо. Устреми се на бегом към изхода. Внезапна прищявка го подтикна да сграбчи едно украшение — охлюв от масивно злато с рубинени очи. Ейлин задържаше с едната си ръка вратата на асансьора, с другата укротяваше Крис.

— Потегляме — подхвърли весело Гарамонд, макар да му се струваше, че в главата му трака и скрибуца старинен часовник.

Затвори вратата и натисна бутона за слизане.

Крис пробяга дългото преддверие и се шмугна пръв в кабината за пътници. За щастие имаше малко минувачи, и то не от съседите на семейството. Въпреки че се мръщеше, водачът поздрави любезно Ейлин и ѝ отвори другата врата. Тя се настани до мъжа си. Когато возилото тръгна, той се обърна към нея с пресилена усмивка.

Ейлин завъртя глава нетърпеливо.

— Няма ли вече да ми кажеш що за щуротия е това?

— Нищо особено, просто идвате да ме изпратите на космодрума.
— Гарамонд се озърна към сина си, залепил нос в задното стъкло, явно очарован от бързото движение. — На Крис сигурно ще му хареса там.

— Нали било важно!

— Да, за мен е важно още малко да съм с теб и детето.

Ейлин се вторачи озадачено в него.

— Какво взе от апартамента?

— А, нищо...

— Виждам го това „нищо“!

Наведе се, хвана пръстите му и ги отвори насила. Показа се златният охлюв. Гарамонд ѝ го бе подарил през медения им месец. Чак сега проумя, че е прибрал дребното украшение, защото беше символичният крайгълен камък на техния дом. Очите на жена му се разшириха и тя се извърна. А той се чудеше какво ли ѝ подсказва интуицията, питаше се и колко им остава...

В същата минута един незначителен прислужник в Старфлайт Хауз вървеше колебливо през нескопосаното подобие на италианска градина от Ренесанса. Казваше се Карлос Пенарио и държеше поводите на два от любимите кокершпаньоли на президентката.

Беше обзет от съмнения заради особеното държание на кучетата, а и заради някои обстоятелства, свързани с работата му. Дългите уши на животинчетата направо плющяха, кучетата задружно опъваха поводите и се опитваха да го изтеглят към сенчестата страна на терасата, обикаляща хълма там, където започваше недостъпната територия на президентката и висшите началници. Пенарио, който по природа се отличаваше с любопитство, никога не бе виждал кокершпаньолите обхванати от такава трескава възбуда. Изкушаваше се да ги пусне... но като служител само с четвърти ранг нямаше право да се качва по-нагоре в Старфлайт Хауз. По-рано не би умувал толкова, но само преди два дни събуди гнева на прекия си шеф — приличащия на джудже кисел шотландец на име Артър Кемп, който му обеща понижение още при следващата грешка.

Пенарио задържаше без усилия стръвно душещите кучета и не откъсваше поглед от близките статуи, греещи като червено злато в гаснещите лъчи на слънцето. Малко по-рано до тях на парапета се облягаше висок, корав наглед мъж в черната униформа на капитан от флота на крилолетите. Намусеният капитан май си бе тръгнал, никой друг не се мяркаше по терасата. А кокершпаньолите вече подлудяваха от желание да отидат там. Е, не беше кой знае каква загадка, но Пенарио с охота щеше да прогони ужасната скука на всекидневните си задължения.

Пак се подвоуми, огледа какво ставаше по-нагоре по хълма и се остави кучетата да го завлекат към широките ниски стъпала. Щом се озоваха на терасата, те се устремиха право към основата на бронзовите статуи, после пък заскимтяха тихичко и се завряха в хрусталака отзад.

Пенарио се надвеси над тях, бутна настрани клоните със свободната си ръка и надникна в сумрака.

Гарамонд пресметна, че имат нужда от още трийсетина минути. Ако дотогава никой не намери трупа на Харалд, той и семейството му вече ще са извън земната атмосфера, понесени от някоя совалка, преди

тревогата да бъде предадена по всички честоти. И това не би ги отървало напълно от опасността, но в „Бисендорф“, подчинения му кораб, който обикаляше в полярна орбита, най-много тежеше думата на капитана и в този затворен малък свят законите на Елизабет не действаха толкова безпрекословно. Разбира се, и в космоса тя най-накрая можеше да го довърши. Тъкмо това очакваше да го сполети след време. Щеше обаче да ѝ бъде по-трудничко, отколкото на Земята, където с едно изречение би насъскала хиляди от своите лакеи срещу него.

— Искам да се отбия до тоалетната — срамежливо съобщи Крис и се откъсна от задното стъкло, усмихвайки се гузно.

Тупна се с юмруче по корема, сякаш за да го накаже, че му пречи.

— Ще потърпиш до космодрума.

Ейлин го придърпа върху коленете си и го обгърна с гладките си кафяви ръце.

Гарамонд се вираше в жена си и детето, не можеше да повярва, че всичко това им се случва. И двамата носеха леки дрехи, естествено нямаха и никакви вещи. Немислимо! Да ги откъсне неподготвени от естествената им среда — слънчевата топлина, океанския бриз, защитаващите ги здрави стени и тихите паркове... за да ги поведе в смъртно опасното пространство между звездите. И въздухът в кабината като че се разрези мигновено, принуди Гарамонд да вдишва прекалено дълбоко. Заяпа се в кръговата панорама от здания и гъст листак извън возилото. Пак се мъчеше да подреди всяко предстоящо свое действие през следващия критичен половин час, но умът му го подвеждаше. Мислите му се въртяха в непрестанно повторение на разпокъсани картини.

За стотен път виждаше онзи гибелен светъл милиметър да се открехва между силуета на Харалд и бездушния метал на скулптурата. И телцето му беше толкова леко... Как е възможно да побира всички кости, кръв, мускули и органи, които поддържат живота, а изобщо да не тежи? Толкова крехко, че падане само от три-четири метра...

— Татко, виж! — Крис зашава развълнуван в прегръдката на майка си. — Ето го космодрума! Може ли да влезем в твоята совалка, а?

— Ще се опитам да уредя нещо.

Гарамонд се загледа над трепкащото силово поле около Северния космодрум, опитвайки се да долови някакви признаци на необичайна суматоха.

Карлос Пенарио пусна гъвкавите клони и те отново се събраха. За пръв път от юношеските си години насам той се прекръсти.

Заотстъпва по-надалеч от страшната находка, като упорито влачеше обезумелите кокершпаньоли. Озърташе се трескаво за помощ. Наблизо пак нямаше никой. Вече отваряше уста, за да закрепци с все сила, да отприщи ужаса си в звук, разтърсващ въздуха, но му хрумнаха едновременно няколко стъписващи мисли. Беше зървал Елизабет Линдстрьом два-три пъти, и то отдалеч, но пък се бе наслушал на всякакви истории в спалнята на прислугата. Предпочиташе да го лишат от заплатата му за цяла година, отколкото да го изтикат пред нея, за да ѝ съобщи дори неприятната вест, че някой от нейните домашни любимци се е задавил с пилешка кост. А едва не се насади да дава обяснения как е открил трупа на сина ѝ...

Лесно си представи какво ще стори президентката на оногова, който ѝ стовари вестта на главата, преди да си е възвърнала самообладанието, ако изобщо можеше да се каже, че то ѝ е присъщо.

Не биваше да забравя и за шефа си Артър Кемп. Пенарио поначало нямаше право да стъпва на тази тераса. А на човек като Кемп това единствено нарушение би подсказало... не, *би доказало*, че прислужникът е извършил и други. Например, че някак си е отговорен и за смъртта на момчето. Познаваше добре утъпканите пътища, по които се плъзгаше разсъдъкът на шефа. Дори Пенарио да доживееше разследването, Кемп би се заклел в какво ли не, за да отпадне всякаво съмнение, че той също е замесен.

Щом осъзна, че само след миг щеше сам да си изпроси гибелта, Пенарио си възвърна решимостта. Коленичи, награби кучетата и затича припряно надолу по стъпалата. Макар да беше потресен и уплашен, умът му не губеше качествата си, позволили му да се спаси от глада в Мексико и да попадне в една от малкото земи, където въздухът още е годен за дишане. Паметта му съхраняваше подробен график за привичните обиколки на Кемп из Старфлайт Хауз и околностите му. Заядливият дребосък скоро щеше да огледа за

последен път през следобеда горните градини и тераси. И щеше да мине близо до храстите, където бе скрит трупът на Харалд. По-добре е отговорникът по домакинството Артър Кемп да го открие, нали?

Пенарио се премести още малко косо надолу по склона, откъдето можеше да забележи навреме появата на шефа си. Застана в сянката на обвита с бръшлян беседка, остави кучетата на земята и се престори, че им оправя сребърните нашийници. Превъзбудените животинчета се мъчеха да се отскубнат от ръцете му, но той ги държеше здраво.

Беше намислил те да се втурнат обратно към терасата, щом Кемп отиде точно на мястото, където щеше да се забърка по неволя в намирането на трупа. Пенарио погледна часовника си.

— Още малко, приятелчета — прошепна той на кокершпаньолите.

Опасенията на Гарамонд не се сбъднаха — космодрумът дори бе притихнал повече от обичайното, а меката светлина на залеза придаваше на бетонните площадки златистия оттенък на пясъчен плаж. Ниско над западния хоризонт се стелеше бъркотия от облачета — същинска приказна армия с пламтящи шлемове. Няколко рехави знамена се развяваха към зенита, оцветени във все по-гъсто розово.

Возилото спря и капитанът заслони очите си с длан. На определената площадка видя тумбестите очертания на совалката. Люкът беше отворен, подвижната стълбичка — на мястото си. Гледката го изпълни с отчаяното желание да се втурне натам, да качи Ейлин и Крис в орбиталния кораб и да се махнат по-скоро. Само че преди това се налагаше да се занимае с някои задължителни процедури. Пропуснеше ли ги, щеше да бъде изпреварен от крайно нежелателно съобщение по радиото до „Бисендорф“. Махна един гъст кичур от челото си и се усмихна немошно на Ейлин и водача.

— Трябва да подпиша някои документи. После ще ме изпратите до совалката — подхвърли нехайно на излизане.

— Мислех, че с Крис ще отидем в панорамната зала — смънка жена му, без да се надигне от седалката.

— Но да гледаш оттам не е много интересно. Нали, Крис? — Подхвана момчето и го остави на стъпалата пред администрацията на изследователския отряд. — Каква е ползата твоят татко да е капитан на

крилолет, ако не изкопчи малко развлечения за сина си? Искаш да разгледаш совалката отвътре, нали?

Детето кимна, но твърде сдържано за годините си, сякаш тревогата на майка му се предаваше и на него.

— Разбира се, че искаш.

Гарамонд хвана Ейлин за ръката и я издърпа от кабината. Наведе се към водача.

— Това е всичко за днес. Оттук нататък сами ще се оправим.

Мъжът го изгледа безмълвно и подкара возилото към обширните гаражи.

Ейлин стисна ръката му.

— Ванс, вече няма чужди уши наблизо. Какво е?...

— Не мърдайте никъде оттук, докато не се върна. Няма да се бавя.

Той профуча по стъпалата, кимна на часовите, които му отдадоха чест, и нахълта в центъра за предполетна подготовка. Голямата квадратна зала му се стори някак чужда, сякаш я виждаше през очите на съвсем младия Ванс Гарамонд, който влезе тук стъписан преди първия си полет като капитан. Мигом се озова пред нужното му дълго бюро и плесна на него документите на кораба.

— Капитане, закъсняваш — поклати глава якият Хершел, бивш квартирмайстер на кораб.

Обичаше да хапе безобидно капитаните на действителна служба, може би за да им напомни предизвикателно, че невинаги бе седял зад бюро на Земята.

— Знам... — вдигна рамене Гарамонд. — Не можах да се отърва по-рано от Лиз.

Хвана първото попаднало му писало и започна да драска името си върху множеството листове, които му подаваше Хершел.

— Тъй ли стана? Не искаше да те пусне, а?

— Тъй стана.

— Жалко. Като гледам, изтърва вълната.

Розовото лице насреща се сви в гримаса на съчувствие.

— Сериозно?

— Ами картата е зад гърба ти, убеди се сам.

Хершел посочи холограмата под сводестия таван на залата — обхващаше цялата Слънчева система и околното пространство.

Жълтото сияние беше силно както винаги и Гарамонд веднага видя извитата като лък ударна вълна, където радиацията се сблъскваше с магнитното поле на Земята. Данните за вътрешните спирали на слънчевия вятър обаче интересуваха само онези, които пътуваха между планетите. За него беше важна плътността на йоните в края на системата и отвъд. Затърси с поглед огромната дъга близо до орбитата на Уран. Там слънчевият вятър, поразреден значително заради разстоянието от светилото, се натрупваше за среща с магнитното поле на галактиката. В първия миг не зърна нищо, после забеляза рехавичко кехлибарено ореолче. Цветът показваше, че едва ли има и един йон на десет кубически сантиметра. Рядко бе виждал толкова слаба вълна. Слънцето сякаш се настройваше скъпернически и не искаше да подпомогне кораба му в ускорението към междузвездните простори.

Насочи вниманието си към широките разпръснати ленти в зелено, синьо и червено, отбелязващи галактическите потоци от бързи частици, които се проточваха по цялата карта. Тези блуждаещи енергийни течения означаваха за него не по-малко, отколкото вятърът и вълнението за капитан на презокеански платноход в далечното минало. Всички космически апарати, построени от „Старфлайт“, тоест всички звездолети на Земята, използваха силни магнитни полета, за да събират междузвездния атомен боклук и да го превръщат в реактивна маса. Така ставаха възможни далечни пътешествия из галактиката на кораби с десетина хиляден тонаж вместо милионите, необходими за тромави конструкции, понесли в себе си своята реактивна маса.

Крилолетите имаха и един недостатък — зависеха от капризите на космическия „климат“. Ако условията бяха идеални, корабът се ускоряваше равномерно в първата половина на маршрута, после също толкова плавно намаляваше скоростта си. Но там, където жътвата от частици беше оскъдна, ускорението се превръщаше в главоболие. Случеше ли се в началото, крилолетът щеше да се влачи дълго до целта, другата възможност означаваше да профучат край набелязаната звездна система и да забавят достатъчно устремното си движение чак няколко светлинни дни зад нея. За да сведе случайностите до търпимия минимум, „Старфлайт“ разполагаше с вериги от автоматични станции, които непрекъснато предаваха данни с нискоенергийни тахионни лъчи и обновяваха картите.

Гарамонд веднага проумя, че желанието му да ускори по-бързо кораба си се сблъсква с дяволски злощастно затруднение.

Май поне в половината пространство, обхванато от картата, изобщо липсваха потоци от частици, а и където се виждаха, вече се отдалечаваха към галактическия южен полюс. Само една струйка с донякъде поносима плътност, може би оплела се в аномалия на междупланетните магнитни полета, още беше близо до орбитата на Марс, но и тя отминаваше.

— Трябва веднага да се измъквам — натърти Гарамонд.

Хершел тутакси му подаде традиционната кожена папка с разрешението за полета.

— Плюй си на петите, капитане. „Бисендорф“ е напълно готов за полет, а нищо не ми пречи да подпиша останалите глупотевини от твое име.

— Благодаря ти!

Гарамонд грабна папката и затича към изхода.

— Ей, не оставяй оня прахоляк да ти се изплъзне! Обери го целия!

Той пробяга лудешки през преддверието. Олекна му, че най-сетне можеше да отприщи ужасното напрежение. В контролния център често виждаха капитани на крилолети, понесли се като спринтьори към корабите си, когато „времето“ започваше да се разваля. Завари Ейлин и Крис на стъпалата, където ги бе оставил. Жена му изглеждаше уморена и потисната, не пускаше ръката на детето.

— Всичко е наред — каза им бодро.

Прихвана Ейлин през раменете и я поведе към тунела на плъзгащата се пътека. Тя охотно закрачи до него, но Гарамонд усещаше как уплахата ѝ се засилва с всяка секунда.

— Да вървим!

— Накъде, Ванс?

Изрече въпроса си спокойно, но той долови, че всъщност го пита за истината, и то разчита на скъпоценното взаимно доверие, което никой от двамата не би и помислил да погази. Гарамонд се взря в сина си. Пътеката вече ги носеше по тунела и момчето като че беше очаровано от новото преживяване.

— Когато чаках за среща с президентката, заръчаха ми да се грижа час-два за малкия наследник — Харалд Линдстрьом...

Беше непоносимо да разказва и думите му приседнаха.

— Ванс, какво се случи?!

— Ами... не го опазих. Падна отвисоко и се преби до смърт.

— Ох! — Лицето ѝ изведнъж загуби цвета си. — Но как успя да се измъкнеш от?...

— Никой друг не го видя как падна. Скрих тялото в храстите наблизо.

— И сега трябва да избягаме, тъй ли?

— Дано успеем.

Ейлин отпусна длан на рамото на Крис.

— Нима се боиш, че Елизабет ще ни?...

— Да. Ще го стори непременно. По инстинкт. Невъзможно е да постъпи иначе.

Брадичката ѝ потрепна, докато се мъчеше да овладее мускулите около устните си.

— О, Ванс, ужасно е!... Нали аз и Крис не можем да дойдем с теб?

— Можете и ще дойдете. — Гарамонд усети обезсърчен как тялото ѝ се отпусна изведнъж с цялата си тежест върху ръката му. Наведе се към ухото ѝ. — Няма да се справя сам. Имам нужда от помощта ти, за да спасим Крис. Иначе ще си излее злобата върху него...

Жена му изпъна рамене, макар и сякаш с огромно усилие.

— Ще издържа. А и много други жени отиват да живеят на Теранова, нали?

— Така те искам. — Гарамонд я прегърна за миг, но недоумяваше — тя наистина ли вярваше, че могат да се преселят на единствения друг обитаем свят, където също властваше „Старфлайт“? — Ейлин, стигнахме почти до края на тунела. Когато се изкачим по рампата, влез с Крис направо в салона на совалката, все едно е училищен автобус. Аз ще вървя на крачка зад вас, за да не ви видят случайно от контролната кула.

— Но няма ли да възразят другите пътници?

— В совалката ще бъдем само ние и пилотите, а аз ще си поприказвам с тях.

— Те сигурно ще поискат веднага да се махнем.

— Дори няма да гъкнат — обеща Гарамонд и посегна към вътрешния джоб на куртката си.

А пред Старфлайт Хауз, високо на хълма, падна първата жертва.

Отговорникът по домакинството Артър Кемп тъкмо предвкушаваше вечерята, когато два кокершпаньола стремглаво профучаха край него към храстите в края на терасата. Спря, изгледа ги с любопитство и с две ръце отвори пролука в гъстите клони. Произхождаше от северните райони на Шотландия — доста чисти и непокътнати, сравнително рядко населени, затова му липсваше инстинктът, избавил Карлос Пенарио от преждевременна насилствена смърт. Извлече трупа на Харалд на светло, зяпна невярващо черните ивички засъхваща кръв под ноздрите и ушите, после се разкрещя в комуникатора на ръката си.

Елизабет Линдстрьом се появи на терасата само след две минути.

Не позволяваше никому да докосне останките на чедото й. Служителите нямаше как да се разпръснат, затова около нея се образува гъст обръч от хора. По средата Елизабет започна собственото си разследване. Застанала над малкото тяло, изпъчила сияещото в сатен шкембенце като огромен бисер, отначало тя прояви хладнокръвие. Само хората от съвета на директорите знаеха какво предвещават все по-твърдите ударения в говора й, както и разсеяното опипване на един специален пръстен с рубин. Рангът ги принуждаваше да стоят до президентката, те обаче се опитваха да пристъпват нехайно, за да се скрият зад нечий гръб. Но и другите започваха да предусещат опасността, затова кръгът около Елизабет се разширяваше полека, а напрежението в него нарастваше.

Довлякоха отговорника по домакинството Артър Кемп в това гнездо на страха, за да даде показания. Отговори на първите въпроси почти спокойно, но гласът му секна, когато президентката започна бавно и усърдно да си скубе косата. Цяла безкрайна минута на терасата се чуваше само тихото пращане на изтръгнати кичури.

Кемп понесе зрелището до предела на нормалното човешко търпение, накрая се обърна и понечи да побегне. Елизабет го пръсна в движение с мощен лазерен импулс от пръстена си. И се завъртя сляпо,

за да порази и други с остатъка от енергията, но нейният старши личен лекар скочи към нея и с риск за живота си впръска приспивателно в издутите вени на шията ѝ. Президентката падна в несвяст след броени секунди, обаче успя да произнесе следните три думи:

— Доведете ми Гарамонд.

III

Гарамонд се вмъкна след Ейлин и погледна към носа на тантурестата совалка. Люкът между пилотската кабина и пътническия салон беше отворен, откриваше големия пулт с приборите за управление и екраните. Подаваше се по едно рамо от двамата пилоти, украсено с вездесъщата емблема на „Старфлайт“. Чуваше и неизменната предполетна проверка на системите. Никой от пилотите не се обърна да ги погледне.

— Седнете там — прошепна той и посочи анатомичните кресла, които не се виждаха от предната кабина.

Вдигна пръст към устните си и намигна на Крис, сякаш всичко беше игра. Момчето не се подлъга, а само кимна напрегнато. Гарамонд се върна при рампата и помахна на въображаеми изпращачи, после закричи към пилотската кабина.

— Да излитаме, капитане — подкани с най-сърдечния глас, който успя да изтръгне от гърлото си.

— Да, господине. — Първият пилот с набола тъмна брада се озърна. — Веднага щом съпругата и синът ви слязат от совалката.

Ванс се огледа светкавично. Един малък екран показваше пътническия салон, а в него — дребните фигурки на Ейлин и Крис. Дали пилотите ги наблюдаваха още от появата им и какво ли започваха да подозират?

— И те идват с нас — отсече Гарамонд.

— Съжалявам, господине, но имената им не са в списъка, предаден ми от контролната кула.

— Това е изключение, което преди малко уговорих лично с президентката.

— Длъжен съм да поискам потвърждение от кулата.

Мускулите по лицето на първия пилот се стегнаха в неговорчива гримаса. Той посегна към комуникатора.

— Уверявам ви, че всичко е наред. — Гарамонд извади пистолета от куртката си и посочи с цевта към пистата за излитане. — Искam от

вас да получите всички необходими разрешения, както се полага, след това ще се насочите към моя кораб по траектория с максимален разход на енергия. Цялата процедура ми е позната до болка и мога сам да карам вашето бръмчило, ако се наложи, затова не вършете глупости и не ме принуждавайте да ви гръмна.

— Нямам никакво намерение да умирам. — Първият пилот вдигна рамене, а по-младият му колега закима припряно. — И все пак, капитане, докъде се надявате да стигнете така?

— Достатъчно далеч. Време е да излитаме.

Гарамонд остана между двете кресла. Долята приглушен удар от затворилия се херметично външен люк на пътническия салон и совалката потегли. Докато следеше внимателно разговора на пилотите с контролната кула, той четеше и параметрите на полета, изписани на главния компютърен екран. „Бисендорф“ се намираше в Първи полярен пояс, истинска река от кораби на „Старфлайт“ — повечето големи транспортни туловища за превоз на заселници, изпъстрени с по някое хвърчило на изследователския отряд. На завръщащите се крилолети определяха място в тридесетградусовите сектори на дванадесетте станции според необходимостта от текущ или основен ремонт. „Бисендорф“ бе обновен почти изцяло през последните три месеца, затова обикаляше планетата близо до Осма станция, преминаваща в момента над Алеутските острови. При траектория с максимален разход на енергия можеха да стигнат дотам за около единадесет минути.

— Ако разбрах правилно — обади се първият пилот, — искате да се насочим право нагоре, без да завъртаме обиколка?

Тягата в двигателите нарастваше, белите черти на пистата се сляха в непрекъсната линия.

— Правилно сте разбрал — кимна Гарамонд.

— Тежичко ще им бъде на жената и момчето отзад.

В гласа на пилота прозвуча неизречен въпрос.

— Иначе ще им бъде много по-зле...

Той се спря навреме и реши да направи добрина на двамата, като не сподели нищо. И те щяха да отговарят на безброй въпроси по заповед на Елизабет.

— В чекмеджето до вас има метализиращ аерозол — намеси се за пръв път другият.

— Благодаря. — Гарамонд подаде спрея на Ейлин. — Напръскай си дрехите с това. Не забравяй и Крис.

— Защо?

Ейлин се опитваше да говори невъзмутимо, ала гласът ѝ звучеше слабо и отчуждено.

— Няма да ти повреди дрехите, но ще взаимодейства със задържащото поле в совалката, когато понечиш да се раздвижиш. Превръща ги в подобие на предпазна мрежа и не ти позволява да се зарееш из салона при безтегловност.

В суматохата бе забравил, че Ейлин не знае почти нищо за космическите или дори за въздушните пътешествия. Чак сега си спомни, че тя никога не е летяла и с реактивен самолет. Някогашната бляскава епоха на туризма потъваше в забрава — ако човек имаше късмета да живее в що-годе приемлива част на Земята, стремеше се там и да си остане.

— Напръскай се първо ти — сети се жена му.

— Няма нужда. Всички наши униформи са метализирани още в завода.

С усмивката си Гарамонд се помъчи да ѝ вдъхне смелост. „Този пилот дори не подозира колко е прав. Тежичко ще им бъде на Ейлин и Крис.“ Пак съсредоточи вниманието си върху пилотите. Совалката надигна нос и се отлепи мудно от пистата. Щом колесниците се прибраха и оптималният аеродинамичен силует беше възстановен, розовите огнени струи от рекомбиниращи се йони започнаха да я тласкат към небето. Ускорението притисна Гарамонд към задната стена на кабината. Зад него Крис хлипаше.

— Не се плаши, синко — подвикна му бащата. — Това скоро ще свърши и ще бъдем...

— Северен космодрум до совалка СТ 4299. — Гласът изплющя като камшик от радиото. — Говори флотски комодор Кийгън. Обадете се, моля.

— Не отговаряйте! — заповяда Гарамонд.

Зловещият часовник във въображението му спря разтърсващо.

— Та това е самият Кийгън! Капитане, вие май сте забъркал голяма каша, а?

— Твърде голяма... — Той се подвоуми, а гласът повтори заповедта. — Махнете се от тази честота и ме свържете с комодор

Нейпиър в „Бисендорф“.

Каза на първия пилот микрочестотата, на която можеше да се обади без помощта на комуникационния център в кораба.

— Но...

— Веднага! — Въпреки смазващата тежест на ускорението надигна пистолета. — Спусъкът е много чувствителен, а не забравяйте какъв натиск понася показалецът ми...

— Вече се обаждам.

Пилотът завъртя малък регулатор върху страничната облегалка на креслото си.

— Комодор Нейпиър слуша.

На Гарамонд му олекна неимоверно, щом разпозна предпазливия тон, с който започваше разговора помощникът му, когато не знаеше кой го търси.

— Клиф, положението е напечено — с равен глас изрече капитанът. — Получи ли съобщения от Старфлайт Хауз, които да ме засягат?

— Ами... не. Трябваше ли вече да съм ги получил?

— Няма значение. Имам специална заповед за теб, която те моля да изпълниш без бавене и без никакви въпроси. Разбра ли ме?

— Ясно, Ванс.

Личеше, че Нейпиър е озадачен, но не и настръхнал от подозрения.

— Аз съм в совалката, ще се скачим с вас след броени минути. А ти изключи незабавно от мостика системата за външни комуникации.

Кратка пауза. Нейпиър несъмнено разбираше, че от него се иска нещо незаконно и не е длъжен да се подчини според правилата на „Старфлайт“... Връзката прекъсна.

Гарамонд затвори очи и въздъхна. Знаеше и че в главата на отдавнашния му съратник са се мярнали много спомени — времето в „Бисендорф“, всички изминати светлинни години, чуждите слънца и враждебните безполезни планети. Споделеното разочарование, тягостно изпълващо неуморното търсене на ново жизнено пространство, опразнените бутилки уиски край поредната самотна точица светлина във Вселената, които уж им помагаха да понесат по-леко следващото търсене...

Ако Ванс, Ейлин и Крис изобщо имаха шанс да оцелеят, дължаха го на затворения свят във всеки кораб, където властта на Елизабет не беше чак толкова неоспорима. Вярно, в орбита около Земята офицерите бяха длъжни да се подчиняват безпрекословно на заповедите от администрацията на „Старфлайт“. Но Гарамонд току-що бе прекъснал успешно достъпа на съобщения до кораба...

Сепна го тревожното бръмчене на навигационния компютър.

— Предстоят ни доста резки промени в курса и скоростта — предупреди по-младият пилот. — Не искате ли да подготвите съпругата си?

Гарамонд му кимна с благодарност. В предните илюминатори синевата на небето отстъпваше пред мрака на космоса — неуморните двигатели вече изхвърляха совалката над атмосферата. При такова стремглаво балистично сближаване с целта за всеки професионалист беше ясно, че няма място за милост. Навигационният компютър щеше да подложи пътниците на изпитания до допустимите предели, заложили в неговия програмен пакет. Гарамонд се поотмести, колкото да вижда Ейлин и Крис.

— Очаква ни сериозно друсане и мятане. Не се борете с промените в движението на кораба, иначе ще ви прилошее. Отпуснете се, задържащото поле ще ви опази.

Кимнаха едновременно, вторачили се в него, и му се стори, че бремето на вината ей сега ще го смаже. В същия миг поредица от странични тласъци сякаш разкривиха привичното пространство, дръпнаха го първо наляво, после нагоре. Гърбът му се притискаше тежко към стената, затова не помръдна, но жена му и детето сигурно се бяха отделили от креслата си. Ейлин ахна стъписано и потвърди догадката му.

— Още малко — подвикна й бодро.

В чернилката отпред звездите като че се умножаваха. Засенчваше ги ивица от по-едри и ярки светулки с видимо неравни очертания. Първи полярен пояс, блещукащ като диамантена гривна. А в средата Осма станция излъчваше жълтеникавото си сияние. Творенията на човека се открояваха ясно от невероятно далечните слънца, помагаха на сетивата да възприемат триизмерността на пространството и даваха представа за космическите мащаби, каквато рядко спохождаше Гарамонд по време на полет. Совалката доближаваше потока от

разположили се на орбита звездолети, като непрекъснато променяше по малко траекторията си. Началниците в „Старфлайт“ трябва вече да са опитали нещо друго, след като са се убедили, че нямат връзка с „Бисендорф“...

— Ето го и вашият кораб — подхвърли първият пилот и Гарамонд настръхна от злорадството в гласа му. — Но май сте позакъснял, капитане — друга совалка ей сегичка ще се лепне на пъпа му.

Не беше свикнал да се ориентира бързо в претъпкания Полярен пояс, затова откри кораба си след няколко секунди. И миг по-късно различи сребристия куршум на совалка, понесла се към модула за скачване на огромния „Бисендорф“. Беше немислимо да стигне преди тях, ако е излетяла по-късно от Земята. Значи големите шефове бяха отклонили от задачата му орбитален апарат, за да им препречи пътя към кораба.

— Е, капитане, сега какво ще правите? — подсмихна се жизнерадостно пилотът с наболата брада. — Няма ли най-последно да ми предадете оръжието си?

— Другата совалка извършва сближаване с всички предпазни мерки. Изпреварете я.

— Късно е.

Гарамонд опря пистолета в шията му.

— Забий нос в дока, момче.

— Полудяхте ли!... Добре де, ще се опитам.

Пилотът не откъсваше поглед от застрашително уголемяващия се върху екрана кораб, стремеше се червеният кръст в центъра да не се отделя от обградения с по-светли линии модул за скачване, вече закрит отчасти от другата совалка. Точно тогава компютърът включи спирачните двигатели, за да намали скоростта.

— Нали ви казах — късно е...

— Прекъсни изпълнението на програмата — процеди през зъби капитанът. — Никакво спиране!

— Ама вие да не сте самоубиец?!

— А ти?

Гарамонд натика още по-силно цевта в шийните му прешлени и видя доволен как мъжът пред него изключи автоматичния контрол на сближаването. Налитаха със стряскаща бързина към дока и опитващата се да ги изпревари совалка.

Пилотът неволно сгуши глава в раменете си.

— За Бога, ще се блъснем в тях!

— Знам — невъзмутимо го увери капитанът. — Ще имаш не повече от две секунди да ориентираш отново носа към модула. Тъкмо ще проверим бива ли те в занаята.

След секунди вече надничаха право в соплата на главните двигатели. Ударът раздруса чак костите им, другата совалка изчезна от екрана, а спасителният док рязко се плъзна встрани.

За Гарамонд времето сякаш се препъна и потече тромаво. Успя да проследи как пилотът помръдва ръката си, за да включи аварийните двигатели за корекция на траекторията, които грубо завъртяха носа на совалката към нещастно подобие на предишния курс. Успя и да се вкопчи с лявата си ръка в креслото, да се разкрачи и да долепи гръб до стената, когато спирачните двигатели отпред ги подпряха като с гигантска длан. Дори успя да си отдъхне, че пилотът наистина е от първокласните. Совалката се заби в модула за скачване на „Бисендорф“ със скорост пет пъти над максимално разрешената и се вклони във вътрешните пръстени с писък на разкривен метал.

Само той не можеше да разчита креслото да го защити и политна напред. Спаси го силата на задържащото поле, вкопчило се в дрехите му. Усети топлите вълни в плата и чу пронизително съскане някъде отзад. Тъпанчетата на ушите му изпукаха и му подсказаха, че въздухът се изтръгва от совалката във вакуума на дока.

След няколко секунди Крис заплака тихо и отчаяно. Гарамонд се промъкна в пътническия салон, коленичи до момчето и се опита да го успокои.

— Ванс, какво ни сполетя?

Пъстрите шарки на коприните по Ейлин изглеждаха съвсем нелепо в момента.

— Грубичко скачване. Нищо страшно. Губим малко въздух, но ей сега ще изравнят налягането в дока и... — Откъм пулта се чу пресекалив сигнал. — Вече са го сторили. Съобщават ни, че можем да излезем. Не се тревожи.

— Но ние падаме!

— Изобщо не падаме, миличка. — Не беше сега моментът да й изнася лекции по небесна механика. — Искам ти и Крис да не мърдате от местата си още няколко минути. Разбрахме ли се?

Изправи се, отвори външния люк и огледа офицерите и инженерите, скупчили се на предната платформа в модула за скачване. Сред тях изпъкваше мечешката фигура на Клиф Нейпиър. Гарамонд се отгласна нагоре от ръба на люка и се остави лекото придърпване на задържащото поле в кораба да го отнесе по плавна крива линия към стоманената площадка. Подметките на обувките му залепнаха за нея, а Нейпиър го прихвана за ръката, докато другите отдаваха чест.

— Ванс, цял и невредим ли си? По-страшничко скачване не съм виждал през живота си.

— Нищо ми няма. Клиф, после ще ти обяснявам. Обади се в двигателния сектор и им предай, че искам на секундата пълна мощност.

— На секундата ли?...

— Точно така. Има едно парцалче звезден прах, изостанало от основната вълна, и ние ще се хванем за него. Предполагам, че си изчислил предварително курса.

— Ами совалката?

— Няма как, ще си я мъкнем с нас, както и пилотите.

— Схванах идеята.

Нейпиър вдигна китката си с прикрепен на нея комуникатор към устните си и заповяда двигателите да бъдат включени на пълна мощност. Беше мъж с могъщо тяло и бичи врат, а дланите му приличаха на лопати, но очите му издаваха мрачноват остър ум.

— Това да не е последната ни задача от „Старфлайт“?

— Поне за мен ще е последната. — Гарамонд се огледа, за да се увери, че никой не ги чува. — Затънах до ушите, Клиф... Май повлякох и теб към дъното.

— Аз сам решавам за себе си. Никой не ме е карал насила да прекъсна външните комуникации. Ще ни подгонят ли?

— С всеки свободен кораб на „Старфлайт“.

— Но няма да ни спипат — убедено изрече Нейпиър, защото ускорението вече ги притискаше към площадката. „Бисендорф“

излизаше от околоземната орбита. — Ще се носим с онова облаче до Уран, а догоним ли вълната... Е, имаме запаси за цяла година на борда.
— Задължен съм ти.

Стиснаха си ръцете. Дружеският допир успокои малко Гарамонд. Но колко ли щяха да изтърпят, преди някой от двамата да спомене за горчивата действителност? Имаха великолепен кораб. Само че за цял век изследователски полети огромната космическа армада на „Старфлайт“ бе успяла да докаже един неоспорим факт.

Нямаше къде да избягат.

IV

Отлагаха решението три денонощия.

През това време „Бисендорф“ можеше да поеме само в една посока — към галактическия южен полюс в преследване на единствената струйка частици, изостанала зад отдалечаващата се основна вълна. Застигнаха я, макар и в последния момент, и огромните безплътни правотокови двигатели, сътворени от магнитните полета на кораба, започнаха да набират мощност, ускорявайки кораба до скоростта на светлината и отвъд нея.

Тъкмо прототипите на „Бисендорф“ преди около век едва не бяха пратили в забрава физиката на Айнщайн. По време на първите предпазливи полети донякъде се наблюдаваше предсказаният ефект на нарастване на масата, но не и забавеното течение на времето. Оказа се, че скоростта на светлината не е непреодолима преграда. Наложих се създаването на нови теории, които се опираха на трудовете на канадския математик Артър Артър. Те се съобразяваха с факта, че когато тяло с достатъчна маса и гравитационно поле се ускори до една пета от илюзорната граница, навлиза в нова система от причинно-следствени връзки. Корабът сътворяваше и си носеше собствена вселена, в която действаша съвсем други закономерности. Явно универсалната константа не беше скоростта на светлината, а самото време.

В предишните си мисии Гарамонд много се радваше, че Айнщайн не е бил прав във всичко и че времето не тече по-бавно за космическия пътешественик. Не би понесъл той да остарее само с една година, а жена му — с десет, нито пък при всяко завръщане да намира сина си все по-сбръчкан и побелял. Но в този последен полет като капитан от „Старфлайт“, повел със себе си Ейлин и Кристофър, често си мислеше как затрудненията им биха изчезнали от само себе си, ако можеха да завъртят едно голямо кръгче из галактиката и да се приберат в свят, където Елизабет Линдстрьом е отдавнашно минало. Уви, физиката на Артър им бе затворила този спасителен изход и сега

трябваше да си отговори на въпроса — накъде да се понесат в тази открадната от смъртта година.

В ума му неумолимо изникваха две ограничения. Нямаше никакво желание да обрече на бавна и мъчителна гибел след година четиристотин и петдесетте души екипаж на „Бисендорф“ в незнаен кът на галактиката. Значи корабът трябваше да има възможност за благополучно завръщане на Земята. Можеше да се отдалечи на разстояние, което биха изминали за шест месеца. Но дори да се насочеше направо към предварително избрана точка в космоса, не би излязъл далеч извън сектора, вече изследван подробно от „Старфлайт“. Поначало шансовете да открие обитаема планета в последното отчаяно бягство бяха нищожни, а допустимото разстояние ги превръщаше в безсмислена фантазия.

Другият източник на съмненията му засягаше лично него. Гарамонд знаеше накъде иска да се отпрати, но трудно би защитил избора си.

— Слушай, звезден куп 803 е най-голямата ти надежда — напомни Клифърд Нейпиър.

Изтягаше се в кресло от имитация на кожа в каютата на капитана и държеше чаша, пълна с коктейл преди всичко от уиски. Още не отпиваше, а я въртеше срещу светлината, за да се наслади на цвета ѝ. Под тежките клепачи кафявите му очи не издаваха нищо.

— Ще се добереш дотам бързо. Плътноста е страхотна, само половин светлинна година разстояние между звездите. Ще успееш да проучиш поне осем планетни системи, преди да изтече времето. И не забравяй, Ванс, че го смятат за много перспективен. Нали и шефовете на изследователския ни отряд препоръчаха първо натам да се насочим в следващия етап?

Гарамонд посръбваше от своята чаша и сякаш си припомняше топлината на отминало лято.

— Да, звучи добре, признавам.

Поседяха смълчани, заслушани в слабото жужене на охладителните помпи за свръхпроводящата мрежа.

— Звучи добре — повтори накрая Нейпиър, — но не искаш да идеш там, нали?

— Изборът е твърде очевиден. Защо и началниците ни да не предвидят, че ще отпрашим към 803? Ще пратят нататък стотина

кораба. Или хиляда.

— Мислиш ли, че биха ни открили?

— Рискът не е малък. Отдавна е доказано, че четири крилолета, разположени точно пред пети и изравнили скоростта си с неговата, могат да го контролират по-добре от собствения му капитан.

Нейпиър вдигна рамене.

— Ясно, Ванс. Къде си криеш картата?

— Коя?

— Онази със звездата на Пенгели. Голяма съблазън, а?

Гарамонд се смути за миг. Другият бе прозрял прекалено точно най-потайните му помисли...

— Баща ми дори е говорил веднъж с Руфъс Пенгели — започна да обяснява, като че искаше да се оправдае. — Татко сподели с мен, че не е срещал друг човек, който да е по-малко склонен към лоши шеги. А моят старец поне умееше да преценява хората от пръв поглед...

Затвори уста, защото Нейпиър се засмя невесело.

— Ванс, не е нужно да ми пробутваш идеята си. И без това няма да открием трети обитаем свят, все едно е накъде ще летим, нали?

Капитанът въздъхна. Отиде при бюрото си, отключи едно чекмедже и извади четири големи распечатки. На пръв поглед изобразяваха сивкави метални или каменни повърхности, по които бяха пръснати по-тъмни точки. Опитното око обаче разпознаваше веднага звездни карти. Само че не бяха особено ясни — компютърни възстановки на снимки, почти унищожени при пожар.

„Единствен по рода си пожар — поклати глава Гарамонд, — който ни лиши от компания в галактиката...“

Сагания бе открита още в първите години на изследователските полети. Само на стотина светлинни години от Слънцето — една четвърт от предполагаемото средно разстояние между развитите технологични цивилизации. Още по-изумително беше съпадението във времето. В съществуването на Земята и Сагания периодът на поява и разцвет на разумния живот се равняваше на една секунда от човешкия живот. Напук на теорията на вероятностите хората и саганците бяха започнали едновременно да се взират в небето, без да подозират за съседите си по галактика. И двете цивилизации се бяха насочили към създаването на машини, за да стигнат накрая до използването на ядрената енергия. Тласкани от жаждата да опознаят

света извън планетата си, и двете бяха замислили построяването на звездолети. Срещата би трябвало да е неизбежна.

Само че един ден на Сагания някой бе допуснал грешка — по времето, когато на Земята възниквали първите държави. Увлякъл се политик или безразсъден учен — нямаше значение. Разплатата била жестока. Вследствие на изтръгнала се от контрол ядрена реакция, която обиколила планетата като ослепително бяла приливна вълна, Сагания се простила и с атмосферата, и с живота на повърхността.

Седем хилядолетия по-късно археолозите от Земята не откриха нищо за последния етап от развитието на саганската култура? Ако се настроеше подходящо, човек би могъл да зърне и ирония във факта, че именно онези, които са въплъщавали върховете на цивилизацията, бяха заличили напълно спомена за себе си. Електронните сонди напипаха само по-древните белези на възход, затрупани и съхранени от следващите културни наслоявания. Сред намерените предмети бяха и полуунищожените звездни карти. Не събудиха особено вълнение у никого, макар неколцина учени да забелязаха, че на някои е отбелязана несъществуваща звезда.

— Най-ранното парче. — Гарамонд остави разпечатката на масата и посочи размито петънце. — Тази тук наричаме звездата на Пенгели. Да видим сега друга карта, датирана приблизително с пет столетия по-късно. Няма никаква звезда на Пенгели. Едно от възможните обяснения гласи, че през този период светилото е изчезнало.

— Или са го пропуснали от небрежност — подсказа Нейпиър, вече примирил се с желанието на капитана да предъвче отново познатите до болка доводи.

— Немислимо. На още по-късната карта на същия сектор звездата също липсва. И в момента да огледаме онази част от небето, няма да открием такова тяло.

— Ето ти доказателството, че светилото си е угаснало тихомълком.

— Да, това като че звучи най-убедително. Бърз скромно проблясък... и потъване в забрава. Само че четвъртата карта, намерена от доктор Пенгели, отново показва нашата звезда.

— Значи е по-стара от втората и третата.

— Пенгели заяви, че я е изровил в най-горния запазен слой. Сигурно е най-новата.

— И какво трябва да си помисля? Освен че е измамник ли! Ванс, случвало се е неведнъж. — Нейпиър чукна с квадратните краища на пръстите си по лъскавата разпечатка. — Като в скандалната история с Крит преди няколко века. Тези археолози честичко...

— ... жадуват за незаслужена слава. Знаем, знаем. Пенгели обаче нямаше да спечели нищо с лъжи, че картата е намерена в най-горния слой. Лично аз съм убеден, че е съставена броени десетилетия преди Големия пожар, в разцвета на космическата ера на Сагания. — Гарамонд не говореше разпалено, а с хладнокръвието на човек, който не се съмнява нито за миг в твърденията си. — Забележи, че на четвъртата карта звездата е представена не просто с точица, а има и следи от кръгче около нея.

Нейпиър вдигна рамене и отпи от чашата.

— Картата е отбелязвала местоположението на изчезнали слънца.

— И това е вероятно. Но аз се обзалагам, че саганските технологии за проникване в космоса са били по-съвършени, отколкото подозираме. И звездата на Пенгели е имала особено значение за тях, но ние не го знаем. Може и да са открили обитаема планета в онази система.

— Която е негодна за живот, откакто светилото ѝ е угаснало.

— Е, да, но там може да има още карти, подземни съоръжения, все нещо полезно.

Гарамонд изведнъж чу думите си сякаш отстрани, като от устата на непознат. Стъписа се колко крехка е логическата постройка, на която възлагаше надеждите на семейството си за бъдещето. Неволно се озърна към вратата на спалнята — там се възстановяваха Ейлин и Крис. Проницателен както винаги, Нейпиър предпочете да не се заяжда повече. Още дълго посрѣбваха в мълчание. Разноцветни светещи кубчета — холограми като триизмерните карти, но тези тук бяха само за украса — плаваха из въздуха по преплитащи се пътеки, сливаха се и се разделяха. С всеки проблясък придаваха съвсем нов, необичаен вид на златния охлюв, поставен върху бюрото на капитана.

— Тъй и не попаднахме на сагански кораби — поклати глава Нейпиър.

— Нима това е доказателство, че са ги нямали? Най-малко вероятно е да ги заварим близо до изгорения им роден дом.

Пак настъпи тишина, кубчетата се носеха неспирно из каютата, все едно бяха от безплътен желатин.

Нейпиър си допи чашата и стана да я напълни отново.

— Почти ме убеди, но я ми кажи друго — защо изследователският отряд изобщо не се хвана за тази следа? Само защото е безнадеждна на пръв поглед?

— Добре, да си говорим откровено. Откога не вярваш, че „Старфлайт“ наистина се стреми да открие нови светове?

— Ами аз...

— Имат си Теранова и я разпродават на парченца от по няколко десетки декара, сякаш е не по-голяма от Лонг Айлънд по времето на бурното му застрояване. И всички кораби са в ръцете им. Позволяват на човек да потърси съдбата си в космоса... ако е готов половината си живот да работи за цената на превоза, а другата половина — за да изплати земицата. Клиф, системата е изпитана до съвършенство. Още няколко недокоснати, евтини планети биха я съсипали. Затова и изследователският отряд разполага с най-малко крилолети.

— Но...

— Признавам, налагат волята си по-хитро и ненатрапчиво от някогашните железопътни и минни компании в Щатите с техните частни градчета. Похватите обаче си остават същите. Та какво искаше да кажеш?

— Само да се съглася с теб. — Нейпиър мушна с ръка едно кубче от жълто-зелено сияние, което невъзмутимо продължи по пътя си. — Май няма значение къде ще бродим през тази година. Да тръгнем на лов за звездата на Пенгели. Все пак имаш ли представа за посоката?

— Приблизителна. Ще ти покажа.

Застанаха пред универсалния компютър в ъгъла. На Гарамонд му олекна. Съгласието на Нейпиър придаваше на начинанието поне привиден смисъл. Нареди на машината да демонстрира предварително подготвената карта, която се появи веднага над пулта. Едно светило провлачваше след себе си извита следа от яркочервени чертички

вместо плътните зелени линии за галактическата орбита на останалите.

— Нямах недвусмислени данни на какво разстояние е била звездата на Пенгели от Сагания. Но за да си струва изобщо да си губим времето за нея, трябва да е от спектралния клас на нашето Слънце. Така получаваме приблизителните стойности за нейната абсолютна звездна величина. На най-старата карта е почти равна на други познати ни звезди от първа величина. Успях да изчисля вероятната ѝ отдалеченост от Сагания.

— Доста догадки и предположения станаха — неуверено промърмори Нейпиър.

— Не и колкото си мислиш. Звездите в целия сектор имат еднакви параметри на галактическата си орбита и макар да са навъртели немалко път за седем хилядолетия, можем да проследим движението на звездата на Пенгели с достатъчна степен на вероятност.

— Вероятност, казваш... И колко ще летим дотам? Около четири месеца, нали?

— По-малко, ако попаднем на подходящите течения.

— Ще попаднем — безизразно изрече Нейпиър. — Ще се носим с прокобния вятър...

Не след дълго той отиде да спи, а капитанът нареди на компютъра да превърне цяла стена от каютата в преден обзорен екран. Седя незнайно докога в дълбокото си кресло, без повече да докосне чашата, взираше се в звездите и размишляваше за последните думи, изтървани от Нейпиър.

Някои от невидимите галактически ветрове, от които „Бисендорф“ черпеше реактивна маса, наистина са били прокобни — за някого, някъде и някога. Тежките частици пронизваха колосалната въртележка на галактиката, тласкани от отдавнашни взривове на нови звезди. Те бяха най-богатата и търсена жътва. Всеки опитен капитан можеше да познае, че такива ветрове нахлуват в двигателите, само по нарастващата тежест, приковала го към палубата. Но слънце, превърнало се в нова звезда, поглъща своите планети заедно с всичко по тях и ги превръща в сияещ газ. При всеки едва забележим тласък в ускорението Гарамонд се питаше дали двигателите не се хранят в момента с призраци на прастари цивилизации, за да заличат веднъж

завинаги техните копнежи, да дадат последния отговор на всичките им въпроси.

Задряма, седнал пред екрана, на ръба на мрачната бездна.

Ейлин Гарамонд боледува почти седмица.

Влошеното ѝ здраве се дължеше отчасти на потреса и на последвалото униение след толкова внезапното ѝ нахълтване в непозната, трудна за понасяне среда. Имаше и друга причина, която изненада Гарамонд — жена му беше твърде чувствителна към дребните промени в ускорението при пресичането на различни зони в пространството.

Обясни ѝ, че „Бисендорф“ разчита най-много на междузвездния водород за реактивна маса. Корабът го йонизираше посредством неспирно излъчвани потоци електрони, после го събираше с електромагнитните си криле, които го насочваха към двигателите. Водородните атоми бяха с почти еднаква плътност навсякъде и хората в „Бисендорф“ биха могли да се радват на удобства при равномерно ускорение. Космосът обаче не беше статичният вакуум, описван от някогашните астрономи, извършвали наблюденията си само от Земята. Случайни облаци от заредени частици летяха през него от десетина посоки едновременно подобно на вълни и течения. Тежки и наситени с енергия, частиците се срещаха и отразяваха, като сътворяваха безмълвни бури там, където се сблъскваха челно.

— Само с водорода бихме постигнали ускорение едва наполовина от земното — продължи Гарамонд. — Затова толкова ценим районите с висока активност и се стараем да минаваме през тях. Неизбежно е да усещаш, че тежестта на тялото ти се променя.

Ейлин поумува и попита:

— А не можете ли да променят мощността на двигателите, за да уравниш промените?

— Ей, досетлива си! — доволен се засмя Ванс. — Така постъпват в пътническите кораби. Използват около девет десети от мощността, автоматиката я увеличава или намалява според плътността на частиците в пространството. И притеглянето в кораба е устойчиво. Но ние от изследователския отряд обикновено изстискаме всичко докрай от двигателите. А и в нашия случай...

— Не преглъщай думите. — Ейлин седна в леглото и завивката падна от загорялото ѝ тяло. — Не можеш да позволиш глезотии, когато ни преследват. Това ли искаше да кажеш?

— Не е толкова страшно, че ни търсят. Но нямаме безкрайно много време и трябва да се движим колкото се може по-бързо.

Ейлин стана и пристъпи към него. Голотата ѝ изглеждаше неуместна в спартанската строгост на каютата.

— Безсмислено е да отидем на Теранова, нали?

Той облегна буза на топлия ѝ стегнат корем.

— Корабът може да поддържа живота на всички в него около година. А после...

— И няма да намерим нова планета. Такава, където бихме могли да оцелеем.

— Е, имаме все някакъв шанс.

— Какъв по-точно?

— Целият флот намери само една обитаема планета за около век. Пресметни сама каква е благоприятната за нас вероятност.

— Ясно... — Ейлин го погали разсеяно по косата. После се сепна и изрече настойчиво: — Обеща да ни разведеш из кораба. Мисля, че е време да го сториш.

— Достатъчно ли се възстанови?

— Ще издържа — обеща жената.

Гарамонд изведнъж се почувства по-щастлив, отколкото се надявате да бъде през краткия остатък от живота си. Кимна и отиде в съседната стая, където завари Крис по пижама да си дояжда закуската. Щом момчето се бе опомнило от злосъщното си първо запознанство с космическите полети, то се бе приспособило бързо и лесно. Баща му се стараяше да го улесни — оставаше по-дълго с него, а Нейпиър и другите старши офицери се занимаваха с кораба.

Помогна на сина си да се облече. Скоро и Ейлин дойде при тях, малко притеснена от гълъбовосивия гащеризон на медицинска сестра, който ѝ бе избрал Гарамонд.

— Изглеждаш чудесно — изпревари той прастария женски въпрос.

Тя се взря изпитателно в отражението си.

— И какво не е наред в собствените ми дрехи?

— Добри са в салона за почивка, но когато минаваш през другите сектори на кораба, нужно ти е подходящо облекло. Никой друг не е качил съпругата си в кораба, не искам да сипвам сол в раните на хората си.

— Нали една трета от екипажа са жени?

— Вярно е. Почти сто и петдесет с най-различна възраст и професии. При дълъг полет винаги се образуват и разпадат двойки, има и по някоя женитба след завръщането. Някоя жена обаче не се качва в „Бисендорф“ само като придружителка. Вършат си работата.

— Ванс, недей да говориш толкова надутно. — Ейлин се озърна за миг към сина си. — Ами Кристофър? Не се ли е разчуло вече защо попаднахме тук?

— Не. Още докато бяхме в совалката, постарях се в кораба да не приемат съобщения отвън. Само Клиф Нейпиър знае цялата истина. Другите сигурно се досещат, че съм закъсал, но не са особено загрижени за това. — Гарамонд се усмихна — спомни си една шега, повтаряна често в крилолетите. — Един от ефектите на относителността е, че с увеличаването на скоростта и разстоянието президентката се смалжава все повече.

— А не са ли чули нещо по радиото оттогава?

Той уверено завъртя глава.

— Връзките с ускоряващ се крилолет са немислими. Никакъв сигнал не може да премине през полетата. Екипажът вероятно си представя, че съм въртнал гръб на Елизабет, както направи преди време един капитан на име Вич. Така дори ще им се издигна в очите.

Мина повече от час, докато обиколят различните равнища и отделения в „Бисендорф“. Започнаха с командната палуба и тръгнаха „надолу“ през административните, техническите и ремонтните сектори. Накрая стигнаха до генераторите на полетата и изолираните модули, побрали магнитните помпи и термоядрения реактор. По едно време Гарамонд се изуми на себе си — бе забравил поне за малко, че над него и семейството му тегнеше смъртна присъда.

Захранван от богатите на йони приливи в пространството, корабът поддържаше средно ускорение, 1,3 пъти по-голямо от земното притегляне. Колкото и

мъчително да беше то за екипажа, който се бореше с нарасналата тежест на телата си, според физиката на Айнщайн дори това не би позволило на „Бисендорф“ да достигне скоростта на светлината по-рано от няколко месеца. Само след седем седмици обаче корабът надмина прага от петдесет хиляди километра в секунда — магическия предел, над който се намесваше физиката на Артър. И започнаха нови явления, необясними според закономерностите в системите с ниски скорости. За хората в „Бисендорф“ ускорението пак беше привидно устойчиво, но движението на кораба ставаше все по-устремно и след някакви си дванадесет дни бе надминал многократно скоростта на светлината. Втората половина от пътя повтори огледално първата. Четири месеца по-късно корабът попадна в района, където трябваше да се намира звездата на Пенгели...

— Съжалявам, Ванс. — Лицето на Клиф Нейпиър беше по-мрачно от обичайното. — Няма следа от нея. Ямото твърди, че дори да се е превърнала в черно слънце, неговите уреди не биха го пропуснали в радиус от десет светлинни години.

— Уверен ли е?

— Абсолютно. Всъщност спомена, че и фоновата активност тук е смущаващо ниска.

„Няма да позволя това да ни сполети!“ — заинати се Гарамонд.

— Да слезем в обсерваторията. Искам и аз да си поприказвам с Ямото.

— Да те свържа с него оттук...

— Не. Ще говорим очи в очи.

Капитанът се надигна иззад централния команден пулт и кимна на Гънтър, втория помощник, да поеме контрола над кораба.

От този миг се боеше, откакто преди час двигателите на „Бисендорф“ затихнаха, за да бъдат измерени равнищата на радиацията наоколо, без да пречат всепоглъщащите полета. Искаше да слезе лично в обсерваторията, за да се освободи от ужасното

напрежение, което го налегна отново. И за малко да е далеч от твърде красноречивите погледи на другите офицери.

— Съжалявам, Ванс.

Нейпиър трудно свикваше с безтегловността, могъщото му тяло се поклащаше неловко всеки път, когато долепяше магнитните си обувки до пода на път към асансьора.

— Това вече го каза.

— Знам. Тъкмо започвах да се надявам, че ще постигнем нещо. Странно, но се чувствам виновен, че не успяхме.

— Нелепо е. От самото начало ни беше ясно, че се хващаме за сламка.

„Ах, ти, лъжецо! Дори и толкова не си вярваше. Внуши си, че ще откриеш някаква следа как да стигнеш до трети обитаем свят... Защото не искаше да се примириш, че си обрекъл на гибел жена си и сина си.“

В асансьора преживяваше за хиляден път онзи следобед на терасата. Трябваше само да държи под око Харалд Линдстрьом, да му забрани да тича, да се държи като всеки друг на негово място. Остави се момчето да го подмами, да го натика в ролята на коравия космически пътешественик. Позволи му да го изнудва, а после обърна гръб и се заплесна. През това време Харалд се катереше по статуята. Накрая Гарамонд се забави непростимо, а онази светла пролука се отваряше между пръстите на хлапето и метала... то падаше, падаше... *падаше*.

— Стигнахме.

Вратата се плъзна встрани и откри кръгъл коридор, в края на който беше астрономическата обсерватория на „Бисендорф“.

Гарамонд полагаше сериозно усилие да се отърси от чувството, че ставащото е само видение. Зърна като насън облечения в бяло Сами Ямото, който му махна приветливо. Мозъкът му се опитваше безчувствено да приеме парадокса, че миговете на откровение, на неизбежната истина винаги изглеждат илюзорни. А истината гласеше, че Ейлин и Крис ще умрат. Заради него.

— Сами ми се струва прекалено настръхнал за човек, който нищо не е открил — подхвърли Нейпиър.

Гарамонд се принуди да прогони от съзнанието си еднообразната сивота на угризенията. Пълните вишневи устни на Ямото потреперваха, когато ги посрещна пред люка.

— Натъкнахме се на нещо! След като говорих с господин Нейпиър, реших да проверя защо тук има по-малко материя в кубически сантиметър, отколкото е нормално за галактиката. Сякаш блуждаеща звезда е повлякла всичко със себе си, но наоколо не се забелязва никакво масивно тяло.

— И какво намерихте?

— Вече бях проверил целия електромагнитен спектър и знаех, че наблизо няма звезда. Но ми хрумна нещо налудничаво — захванах се с гравитационния спектър.

Петдесетгодишният Ямото се бе нагледал на космически чудеса, но лицето му издаваше колко е смаян. Гарамонд усети как у него се надигна ликуващо предчувствие.

— Продължете, моля — подкани Нейпиър.

— Открих гравитационен източник от звездна величина само на една десета от светлинната година, затова...

— Знаех си! — възкликна Нейпиър с изведнъж прегракнал глас. — Трябва да е звездата на Пенгели...

— Да чуем господин Ямото — прекъсна го Гарамонд.

— ... затова измерих тахионните потоци, за да определя приблизително размерите и повърхностните особености на обекта. И... Няма да ми повярвате, господин Гарамонд!

— Дори не можете да предположите на какво съм готов да повярвам.

— Доколкото съм способен да преценя... — Ямото преглътна тежко. — Онова тяло... е космически кораб с диаметър над триста милиона километра!

V

Като всеки друг в „Бисендорф“ Гарамонд се заседяваше задълго пред предните обзорни екрани в точещите се сякаш нескончаемо дни на сближаване със сферата.

Участваше в множество работни срещи, оглавявани от Ямото, който внезапно се превърна в може би най-заетия и търсен човек в кораба. Главният астроном искаше тутакси да се възползва от изключването на двигателите и да изпрати с тахионен сигнал съобщение до Земята за находката. Капитанът предпочете да премълчи твърде същественото си участие в откритието. Само намекна на Ямото за опасността на сцената да изскочат прекалено рано съперниците му в професията, жадни за слава. Застрахова се срещу случайности, като заповяда незабавно включване на двигателите.

Астрономът отново се зае с работата си, но колкото и да беше странно, дори след седмица непрекъснати наблюдения не узна почти нищо друго за сферата. Потвърди, че диаметърът ѝ е около 320 милиона километра, тоест две астрономически единици, също и че повърхността изглежда по-гладка от полирана стомана. Сферата наистина излъчваше само в гравитационния спектър, а анализът на данните показваше, че е куха. През тази седмица имаше един позабележителен нов факт — великанското кълбо беше идеално кръгло до пределите на точност на измервателните уреди. Ямото просто отказваше да обсъжда дали е възможно обектът да е с естествен, а не с изкуствен произход.

Гарамонд премяташе в ума си всичко научено в стремежа си да прозре как това ще се отрази на личните му затруднения. Сферата, каквото и да представляваше, беше стъписващо откритие. А щом бе отбелязана на древните сагански карти, налагаше се да обърнат с главата надолу представите си за ранните постижения на загиналата раса. Вероятно дори бъдещето на астрономията можеше да се промени изцяло... но не и трагично краткото бъдеще на жена му и сина му. На какво се бе надявал? Да види гаснещо слънце, чиято светлина още

поддържа живота? Да стъпи на планета като Земята, където плетеница от тунели се спуска към сгряващото разтопено ядро? Да срещне дружелюбни хуманоиди, които ще го поканят: „Елате да живеете при нас, ние ще ви опазим от президентката на «Старфлайт»“?

Надеждата се предава трудно, храни се дори с такива смехотворни измишльотини. Но само докато се таят в подсъзнанието и единствено чувствата си позволяват да намират в тях истински шанс за оцеляване. И човекът, изкачващ стъпалата към ешафода, още запазва вярата си, че все нещо ще го отърве в последния миг. Но ето, Гарамонд и семейството му вече бяха на стъпалата, а утешителните фантазии се разпръснаха като дим пред ужасяващото присъствие на сферата.

Осъзна, че и опитите да възприеме размерите ѝ му причиняват главоболие. Тялото пред тях беше грамадно дори по астрономическите мерки. Ако Слънцето се намираще по средата, орбитата на Земята щеше да е във вътрешността на сферата. Всъщност беше толкова огромна, че от разстояние, което би превърнало Слънцето само в ярка точка, тя се различаваше лесно като диск от мрак сред звездните купове. Растеше неспирно на екраните и накрая запълни цялото зрително поле с немислимото си туловище... а все още бяха на 15 милиона километра от нея.

Някаква частичка от съзнанието му се свиваше плашливо при мисълта за това гигантско явление. Отначало Гарамонд си позволяваше да вярва, че е изкуствено творение, заради гладката ѝ повърхност. Но идеята избледня, щом величината на сферата се натрапи на сетивата му. Как да си представи инженерен проект с такива мащаби, как да допусне, че е съществувала технология, надминаваща и безумните мечти на човечеството? Един ден сензорите на „Бисендорф“ слисаха екипажа с поредната новина.

Около сферата обикаляше планета.

Нямаха оптическо потвърждение. Но изследването на гравитационните излъчвания показва, че е приблизително с масата и диаметъра на Земята, а почти кръговата ѝ орбита е на разстояние 80 милиона километра от повърхността на сферата. Поредното откритие позволи на учените да градят нови предположения за същността на невероятното кухо кълбо.

Главният астроном Ямото скоро изпрати на капитана доклад, в който заявяваше недвусмислено, че тънката черупка обгръща едно

съвсем обикновено слънце.

Докато изравни скоростта си с галактическата орбита на скритата звезда и се установи в екваториална стационарна орбита, корабът се сближи с повърхността на тъмната сфера само на две хиляди километра.

И това разстояние беше неудобно голямо за космическия катер с ракетни двигатели, който щеше да пренесе първата изследователска група. Но „Бисендорф“ не беше предназначен за такива маневри и Гарамонд реши да не рискува, а да го подкарва полека към сферата с помощта на рядко включваните йонни двигатели.

Седеше в командната зала и наблюдаваше на стереоекрана групата, която се подготвяше пред въздушния шлюз. Макар капитанът да познаваше всички от екипажа си по физиономия, ако не и по име, имаше един рус младок с лице на преливащ от здраве човек, който го озадачи. Посочи го.

— Клиф, този да не е вторият пилот на откънатата совалка?

— Правилно. Джо Браунек. Пасна в екипажа. Като гледам, направил си му услуга.

— Теймън ли го избра за този полет?

— Сам пожела да участва. Теймън ме попита какво да прави и аз си поприказвах с момчето.

Нейпиър се засмя на нещо.

— Е, и?

— Изтърси ми, че имал право да си трупа и тук пилотските часове, щом си му разнебитил Совалката и си я зарязал нейде из космоса.

Гарамонд се ухили.

— Ами другият, дето винаги има набола четина по брадичката?

— За Шрапнел ли питаш? Ъ-ъ... той пък не си намира мястото. Казано направо, много е наежен. Не пожела да го включим в екипажа, затова се грижа някой винаги да го държи под око.

— Тъй ли било... Нали му изпратих официално извинение?

— Вярно, изпрати. Това изобщо не укроти гнева му.

— Защо ли?

Нейпиър се прокашля суховато.

— Не е имал намерение да се разделя с жена си за толкова дълго.

— Клиф, искаш да ми намекнеш, че съм себично копеле, нали?

— Няма такова нещо.

— Не ми пробутвай номера. Познавам тази твоя мелодична кашлица. Звучи всеки път, когато кривна от пътя. — Гарамонд се опита да си представи онзи човек със семейство като неговото, но незнайно защо не успя. — Шрапнел знае, че ще бъде далеч от Земята само година. Защо да не се възползва докрай от това време за нещо смислено?

Нейпиър издаде същия звук.

— Изследователската група май е готова.

— Клиф, пак те хвана туберкулозата. Каква глупост изтърсих този път?

Гарамонд се вторачи в първия помощник-капитан. Нейпиър пое дълбоко дъх, чак могъщите му рамене зашаваха.

— Ти не го понасяш, както и той теб. Много е забавно, защото си приличате. Ако беше на негово място, ти също щеше да се мусиш и да злобееш, да търсиш всяка възможност да обърнеш нещата, както на теб ти харесва. Дори външно малко ми напомня за теб, а ти се чудиш защо се държал смахнато!...

Гарамонд се усмихна принудено. Дватамата с Нейпиър отдавна се бяха отказали от всякакви официалности в отношенията си, затова не се разсърди на укора, но пък се смути. Тези думи го караха да умува над неща, за които сега не му се искаше да мисли. Превключи на вътрешната честота в катера и се заслуша в шумните смесващи се гласове на хората си. Започна процедурата по излизането от кораба.

Оплакваха се шеговито от неудобствата на скафандрите, които досега намъкваха само два пъти в годината при учебни тревоги. Някои мърмореха колко неудобно е да се борава с инструменти и уреди през тези дебели ръкавици. Но капитанът знаеше, че всички от изследователската група са развълнувани и радостни. Животът в крилолет от изследователския отряд се състоеше в досадно привични полети, кратки спирания, за да установят отдалеч, че набелязаната звезда няма планети или ако ги има, те са негодни за заселване, после още по-скучно завръщане към Земята. Откакто бе построен „Бисендорф“, за пръв път част от екипажа се лишаваше от защитата на корпуса му, за да излезе в пространството. И то за да докосне нещо невъобразимо! За малката група това беше великолепен миг. Как му се щеше да е с тях сега...

Външният люк се отвори и откри чернилка, в която нямаше звезди. На две хиляди километра оттук сферата закриваше половината небе. В момента за тях вселената се делеше на две — едното полукълбо изпълнено със сияещи звездни купове, другото само с непрогледен мрак. Никой нямаше усещането, че е близо до огромно тяло. По-скоро им се струваше, че са се надвесили над безкрайна пропаст.

Крепешните скоби се отвориха и белият катер вече можеше да включи двигателите си, за да се отдалечи от кораба-майка. След броени секунди ъгловатият тромав силует се смали и стана незабележим, но сигналните светлини се виждаха още дълго, докато катерът се „спускаше“. Гарамонд не мръдна от командната зала, взрян в няколкото екрана, на които постъпваше разнообразна информация.

Щом се снижиха до триста метра, командирът на катера Кремер включи мощните прожектори и се появи сивкаво петно.

— Уредите отчитат нулева гравитация на повърхността — съобщи той.

— Искате ли да кацнете? — пожела да се увери Гарамонд.

— Да, сър. Оттук повърхността изглежда метална. Ще се опитаме да се закрепим с магнитните фиксатори.

— Започвайте.

Мътилката под катера запълни екраните, чу се трополенето на опорите.

— Няма да стане — обади се Кремер. — Само отскочихме.

— Ще се реете отгоре ли?

— Не. Пак ще се спуснем и ще оставим двигателите включени на ниска мощност. Така катерът ще се задържи на място.

— Опитайте.

Капитанът се спогледа доволно с първия си помощник. Двамата проследиха как катерът доближи предпазливо повърхността и двигателите го притиснаха към нея.

Пак чуха Кремер:

— Тук коефициентът на триене е достатъчен, няма да се пързаяме. Според мен е безопасно да вземем проби.

— Съгласен съм.

Люкът на катера се плъзна встрани. Фигури в скафандри излязоха с плавни движения и се скупчиха около широко разкратените опори. Привързаха се към тях и нападнаха смътно различаващата се повърхност с бургии, резачки и химикали. Изминаха трийсетина минути. За толкова време екипът, работещ с валентната резачка, би могъл да си пробие път през плътен блок от хром с размерите на голяма къща. Но никой не успя дори да одраска сферата. Както и очакваше Гарамонд.

— Случва ми се за пръв път — сподели по радиото химикът Пармън. — Как да извършим спектроскопски анализ, като това чудо отказва да гори? Засега не сме сигурни и че е метал. Само си губим времето.

— Предай на Кремер, че искам да се приберат — каза капитанът на Нейпиър. — Дали има смисъл да опитаме с йонизиращото оръдие?

— Никакъв — отсече главната физичка Дениз Сера. — Щом не постигнаха нищо с валентна резачка от един сантиметър, защо да поливаме повърхността с енергия отдалеч?

Гарамонд кимна.

— Добре, това също отпада. Ще трябва да обсъдим идеите си. Сдобихме се с още малко информация, макар и предимно от рода на „това не е и онова не е“. Искам да чуя мнението ви — обектът с естествен произход ли е или с изкуствен?

— Изкуствено творение — веднага натърти Дениз Сера с присъщата си убеденост. — Идеално кръгъл е, освен това гладкостта се измерва с части от микрона. В природата това не се случва, поне не в такива космически мащаби.

Тя изгледа предизвикателно Ямото.

— Принуден съм да се съглася — вдигна рамене астрономът. — Не познавам естествен процес, който би довел до такова явление. Уви, не ми е ясно и как подобна конструкция може да бъде създадена от разумни същества. Прекалено е голяма.

Той поклати глава обезсърчен. Изпитото му лице беше красноречиво свидетелство колко е недоспивал напоследък.

О'Хейгън, старши офицер на научната група и голям любител на официалните процедури, се прокашля и заговори за пръв път.

— Затрудненията ни се дължат и на обстоятелството, че „Бисендорф“ всъщност е само търсачески кораб. Най-правилно би

било да изпратим тахионен сигнал до Земята, за да се присъедини към нас по-добре оборудвана експедиция.

Суровите сиви очи се вторачиха в лицето на капитана.

— Предложението е извън темата, с която се занимаваме сега — любезно напомни Нейпиър.

Гарамонд обаче врътна решително глава.

— Не е така. Чуйте ме. Господин О'Хейгън най-сетне изрече гласно онова, което сигурно отдавна смущава всички ви. Едва ли е било трудно да се досетите, че имам неприятности със Старфлайт Хауз. Те са от личен характер и проблемът е между мен и Елизабет Линдстрьом. Ясно ви е какво означава това. Няма да споделям подробности, за да не се забърквате и вие още повече. Може би е достатъчно да кажа, че този полет ще е последният за мен като капитан от „Старфлайт“. Затова искам да извлека от тази една година всичко каквото мога.

О'Хейгън явно се почувства неловко, но продължи да упорства.

— Капитан Гарамонд, ние сме напълно лоялни лично към вас. Уверен съм, че изразявам мнението и на останалите старши офицери. И нашето отношение ни най-малко не беше повлияно от особеното начало на тази експедиция. При по-обичайни обстоятелства изобщо не бих си позволил да изразя съмнение във вашите действия. Но ние направихме най-важното откритие след Теранова и Сагания. Според мен Земята трябва да бъде известена незабавно.

— Възразявам — с много по-студен глас се обади първият помощник. — Старфлайт Хауз няма нищо общо с полета на „Бисендорф“ към този район от космоса. Сферата беше открита, защото капитан Гарамонд реши да действа самостоятелно и да провери своя хипотеза. Ще предадем откритието на „Старфлайт“ като с нищо незаслужена от тях премия, но след като изтече тази година.

О'Хейгън се усмихна неприветливо.

— Все пак смятам, че е редно...

— Какво означава тази дума, господин О'Хейгън? — скочи от мястото си Нейпиър. — Че бягате от лично мнение и отговорност?

— Достатъчно — прекъсна го Гарамонд.

— Само искам да ми обясни защо избра точно тази дума!

— Казах ти вече!...

— Господа — прекъсна ги О'Хейгън, забол поглед в електронния си бележник, — оттеглям забележките си. Нямах намерение да отклонявам обсъждането от по-важните за нас неща. Изглежда всички приемаме, че сферата е с изкуствен произход... Но какво е предназначението ѝ?

Мълчанието се проточи.

— За защита? — подхвърли Дениз Сера, но кръглото ѝ лице се мръщеше колебливо. — Дали вътре има и някаква планета?

— Възможно е, ако в момента се намира от другата страна на светилото, да не засичаме гравитационното ѝ излъчване — призна Ямото. — Ако ние обаче разполагахме с технологиите за построяването на такава сфера, щеше ли да съществува толкова могъщ враг, че да се свиваме зад стените, уплашени от него?

— Да речем, че са си казали: „Спрете галактиката, искам да слеза“. Може да са били пацифисти и са избрали да се крият. Поне доста са се постарали звездата да стане трудно забележима.

— Надявам се това да не е верният отговор — унило промълви астрономът. — Ако такива могъщи строители са почувствали нуждата да се крият...

— Увлякохме се в безпочвени догадки — напомни Гарамонд. — Най-неотложният практически въпрос е: „Има ли вход?“ Ще успеем ли да се промъкнем някак вътре? Кажете ми какво предполагате.

Ямото приглади рядката си брадица.

— Ако изобщо има вход, сигурно е разположен на екватора. Така пристигащите кораби ще се наместват над него, като просто влязат в стационарна орбита. Нали и ние постъпихме по същия начин?

— Значи предлагаш да осъществим една обиколка в екваториалната плоскост?

— Да, но в посока срещу въртенето. Ще се възползваме от тези седемдесет хиляди километра в час кръгова скорост на сферата и ще намалим своя разход на енергия.

— Значи решихме — натърти капитанът. — Потегляме срещу въртенето, щом се приберат Кремер и групата му. Дано разпознаем входа, когато ни се мерне пред очите.

След още три дежурства Гарамонд спеше до Ейлин, когато го събуди бръмченето на комуникатора.

— Гарамонд слуша — прошепна с надеждата да не разсъни и жена си.

— Ванс, извинявай, че те тормозя по никое време — каза Нейпиър, — но май ще стигнем до вход в сферата след два-три часа.

— Какво?! — Капитанът се надигна в леглото и веднага усети, че корабът намаляваше скоростта си. — Как го налучкахте?

— Е, още не сме съвсем сигурни, но няма по-правдоподобно обяснение за отразените сигнали, които приемаме.

— Що за сигнали?

— Всякакви, Ванс. Право пред нас има флот от около три хиляди кораба в стационарна орбита.

VI

За окото корабите бяха невидими. Но на детекторните екрани в „Бисендорф“ грееха като скупчени нагъсто звезди. Чувствителните радари, подпомогнати от останалите сензори, показваха изумителните разлики във формите и размерите на странните космически съдове. Огромна армада, струпана до една-единствена точка от загадъчната сфера.

— Да ми беше казал веднага, че не са на „Старфлайт“... — промърмори Гарамонд и плъсна в едно кресло пред пулта, без да отделя поглед от екраните.

— Извинявай, Ванс. Изобщо не ми беше до това. — Нейпиър му подаде мека колба с горещо кафе. — Щом видях, че липсва стандартната подредба в пространството, вече знаех — чужди са. А компютрите потвърдиха скоро след това с анализ на очертанията и вероятната маса на корабите. Не разпознахме нито един!

Вторият помощник Гънтър се засмя тихо.

— По едно време доста ни бяха настръхнали косите.

Гарамонд се ухили съчувствено.

— Представям си какво ви е било...

— После обаче се усетихме, че зяпаме колекция от безобидни антики.

— А уверихте ли се в това?

— Няма излъчвания от какъвто и да е вид, абсолютно никакви. В тези кораби няма живот, и то отдавна. — Нейпиър поклати глава. — Ванс, този полет е пълен с адски изненади. Първо сферата, а сега... Пък ние открай време се питаме защо тъй и не попаднахме на сагански кораби...

„Да, полет на адските изненади“ — мислено се съгласи капитанът. Умът му се мятеше безпомощно в стремеж и да осъзнае потресаващата нова находка, и да се справи някак с бурното пробуждане на надеждата. Гарамонд бе избягал от Земята като никому неизвестен капитан на крилолет. Но май му предстоеше да се завърне

като най-прочутия изследовател на космоса след Лейкър, който откри Теранова, и Молино, натъкнал се на Сагания. Това щеше да затрудни сериозно Елизабет.

На практика тя стоеше над закона. Но дори за президентката на корпорация „Старфлайт“ имаше граници на допустимото, когато заставаше пред погледите на милиони хора. А Гарамонд щеше да се прочуе. Дори в предварително решен процес с лъжесвидетели, които биха се заклели, че той е погубил злонамерено Харалд, крайният изход нямаше да е толкова неизбежен както преди. Защото делото би приковало още повече вниманието към него, а и в най-лошия случай Елизабет щеше да се лиши от личното отмъщение, което тя винаги смяташе за свое свещено право. Значи ѝ оставаше да се разправи с Гарамонд и семейството му чрез привидна злополука. А дори най-усърдно планираните покушения могат да бъдат осуетявани — ако не до безкрайност, поне години наред. Бъдещето още таеше сериозни опасности, но плътната тъма пред мисления му взор се разсея.

„Бисендорф“ се сближаваше с огромния флот със скорост към двеста хиляди километра в час. Корабът напусна плоскостта на екватора, зави в широк полукръг около мъртвата космическа армада и я доближи от другата страна, после внимателно зае стационарна орбита. Към края на маневрата Ямото установи, че няколко от огромните съдове в средата отразяват светлина. Предположи, че слънчеви лъчи излизат през дупка в повърхността на сферата. Скоро откриха и самата пролука — мъждива тънка ивица, която постепенно се превърна в тясна елипса пред погледите им.

В командната зала на „Бисендорф“ се събра необичайно гъмжило. И свободните от дежурство офицери измисляха какви ли не поводи, за да не се отделят от екраните. Всички чакаха първите изображения и данни от разузнавателното торпедо, което корабът изстреля без никакво бавене към изумителното струпване на останки от космическа цивилизация. В „Бисендорф“ цареше напрежение. Нямаше човек от екипажа, който да не разбира, че в момента се пише историята. В сравнение с тези открития досегашните пътешествия из галактиката бледнееха.

— Ама не съм свикнал с такива вълнения — прошепна Нейпиър.
— По това време в предишните полети се усамотявах с някоя по-силна

утеха — поне четиридесет и пет градусова. Почти ми дожаля за тогавашната скука.

— Не и на мен — натърти Гарамонд. — Положението се промени коренно в наша полза.

— Ей, шкипер, само се майтапя! А ти сети ли се да поумуваш каква може да е премията, ако някой от онези кораби още е годен за полети?

Капитанът се засмя. Довърши третата колба кафе и се наведе да я пусне в отвора за отпадъци. А Нейпиър зяпна екраните.

— Ванс, виж това!

Смаяни възклицания изпълниха залата, щом торпедото започна да предава отблизо. Виждаха грамаден сивкав кораб, разпорен по дължина като изкормена риба. Разкривените части от конструкцията му напомняха за вътрешности. По-плитки белези, които не бяха пробили корпуса, обезобразяваха цялата осветена страна на овалното туловище.

— Клиф, все едно великан го е нацепил с брадва.

— А погледни колко е останало от съседния...

Образът на екрана се промени стремително — разузнавателното торпедо не беше ограничено в маневрите си от крехкостта на човешката плът и профуча към втория кораб... По-точно половин кораб. Някакво невъобразимо оръжие го бе срязало по средата, от ръбовете стърчаха застинали струи и пръски метал. По-малък апарат с размерите на спасителните катери в земните крилолети висеше до кораба-майка, още закрепен с кабели или въжета към него.

Скоро всички се смълчаха, не можеха да осмислят сменящите се бързо картини на разруха. Цял час торпедото обикаляше останките в процеждащия се през дупката лъч светлина. После се понесе по разширяваща се спирала към другите кораби, като вече си помагаше и с прожекторите. Беше очевидно, че всеки междувъзвезден съд в огромния рояк е загинал в резултат на страшна катастрофа или сражение. За Гарамонд руините по края на това гробище, смътно открити от прожекторите, бяха най-зловещи. Разкъсаните корпуси, сякаш изпълнени с черни съсиреци от мрак, му заприличаха на трупове на чудовища, застинали в последен гърч.

— Неприятен телеметричен сигнал — сепна го Нейпиър. — Повреда в прожекторите на торпедото. Да изстреляме ли още едно?

— Не. Засега се нагледахме на съсипани железарии. Пуснете го през пролуката в сферата. Сигурен съм, че Ямото ще иска да натрупа допълнителни данни за звездата вътре. — Гарамонд отметна глава на облегалката на креслото и се взря отдолу нагоре в помощника си. — Не мислиш ли, че е странно ние — представители на твърде войнствена раса, да не носим никакви оръжия?

— Никога не са ни били нужни в космоса. Пък и не знам защо ми се мярка идеята, че Линдстрьом не иска да се трепем взаимно или да се обединим в бунт срещу корпорациите. — Нейпиър се замисли и добави: — В краен случай можем да ударим доста страшно с нашето йонизиращо оръдие.

— Но не така. — Капитанът кимна към екраните. — А и за да го насочим към някого, трябва да завъртим към целта целия кораб.

— Нима според теб тези отломки потвърждават хипотезата на Сера, че сферата е изградена за защита от някого?

— Знаем ли... Няма как да проверим, преди да огледаме отвътре и да видим има ли какво да се пази.

— А защо изобщо очакваш да видиш нещо интересно?

— Ето защо.

Гарамонд пак посочи екрана. Тъкмо се появиха новите изображения, изпращани от торпедото. Пролуката в тъмната повърхност се оказа кръг с ширина около километър. Почти подобно на Слънцето жълто светило висеше в средата на екрана — апаратът бе насочил всички сензори към него. Но най-забележителна в гледката беше синевата. Зрителите в „Бисендорф“ не зърнаха очаквания от тях мрак, а небеса като земните през лятото.

Само след два часа Гарамонд наруши още правила — този път за безопасността на капитаните в крилолетите. Застана начело на малката експедиция, готвеща се да влезе в сферата. Катерът кацна до ръба, задържан неподвижно от двигателите си. Гарамонд се хвана за една от опорите и плъзна свободната си ръка през отвора. Твърдият ръб беше с дебелина само няколко сантиметра. Капитанът усети съпротива като от рехав сюнгер. Значи силово поле закриваше дупката. А след това напипа през ръкавицата... стръкове трева. Промуши се целият и се изправи на вътрешната повърхност.

И там, на брега на кръгло черно езеро, в което плуваха звезди, покрит целият с обвивка, която трябваше да го защити от смъртоносния вакуум, Гарамонд зърна за пръв път безкрайните зелени ливади на Орбитсвил.

VII

Гарамонд почти загуби представа къде е попаднал.

В съзнанието му се мяркаха откъслечни впечатления за тревисти равнини и ниски хълмове, обкръжили го отвсякъде. И макар че умът му се вцепени, незнайно как веднага възприе гледката, сякаш през целия си живот се бе подготвял да я съзре. Струваше му се, че се е преродил. В първите секунди, когато невъзможният пейзаж нахлуваше на вълни в очите му, успя да се огледа и към кръглото езеро от тъма, от което бе изплувал. Видя го по съвсем друг начин. Тревата — висока, полюшваща се чак до самия ръб! — преливаше в оттенъци на богата зеленина. Трудно му беше да се примири, че в отвора на сферата блещукат и звезди. Как да си представи, че стига да легне отново на ръба и да надникне, ще види погубените кораби в черния кристал на космоса?...

Още един странен силует се подаваше от езерото. Беше бял, шареше и опипваше слепешком.

Изведнъж капитанът се опомни и позна скафандъра на лейтенант Кремер, който се опитваше да стъпи на краката си. Отиде да му помогне и внезапно осъзна и друго „невъзможно“ нещо — усети, че притеглянето е съвсем нормално, почти равно на земното. Дватама с Кремер се крепяха взаимно като пияници, безпомощни под откритото се синьо небе там, където трябваше да заварят само враждебен мрак, пред ненадейно прострялата се наоколо тайна градина. Люлеещите се стръкове наложиха насила на възприятията на Гарамонд поредното чудо, може би най-стъписващото — тук имаше атмосфера. Обзе го налудничаво и неустойимо желание да махне шлема на скафандъра си и тъкмо се пребори с него, когато насълзените му очи се вторачиха в... ами да, бяха сгради.

Стърчаха на няколко места около отвора — стари и порутени. Не ги бе забелязал веднага, защото времето ги бе лишило от вида им на нечии творения, покривайки разтрошените стени с мъх и увивни лози.

Щом започна да гледа по-трезво и се помъчи да осмисли новите загадки, различи сред развалините и остатъци от грамадни машини.

— Погледни натам. Какво ще кажеш?

Кремер не отговори и Гарамонд се обърна към него. Устните на лейтенанта се движеха зад прозрачната преграда на шлема. Капитанът си спомни, че още са на основната радиочестота. Превключиха на спомагателните аудиоканали — микрофони и малки говорителчета под шиите.

— Май се лишихме от услугите на радиото — подхвърли уж съдържано лейтенантът, но професионалната му невъзмутимост се пропука тутакси. — Сън ли е това, а? Сън ли е?

— Можем ли да сънуваме едно и също? Е, какво ще кажеш за онези руини?

Кремер затъмни малко шлема си и за пръв път зърна останките от сгради.

— Приличат на някакви укрепления.

— Съгласен съм. — Интуицията на Гарамонд се вкопчи в поредната догадка. — Невинаги е било възможно да се влезе толкова лесно тук.

— За онези мъртви кораби ли се сети?

— Предполагам, че по някое време голяма сган се е опитала да нахлуе, други пък са се помъчили да им попречат.

— Но защо да ги спират? Тоест... Ако цялата вътрешност на сферата е такава... — Лейтенантът обхвана с плавен жест океана от трева. — Господи! Та тук има годна за заселване територия колкото на милион планети като Земята.

— Дори повече — увери го капитанът. — Вече пресметнах. Вътрешната повърхност на сферата е 625 милиона пъти по-голяма от земната. Да не забравяме, че само около една четвърт от нашата планета е суша, пък и тя половината е необитаема. Значи разликата набъбва до пет милиарда пъти.

— Почти по една Земя за всеки мъж, жена или дете.

— При едно условие.

— Какво?

— Ако можем да дишаме този въздух.

— Скоро ще проверим.

Главата на Гарамонд пак се замая за миг. Играта на сравнение между Земята и сферата беше за него абстрактно математическо упражнение, не търсеше скрит смисъл в числата. Кремер обаче го бе изпреварил — беше си въобразил, че хората се заселват тук, пренесени с огромен флот от своята претъпкана и похабена планета, за да се разпръснат из безпределната прерия. И щом се опита да съвмести някак тази негова визия с въпросите си за произхода и предназначението на конструкцията, капитанът отново се обърка. А над всичко полека се налагаше ново прозрение за личната му участ. Ако Ванс Гарамонд даде на човечеството земи колкото пет милиарда планети... той, а не Елизабет Линдстрьом ще е най-важната личност в тази епоха. Значи семейството му ще намери безопасност.

— В катера има комплект за анализи — обади се лейтенантът. — Да го донеса ли?

— Разбира се...

Гарамонд се учуди на въпроса, но интуицията му подсказа причината. Само няколко минути сред безбрежното жизнено пространство стигнаха да променят из основи отношения, които досега бяха част от затвореното общество на Двата свята. Кремер нямаше никакво желание да се отдели дори за малко от тайната градина, за да се гмурне отново в черното езеро. И като вероятен бъдещ собственик на цял свръхконтинент не виждаше защо капитанът да не отиде за комплекта, вместо той да се разкарва. „Толкова бързо! Всички ще се променим, без дори да усетим.“

На глас изрече:

— Докато вземаш комплекта, можеш да съобщиш новината на останалите. И те ще поискат да се уверят с очите си.

— Ами да...

Лейтенантът май се зарадва, че първо от неговата уста ще се разнесе най-сензационната вест в историята. Легна по корем на ръба и положи доста усилия, за да промуши шлема на скафандъра си през полето. Изви се настрани, за да се хване за опората на катера, и изчезна в тъмата.

А Гарамонд пак губеше възприятията си за време и пространство. Тук тежеше колкото бе свикнал, привидно естествената гравитация го придърпваше към затревената земя и му се струваше, че е стъпил на планета. Инстинктите му се бунтуваха срещу истината, че

всъщност стои върху тънка черупка от незнаен метал, зад нея е жестокият вакуум на космоса, а катерът е преобърнат под стъпалата му и се задържа на повърхността с натиска на двигателите си.

Отдалечи се малко от пролуката. Дразнеше го нелепостта на тежкия скафандър, който го делеше от несъмнено благоприятната среда наоколо. Приклекна да разгледа тревата отблизо. Растеше нагъсто, имаше различни видове, които за неопитното му око притежаваха нормални стръкове и съцветия. Зарови ръка и събра шепа кафява пръст. Малки бучки залепнаха влажно към ръкавицата му.

Вдигна поглед към рехавата дантела на облаците. Малкото светило висеше точно над главата му и за Гарамонд не беше лесно да се вижда в небето, но като че отвъд облаците се открояваха ивици в по-светло синьо. Реши да посочи явлението на О'Хейгън, за да бъде изследвано. Пак се загледа в почвата. Помъчи се да изкопае дупка и скоро стигна до вездесъщата сивота на черупката, по която пръстта изобщо не бе оставила следи. Притисна ръкавицата си към метала и се опита да си представи изграждането на сферата, сътворяването на цяло кълбо от метал с обиколка към един милиард километра.

*Сецаше се само за един възможен източник на
такова изумително количество материал. Самото
светило. Веществото е енергия, а енергията — вещество.
Всяка активна звезда изхвърля за денонощие
съответствието на милиони тонове от собствената си
субстанция във формата на светлина и друга радиация.
Но около звездата на Пенгели някой бе прокара граница,
бе преобразил тази енергия, бе я претворявал според
желанията си, за да стане отново вещество. С почти
безмерна власт над най-основните сили във Вселената
незайните строители бяха съградили непроницаема
обвивка, каквато им е била нужна — по-твърда от
диамант, неизменна, едва ли не вечна. А щом завършили
черупката, отново потопили ръце в неизчерпаемия извор
на енергия, за да извлекат от нея нови чудеса. Покрили
вътрешната повърхност със земя и вода, дали на света
въздух. Сигурно по същия начин бяха създали органични*

съединения, клетки и семена. Овладееш ли основите на мирозданието, няма разлика между стръкче трева и парче стомана...

— Въздухът е напълно годен за дишане — обади се Кремер иззад гърба му.

Гарамонд стана и видя, че лейтенантът вече е отворил шлема на скафандъра си.

— Какви са точните данни?

— Мъничко по-ниско съдържание на кислород, но иначе всичко е наред. — Кремер се хилеше като палав ученик. — Ами увери се сам!

Капитанът освободи херметичните съединения и вдигна шлема. После вдиша с пълни гърди. Мек, плътен, чист въздух. В този миг откри, че дори не е подозирал каква свежест може да има във въздуха. Откъм пролуката се разнасяха приглушени възклицания, появиха се още фигури в скафандри.

— Казах и на останалите да дойдат — обясни лейтенантът. — Освен Браунек, той задържа катера на място. Не сбърках, нали?

— Добре си направил. Ще се погрижа всеки от кораба да надзърне тук, преди да се върнем.

Пак усети новите нотки в гласа на Кремер. Преди да е видял какво ги очаква в сферата, не би си позволил да действа толкова самостоятелно.

— Да се върнем ли? Но нали щом на Земята получат съобщението ни, всички кораби ще се насочат насам. Защо да се връщаме?

— Може би наистина е безсмислено...

Мислеше си за Ейлин и неохотата, с която тя се отдалечаваше от техния дом дори на няколко километра. Искаше му се да я върне в привичния ѝ свят колкото се може по-скоро, но защо да го прави в края на краищата? Застанал в сферата, би могъл да се почувства като върху въображаемата безпределна повърхност на древните геометри, а изобщо не го мъчеше непоносимост към откритите пространства. Макар че тук повърхността се извиваше нагоре и нямаше хоризонт като на планета, равномерната плътност на въздуха не позволяваше на

погледа да проникне много надалеч. Не се боеше, че надниква в безкрая.

Кремер порови с крак в малката дупка и тупна по оголения метал.

— Откри ли нещо?

— Какво например?

— Ами някакви схеми или мрежи за това изкуствено притегляне.

— Не. И не вярвам да намерим нещо подобно на нашите технологии.

— Тогава как са го постигнали?

— Пренаредили са самите атоми или са ги създали специално за тази цел. Ето ти теб идеални машини.

— Звучи невероятно...

— Защо? Ние също направихме първата крачка в тази посока с нашите магнитно-резонансни двигатели. А и какво може да е по-невероятно от самата сфера?

Неясно чувство подтикна Гарамонд да върне пръстта в дупката и да я утъпче с пета. Около отвора почвеният слой беше тънък, но по-нататък имаше и възвишения, може би натрупани от ветровете.

— Щом хората ти се опомнят от първия шок — нареди на Кремер, — накарай ги да вземат проби от почвата и растенията.

— Погрижих се — нехайно отвърна лейтенантът. — Между другото, нищие радио не работи, макар че моето се оправи веднага щом се подадох навън.

— Значи има някакъв заглушаващ фактор. Още главоблъсканици за О'Хейгън. Я да огледаме онези развалини.

Закрачиха към най-близките останки, скрити под плътната завеса на растенията. Стърчаха порутени стени колкото да се познае, че зданието е било грамадно, разделено на прости квадратни помещения. Тук-там около черното звездно езеро се забелязваха разкривени метални отломки, явно някогашни машини. Имаха полуразголен вид, като че ги бе унищожило ужасно нагорещяване.

Кремер подсвирна тихичко.

— Кой е победил според теб? Онези, които са напирали да влязат, или другите, опитали се да ги прогонят?

— Май бих заложил на нашествениците. Откакто намерихме онези мъртви кораби, все за тях си мисля. Не са на бойни позиции,

защото дори да са били подредени така при нападението, насрещните удари откъм сферата са щели да ги разпръснат. По-вероятно ми се струва да са били събрани грижливо над входа.

— Но защо?

— Може би като вторични суровини. Представи си, че в сферата няма находища на метали.

— Хм, прековали са мечовете в плугове, а? Е, да, тези поля наоколо са сбъднатата мечта на стопанина, но къде са земеделците?

— Че какво им пречи да са скиталци? Откъде да знаем дали изобщо им се налага да орат. Местят се с благоприятния сезон и просто събират храната наготово.

Кремер се разсмя.

— Какви сезони?! Тук сигурно е вечно лято... а и вечно пладне. Слънцето е винаги над главата ти, никога няма да се стъмни.

— Лейтенант, точно в момента притъмнява — невъзмутимо възрази Гарамонд, който е изтощил запасите си от изумление. — Обърни се.

Сочеше хоризонта отвъд черния кръг. Там трепкащата синьо-зелена мараня на далечината се сгъстяваше, нямаше никакво съмнение.

— Но това е невъзможно! — незнайно на кого се оплака Кремер. — О, не!

Капитанът рязко отметна глава назад. Слънцето вече не беше кръгло. Приличаше на златна монета, от която някой е отсякъл немалко парче. Съдейки по виковете на другите, и те бяха забелязали промяната. Зяпаха напрегнато, а светлата част от звездата на Пенгели намаляваше непрекъснато, сякаш някой дърпаше завеса пред нея. Със същото темпо настъпваше и тъмнината.

Сетивата им бяха принудени да възприемат още едно явление. Редуващите се ивици светла и тъмна синева се открииха съвсем ясно. Само след минута, когато светилото беше на път да изчезне напълно, те изпъкнаха отчетливо като слоевете в полирано парче ахат. Близо до хоризонта, където чезнеха в трепкация плътен въздух, те се сливаха и пречупваха светлината във всички цветове на дъгата. И последното късче от звездата се скри, към Гарамонд сега налиташе стена от сянка със скоростта на въртенето на сферата. После падна нощ под покривало от светъл и тъмен сапфир.

Капитанът остана още час до звездното езеро, след това се върна в кораба си и изпрати с тахионен сигнал съобщение до Старфлайт Хауз.

VIII

След около четири месеца флагманският кораб на Елизабет Линдстрьом се настани над входа към сферата.

Гарамонд прекара част от времето си в проучвания на Орбитсвил (незнаен член на екипажа измисли това име и всички свикнаха да наричат така гигантската конструкция). „Бисендорф“ обаче наистина не бе оборудван добре за цялостни и подробни изследвания. Пък и научната група не беше многобройна. Не успяваха да се задълбочават във всички загадки, както им се искаше. Астрономите на Сами Ямото обаче направиха много важно откритие. Още една сфера обхващаше звездата на Пенгели.

Оказа се по-малка от самия Орбитсвил и невестествена, но пък отразяваше или поглъщаше излъчването на светилото. Ямото я описа като „кълбовидна дантела от силови полета“. Гордеше се с образното си определение, ако се съди по честата му употреба в докладите му. Ивиците не пропускаха светлина и топлина и се проточваха от северния към южния полюс на звездата. Явно бяха предназначени да хвърлят широка подвижна сянка върху полята на Орбитсвил, за да се редуват периоди на ден и нощ, без които растенията нямаше да оцелеят.

Ямото не можеше да наблюдава пряко вътрешната сфера, но постепенно си изясни структурата ѝ, като следеше нощем ивиците светлина и мрак по отсрещната страна на Орбитсвил, отдалечена на 320 милиона километра от него. Скоро доказа, че те дори предизвикват смяна на сезоните. Една четвърт от малката сфера се състоеше от по-широки непрозрачни пояси, за да скъсява дните като през зимата, в отсрещната четвърт пък бяха по-тесни и съответстваха на лятото.

За да улеснят работата на астрономите, направиха малък пластмасов купол в работилниците на кораба и го пренесоха вътре. Към него добавиха още няколко постройки — другите групи също намираха убедителни причини да се застояват в сферата. Накрая учените всъщност се пренесоха в Орбитсвил.

Много усилия вложиха да разнищят една досадна пречка — вътре в сферата бяха лишени от радиовръзка. Отначало се надяваха да намерят бързо някакво решение, но седмиците отминаваха, а изобщо не напредваха. Доколкото разбираха, изкуственото гравитационно поле спираше необяснимо как и всички електромагнитни излъчвания. О'Хейгън се опита да събере повече данни за чудатото явление. Придадоха на едно разузнавателно торпедо допълнително ускорение, за да се отдели от вътрешната повърхност. Искаха да измерят гравитационния градиент и да проверят дали телеметричните сигнали ще минават през атмосферата, ако са насочени под прав ъгъл спрямо повърхността. След безупречния старт торпедото започна да описва странни криволици в небето и се задейства аварийната програма, която го приземи на няколко километра от пролуката. Песимистите предсказваха, че единственото средство за далечна връзка в Орбитсвил ще бъдат модулирани светлинни лъчи.

Потвърди се и предположението, че напълно инертната и невероятно здрава черупка на сферата не пропуска никаква радиация освен гравитационните вълни. Ясно беше, че поне те минават, иначе единствената планета в звездната система отдавна щеше да е отпрашила в пространството. Но и най-наситените с енергия частици не проникваха в Орбитсвил освен през пролуката. А някои особености в равнищата на слънчевото излъчване подтикнаха О'Хейгън да връчи на капитана поверителен доклад. В него се твърдеше, че крилолетите едва ли ще са полезни в сферата, защото ще им липсва реактивна маса. Сложиха проблема на първо място в списъка на задачите, с които по-добре оборудваните екипи трябваше да се заемат веднага след пристигането си.

Налагаше се Гарамонд да се справя някак и с все по-честите искания на хора от екипажа — особено онези, които нямаха работа при спрени двигатели — да се настанят на палатки в Орбитсвил. Отначало ги пускаше, обаче Нейпиър скоро сподели, че останалите се дразнят, като видят своите доволни и загорели на слънцето колеги. И за да предотврати дразгите, капитанът пое с „Бисендорф“ на обиколка по екваториалната плоскост. Не откриха други входи към сферата.

Разпредели хората на групи, които преместиха полека мъртвите кораби на хиляда километра от пролуката. След това екипите започнаха да ги оглеждат един по един, правеха подробни записи.

Потвърди се предположението на капитана, че някогашният флот е използван като източник на материали. Всичко бе извадено от вътрешността на корабите, за да остане само голяят метал на корпусите. Онова, което сметнаха в първите мигове за опустошение от битката, се оказа обикновено плякосване. За съжаление липсваше какъвто и да е намек дори за външността на расата, създава флота и пътувала с него между звездите. Намериха само къс от метална стълба с парапет. По нея се досетиха, че пришълците са били двуноги и на ръст горе-долу колкото хората.

Но къде ли бяха сега?

Този въпрос подклаждаше по-оживени спорове и от съдбата на тайнствените създатели на Орбитсвил. Никой не се съмняваше, че творците на чудото са разполагали с технологии, надхвърлящи несравнимо онова, което са имали пътешествениците, изоставили корабите си. Хората инстинктивно вярваха, че не ще узнаят повече за строителите на сферата, които са поели към нови приключения или дори са достигнали друг етап от развитието си. Иначе нямаше как да не се забележи присъствието им. Приеха Орбитсвил като дар от галактическото минало.

Гарамонд доведе жената и детето си в сферата през набързо монтирания Г-образен тунел. Беше необичайно мирна почивка. Ейлин свикна с извиващите се нагоре хоризонти, а Крис се почувства като конче, пуснато на воля из ливадите. Денем Гарамонд виждаше как кожата на сина му се покрива със злато под слънцето, нощем седеше до Ейлин под приказния купол на небето. Наслаждаваха се на спокойствието още по-остро заради доскорошното отчаяние.

Само насън го измъчваха опасения. Иначе се опитваше да не мисли за Елизабет, която прекосяваше светлинните години, делеящи ги от Земята.

Очите бяха подлъгали човек, че нейният флагмански кораб е долетял сам. Всъщност водеше флот от седемдесет крилолета, но правотоковият двигател се захранваше чрез поглъщащото си поле — грамадна безплътна паст, която понякога се простираше на половин милион квадратни километра. Затова тези кораби никога не се подреждаха на по-малко от хиляда километра един от друг.

Струпването на космически съдове беше затруднително дори за опитните капитани от „Старфлайт“. Минаха две денонощия, докато изравнят векторите си с галактическото движение на звездата на Пенгели и се настанят в стационарна орбита над сферата. Щом всички заеха местата си и изключиха електромагнитните полета, флагманът „Звездокрил IV“ започна да напредва бавно с йонните си двигатели и се изравни с „Бисендорф“. Капитан Ванс Гарамонд получи официална покана да се яви пред президентката.

Необходимостта да облече черно-сребрилата униформа (за пръв път по време на полет) му напомни болезнено, че отново е попаднал в паяжината на Елизабет. Макар да търсеше придиричиво в душата си, не откри страх — Орбитсвил бе променил всичко, — но мисълта за предстоящия разговор го изпълваше със смътна неприязън. През последните четири месеца си бе внушил, че влиянието на Елизабет е отслабено и тя може би отново се вмести в представите за човешко същество. А появата ѝ начело на този огромен флот го принуди да осъзнае, че старият ред съществува — единствената допустима действителност според президентката на „Старфлайт“.

Щом видя парадната униформа, Ейлин също се разстрои. Когато външният люк на товарния док се отвори и катерът изпълзя в черния космически океан, Гарамонд си спомни как тя го бе целунала на раздяла — разсеяно, едва ли не студено. После жена му побърза да се извърне. Ейлин сякаш сподавяше всички чувства у себе си, обаче я видя да притиска златния охлюв до бузата си.

Той остана прав зад пилота по време на краткия полет, взираше се във флагманския кораб, запълнил предния обзорен екран. Когато ги пое в дока и изравниха налягането, Гарамонд излезе във въздушния шлюз. Беше нащрек, но не и смутен. Чакаше го цяла тълпа важни чиновници от „Старфлайт“. А зад тях търсеха удобен ракурс множество хора с по-пъстри дрехи, които насочваха камерите си само към него. Без никакви церемонии съпроводиха капитана към покоите на президентката и го въведоха в приемната каюта. Елизабет сигурно се бе разпоредила недвусмислено, защото чиновниците излязоха забързано и в пълно мълчание.

Тя стоеше с гръб към вратата. Носеше прилепнала дълга рокля от бял сатен, каквито обличаше почти винаги. Три бели кокершпаньола плуваха сънливо във въздуха около краката ѝ. Гарамонд се стъписа —

повечето коса бе опадала от главата на Елизабет. Изтънелите черни кичури прилепваха към черепа ѝ на неравномерно пръснати туфи, като ѝ придаваха старчески болнав вид. Президентката не го погледна веднага, макар да знаеше, че е влязъл.

— Госпожо...

Гарамонд нарочна изчегърта по пода с магнитните подметки на обувките си и тя бавно се обърна към него.

— Защо постъпихте така, капитане? — попита тихо. — Защо избягахте от мен?

— Госпожо, аз...

Изненадан от прямия въпрос, той затърси безпомощно подходящите думи.

— Защо се уплашихте от мен?

— Поддадох се на паниката. Трагедията с вашия син беше зловещта случайност. Дори не стоях близо до него, когато падна. Но аз се ужасих и избягах.

Въпреки неловкостта му хрумна отрезвяващата мисъл, че Елизабет несъмнено има политически и тактически подбуди да го посрещне като скърбяща за чедото си майка, а не в ролята на императрица, заплашена да загуби трона си. Прозорливостта му обаче с нищо не намаляваше предимствата ѝ в това положение.

Стъписа се, когато видя кривата многозначителна усмивка на президентката.

— Помислихте, че няма да ви изслушам, че ще ви погубя незабавно, нали?

— Такава реакция щеше да бъде напълно естествена.

— Капитане, нямало е защо да се плашите от мен.

— Аз... се чувствам облекчен.

„Що за щуротия?! — питаше се той изтръпнал. — Тя не си вярва на нито една дума, аз също не ѝ вярвам. За какво разиграва това представление?“

— ...страдах неописуемо, но и вие сте се измъчил от опасенията си — говореше Елизабет. — Никога няма да забравим терзанията си. Искам обаче да знаете, че не ви обвинявам.

Пристъпи към него все така усмихната, мекото ѝ шкембенце го бръсна по кокал четата на изпънатите по кантовете ръце. Гарамонд неволно си представи рояк от паяци...

— Трудно бих могъл да ви предам с думи колко съжалявам за това нещастие.

— Знам — меко го увери Елизабет, но изведнъж каютата се изпълни с нейната сладникава сапунена миризма и той се досети, че за миг отново я е обзело желанието да го убие още тук.

— Госпожо, ако този разговор е прекалено тежък за вас...

Лицето ѝ се вледени тутакси.

— Какво ви кара да подозирате това?

— Нищо.

— Да оставим тази тема. Трябва да обсъдим важни неща, капитане. Известно ли ви е, че съветът с мое съгласие реши да ви изплати десет милиона универсални единици?

Гарамонд въртна глава.

— Десет милиона ли?

— Именно. Твърде голяма ли е сумата според вас?

— Трудно ми е да си я представя.

Елизабет се засмя и се отдалечи, при което сепна кучетата в съня им.

— Капитане, та това е нищо! Естествено ще бъдете включен и в новия съвет, който учредявам. Ще давате предложения за заселването и развитието на Линдстрьомленд, а заплатата ви ще бъде два милиона единици годишно. Да не забравя и че... — Тя се запъна. — Какво има? Изглеждате изненадан.

— Права сте.

— Учудва ви размерът на заплатата ли? Или че сферата бе наречена на моето семейство?

— Името не е важно — безизразно промълви Гарамонд, но казаното от президентката го разтревожи толкова, че забрави да се държи почтително. — Много по-важно е, че сферата не може да бъде заселвана контролирано. А доколкото схванах, смятате да разделяте земята на участъци и да я продавате както на Теранова.

— Не продаваме земя на Теранова. Правителствени агенции я разпределят безплатно.

— На всекиго, който има пари да си плати полета с кораб на „Старфлайт“. Все същото е.

— Нима? — Елизабет го изгледа с присвити очи. — Виждам, че сте специалист по тези проблеми.

— Не е необходимо. Лесно е човек да проумее смисъла на фактите.

Гарамонд съзнаваше на колко несигурна почва стъпва, само че нямаше никакво желание да се сдържа.

— О, в такъв случай ще бъдете чудесно попълнение в съвета. Всички останали незнаяно защо си въобразяват, че управлението на „Старфлайт“ е извънредно сложен процес.

— На практика — да. Това не важи обаче за принципите, заложиени в основата на корпорацията.

Елизабет за втори път се усмихна неочаквано.

— Ами да поговорим за принципите. Защо Линдстрьомленд не може да бъде разработвана и заселвана по обичайния начин?

— По същата причина, заради която продавачите на вода преуспяват само в пустините.

— Тоест където има изобилие от вода, никой няма да плаща за нея.

— Госпожо, дори да звучи детински просто, точно това исках да кажа.

— Капитане, мисловните ви процеси са наистина любопитни. — Изобщо не личеше Елизабет да е ядосана. — Какво ви подтиква да сравнявате продажбата на вода със заселването на един нов свят?

Той се усмихна кисело.

— Може би вашите мисловни процеси са още по-любопитни, щом и досега оприличавате Орбитсвил на обикновена планета.

— Орбитсвил?...

— Добре, нека да е Линдстрьомленд. Все пак не е планета.

— Известни са ми разликите в размерите.

— Но не сте ги осъзнала.

Президентката започваше да губи търпение.

— Капитане, съветвам ви да внимавате с приказките си.

— При цялото ми уважение към вас, госпожо, повтарям — не осъзнавате какво означават тези размери. Никой не ги е осмислил докрай и едва ли е възможно. Самият аз се стъписвам, макар да обиколих с кораб целия Орбитсвил.

— И все пак това не ви е отнело...

— Движехме се с около сто хиляди километра в час — невъзмутимо продължи Гарамонд. — При тази скорост бихме

обиколили Земята за някакъв си половин час. А знаете ли колко продължи пътешествието ни около Орбитсвил? Четиридесет и две денонощия!

— Аз не оспорвам факта, че този свят има съвсем непривични за нас измерения.

— А досега ви говорех само за линейните параметри. Нима не прозряхте, че изобщо не ни е по силите да разпределяме цялата тази годна за обитаване площ?

Елизабет вдигна рамене.

— Обясних ви, че „Старфлайт“ не раздава земя. Всъщност площта на Линдстрьомленд, колкото и да е огромна, не ни засяга. Разбира се, ще продължим да извличаме достатъчни печалби от транспортните услуги, които предлагаме.

— Ето къде е проблемът! — гневно възкликна Гарамонд. — Дори плащането за превоза да не беше скрита такса за земята, пак трябваше да бъде отменено.

— Защо?

— Защото имаме дори повече земя, отколкото ни е нужна. Вече е нетърпимо някой да издига икономически прегради пред естествения и инстинктивен устрем на хората към новия свят.

— Поне от вас бих очаквала да сте наясно, че няма нищо естествено и инстинктивно в създаването и експлоатацията на един крилолет! — Рядко виждана руменина плъзна по въсьчните бузи на президентката. — Неосъществимо е без пари.

Гарамонд поклати глава неговорчиво.

— Не без пари, а без хора. И култура, която никога не е измисляла парите или собствеността, може да кръстосва пространството също като нас.

— Най-последно!... — Елизабет направи две бързи крачки към него, но се спря и се заклати неуверено на магнитните си подметки. — Най-последно ви опознах, капитане. Щом парите са толкова противна идея за вас, значи отказвате да се включите в съвета?

— Отказвам.

— А какво ще кажете за премията? Десет милиона универсални единици, взети от джобовете на хората в Двата свята. И нея ли отказвате?

— Да.

— Позакъсняхте! — отсече Елизабет. Явно се наслаждаваше на победа, за която само тя знаеше. — Прехвърлена е по сметката ви.

— Ще ви я върна.

Президентката завъртя глава решително.

— Не, капитане. Вие сте прочут човек, а хората трябва да знаят, че сте си получил заслуженото от мен. Можете да се върнете в кораба си.

По време на полета към „Бисендорф“ Гарамонд мислеше само за едно — Елизабет бе признала, че е станал прекалено известен, за да се разправи с него като с нищожество. „Но защо ли гледаше толкова самодоволно?“

IX

За Гарамонд отделиха правоъгълна едноетажна къща. Наоколо вече се мяркаха няколко десетки такива, сглобени от пластмасови панели, които лееха в един от корабите на „Старфлайт“.

Разположена само на два километра от входа, къщата имаше сравнително тънък слой почва под себе си и се крепеше на вакуумни смукала, впили се в метала на черупката. Не мина много време и Гарамонд се усети, че лесно забравя за безмилостния вакуум, започващ на броени сантиметри под хола. Обзавеждането беше оскъдно, но уютно. Имаше пълен комплект от холопроектори и други електронни забавления, също и достатъчно компютърни програми за образованието на Крис. Общо взето, къщата приличаше на луксозна вила за почивка в края на седмицата.

Кухнята беше напълно автоматизирана и отначало я запълваха с продукти от корабните запаси. Разбира се, всички очакваха, че заселниците ще започнат сами да се снабдяват с храна след не повече от година. В тази част на Орбитсвил беше късно лято, тревите съзряваха пищно. Дори преди първата зърнена реколта имаше изобилие от суровина — и за синтетични белтъчини, и за ацетатни пластмаси.

Гарамонд формално още командваше „Бисендорф“, но прекарваше повечето си време в къщата, като се оправдаваше, че помага на жена си и сина си да приемат новия си дом. Всъщност се опитваше да се справи с угнетяващото го чувство, че се е оставил течението да го носи. Свикна да стои пред прозореца, обърнат към пролуката в сферата, и да наблюдава все по-трескавото оживление в предния пост на „Старфлайт“. През Г-образните тунели пренасяха машини, наземни возила, всевъзможни припаси. Всеки ден се издигаха нови постройки сред купчините изровена пръст. Мрежа от утъпкани пътища се виеше в комплекса и около него, свършвайки далеч в още недокоснатата прерия. Земята все по-трайно се настаняваше и тук, а Гарамонд се чувстваше все по-излишен.

— Най-смахнатото е — сподели веднъж с Ейлин, — че сякаш са ми отнели някакво право. Самият аз непрекъснато досаждам на хората с лекции за немислимите размери на Орбитсвил, убеждавам ги, че и хиляда корпорации като „Старфлайт“ не могат да владеят сферата. А пък по инстинкт смятам, че всичко това ми принадлежи. Май живеея в свой свят досущ като Лизи Линдстрьом.

Жена му завъртя глава.

— Ядосваш се, като я гледаш да налага волята си.

— Не, ядосвам се на себе си.

— Но защо?

— Какво ме заблуди, че Старфлайт Хауз кротичко ще отстъпи властта си на някаква правителствена организация за преместването на хората тук? Вече дочух новите измишльотини на нейния отдел за връзки с обществеността — пробутват гнусотията, че корпорацията и без това действала като държавно ведомство. Не биха посмели, докато имаме само Теранова и размерът на участъка за новия заселник зависеше от цената, платена за полета. Сега е съвсем друго...

— Кое е друго?

Ейлин вдигна поглед от ризата на момчето, която бродираше усърдно. Нейното мургаво от загара лице изразяваше искрено съчувствие, но не беше угрижена. Откакто живееше в Орбитсвил, тя преливаше от кротко упование в доброто бъдеще.

— Щяло да има еднаква за всички транспортна такса и никакви ограничения за земята, която ще обработва един заселник. Повечето хора ще се заблудят, че Елизабет едва ли не им прави услуга.

Откакто отказа да го включат в Съвета по развитието, Гарамонд трудно научаваше нещо за замислите на президентката. Но какво му пречеше да се досети за подхода ѝ към населението на претъпканата Земя?

Междувременно установиха окончателно, че над въздушния слой пространството в сферата е празно — нито водород, нито други частици. Значи никакви крилолети вътре. Но „Старфлайт“ можеше да обърне и този факт в своя полза. Май щеше да мине немалко време, докато някой създаде нови, по-практични видове апарати, носещи сами реактивната си маса. Този вид превоз нямаше скоро да окаже влияние при овладяването на земите, равни на пет милиарда планети. Орбитсвил не само символично, а и на практика се превръщаше в

„незавоювана територия“, където мъжът и семейството му ще се натоварят на задвижвано от слънчевата енергия возило заедно с „желязна крава“ за преработка на тревата в разнообразна храна... и ще отпрашат накъдето им видят очите в зеления безкрай.

Животът тук щеше да бъде прост, а и суров, почти както на първите заселници в Дивия запад. Но пък жителите на градовете октоподи, погълнали всичко от бряг до бряг, копнееха за такова бягство от теснотията и отровите. Рискът да умреш от преумора или най-обикновен апендицит на стотици светлинни години от Земята сигурно им се струваше далеч по-приемлив от гладната смърт или полицейския куршум при размирици в Париж или Мелбърн. Колкото и кожи да дере „Старфлайт“ за местата в корабите си, желаещите да ги заемат винаги ще са повече.

— А какво задължава президентката да работи само за едната добра дума? — попита Ейлин. Гарамонд знаеше, че като жена тя съчувства на Елизабет за гибелта на сина ѝ. — Има ли нещо лошо да печели, ако не прекалява?

— Има, и още как! — Той потисна раздразнението си. — Нима не разбираш? Чуй ме — съсипахме, отровихме, почти умъртвихме Земята, но в Орбитсвил има толкова място, че всеки човек може да се залута, без повече да зърне други хора. Направихме всички възможни грешки и може би се поучихме от тях. Сега имаме шанс да започнем отначало, на чисто. Необходимо е тук да се прехвърли почти цялото население на Земята... и е напълно осъществимо. Само че съществуването на „Старфлайт“ зависи от възпирането на това преселение! — Гарамонд пак се загледа през прозореца. — За да си получава Елизабет „скромните“ печалби, има нужда от изгодни за нея условия — жесток демографски натиск на нашата планета. Изобщо няма да се учудя, ако някой ден науча, че родът Линдстрьом и другите като него са виновни за провала на програмите за контрол върху раждаемостта.

— Ванс, това са смехории! — ухили се Ейлин.

— Дали? — Той се обърна рязко, но добродушието на жена му го укроти. — Може и да си права, но поне не съм ги чувал да се оплакват от бурния прираст на населението.

— Като заговорихме за това... Нашата раждаемост никак не я бива напоследък. — Ейлин хвана ръката му и я притисна до бузата си.

— Ще ти хареса ли да си бащата на първото дете, родено в Орбитсвил?

— Не знам. А и ще ни изпреварят. Първите кораби със заселници са излетели. Чувал съм от капитаните, превозвали хора до Теранова, че поне половината жени пристигали там бременни. По време на полет забавленията са оскъдни...

— А какво ще кажеш за първото дете, заченато в Орбитсвил?

— Хм, звучи приятно.

Гарамонд коленичи до креслото и я прегърна. Целунаха се. Ейлин се дръпна само след няколко секунди.

— Но не е приятно да си се отнесъл някъде надалеч...

— Извинявай. Все си мисля за съществата или боговете, наречи ги както искаш, създали Орбитсвил.

— А кой не си мисли за тях?

— Не ги разбирам.

— Не си единственият.

— Знаеш ли, тук има място за всяко разумно същество в галактиката. Може би затова е построена сферата и все пак...

Гарамонд млъкна. Ейлин вероятно щеше да заподозре, че той се поддава на манията за преследване. Достатъчно беше да ѝ признае какво си мисли за подбудите на онези строители, които са дали убежище на всички галактически бездомници... обаче са помогнали чудесно на Елизабет Линдстрьом, като са направили само един вход.

Чик Труман беше от особняците, пръкнали се на бял свят заедно с началото на междузвездните полети. Беше техник-изследовател. Дядо му и баща му бяха участвали в подготовката на Теранова за заселване и в проучванията на още десетина планети, на които имаше нещо, представляващо интерес за производството или науката. За него не можеше да се каже, че е особено образован, но също като останалите от братството на самоуките инженери-скитници май имаше природни дарби за боравене с техниката. Някой би си помислил, че с натрупания опит на поколенията са започнали да се появяват и хора, за които анализът на схема или регулирането на двигател са вроден инстинкт.

Труман обаче се отличаваше от себеподобните си по неутолимия, макар и нехаен интерес към философията. Бе се пробудил отново у

него, докато се занимаваше с временния бивак в подножието на един хълм, отдалечен на шейсетина километра от входа към Орбитсвил.

Чик представляваше половината от екипа, пратен да сложи тук лазерни рефлектори за експериментите с новата съобщителна система. Двамата стигнаха до целта само няколко минути преди от изток да ги връхлети тъмната вълна. Партньорът му Петер Крогт вече вадеше с храната и разстилаше спалните чували. Труман обаче имаше повъзвишени занимания. Запали си лулата и се облегна удобно на возилото. После се загледа спокойно в невероятните ивици по небето.

— Хипотезата за всеобщото еднообразие е много полезно философско оръжие — витийстваше Чик, — обаче може да гръмне и по оногова, който го държи в ръцете си. Да, признавам, някои от най-великите ни постижения се дължат на предубеждението, че нашето малко кътче не е някакво смахнато изключение от нормата. Това е помогнало например на Алберт Айнщайн.

— А ти защо не ми помогнеш да отворя тези кутии? — озъби се Крогт.

Труман не помръдна, а изпусна облак ароматен дим.

— Да си представим обаче два бръмбара, които живеят на дъното на дупка в игрище за голф. Да речем, че никога не са излизали от дупката, но ако са настроени философски, ще се опитат да опишат цялата Вселена само по наличните факти. Пит, каква ще бъде тяхната Вселена, а?

— На кого му пука?

— Много практична нагласа. Аз ще ти кажа — представата им за Вселената ще се състои от безкрайно поле с дупки, където денем падат големи бели топки.

Крогт отвори кутиите с храната без негова помощ.

— Чик, на какви приказки те избива днес?

— Обяснявам ти заобиколно какво не му е наред на началството в базата. От месеци сме в Орбитсвил, нали?

— Вярно.

— Я да помислим за нашата разходчица. Тези хълмове са високи по триста метра. А на нас ни наредиха да монтираме рефлекторите на височина двеста и петдесет метра. Знаем къде да ги сложим, как да ги насочим, какво е допустимото отклонение и кога да се върнем... но

нещо пропуснаха да ни кажат. Пит, за мен това е най-изумителната проява на безгрижие.

— Соевата ти пържола изстива.

— Защо никой не поиска от нас да изкатерим оставащите догоре петдесетина метра и да надникнем от другата страна?

— Защото няма нужда — сопна се Крогт. — Ще видим още храсти и трева. Отвътре цялото това кълбо си е една безкрайна степ.

— Аха! Хипотезата за всеобщото еднообразие.

— Не е никаква хипотеза. — Крогт махна с вилицата си към небето. — Нали огледаха навсякъде с телескопи.

— Телескопи! — прихна Труман, за да прикрие смущението си. Бе забравил, но способността му да смята бързо наум го отърва. — Ей, братко, та това са две астрономически единици! Ако стоеше на Земята, какво щеше да видиш на Марс през тези телескопи?

— Все ми е тая. Ще си ядеш ли пържолата или не?

— Ти я изяж.

Чик стана, малко слисан от самия себе си. Увлечението по философията го бе накарало да се откаже и от вечерята... Тръгна нагоре по склона. Дишаше малко по-накъсано, когато стигна до облия връх. Там спря да запали отново лулата си. Жълтото пламъче на запалката го заслепи и мина поне минута, преди да осъзнае, че из равнината под него кротко мъждукат светлините на друга цивилизация.

Х

Първата вълна от пътнически кораби изненада Гарамонд по две причини — и заради времето, защото трябваше да са излетели само няколко дни след появата на Елизабет в Орбитсвил, и заради броя им. Бяха осемдесет вместителни туловища от тип 02, всяко побираше повече от четири хиляди души. Почти триста и петдесет хиляди заселници, които са искали да се преместят в сравнително добре подготвените земи на Теранова, но са били отклонени към сферата... А тук нямаха дори временен подслон за първата си нощ в новия свят.

— Смаях се — промълви Клиф Нейпиър, докато си пиеха сутрешното кафе. Първият помощник-капитан не беше дежурен и прекара нощта в къщата им. — Ясно, на Теранова има само един щогоде поносим континент и той се запълва със застрашителна бързина, но положението не е чак толкова напечено. Както и да увъртаме, на тези хора лошо им се пише отначало. Пък и наземният транспорт не достига за разпръскването им навътре в сферата...

— Чудиш се защо са се съгласили да дойдат тук ли?

Нейпиър кимна енергично.

— Заселникът обикновено е семеен. Едва ли му се иска да излага жената и децата си на излишни и незнайни рискове. Как от „Старфлайт“ са ги убедили да се насочат насам?

— Аз ще ти кажа. — Ейлин влезе в хола с още една кана горещо кафе и отново им напълни чашите. — С Крис се отбихме до магазините при складовете сутринта, докато вие се успивахте. Говорих с хора, които са видели първите заселници още преди зазоряване. И да знаете — с хъркане до късно не можеш да научиш каквото ти се иска!

— Добре, Ейлин, и двамата признаваме, че си възхитителна. Та какво щеше да ни казваш?

— Пътували са безплатно — с откровено злорадство изтърси тя.

Гарамонд тръсна глава, като че го бе заляла със студена вода.

— Не мога да повярвам!

— Но си е истина, Ванс. „Старфлайт“ нямало да иска пари от никого, който се е записал за преселване в Линдстрьомленд през първите шест месеца.

— Пак някакъв номер...

— Ох, Ванс! — изглежда го с укор жена му. — Защо ти е толкова криво да признаеш, че си очернил напразно Елизабет? И що за номер може да е този? Какво би се надявала да спечели?

— Мръсен трик — упорито процеди Гарамонд. — Стореното от нея дори е незаконно. Екипите от правителствените агенции още не са пристигнали, за да разрешат преселването.

— Нали именно ти винаги твърдиш, че законът нищо не означава за Линдстрьом и другите като тях?

— Така е, особено когато напират да докопат нещо. Това е различно.

— Инатиш се като дете! — отсече Ейлин.

— Не си права — намеси се Нейпиър. — Повярвай поне на мен. Лизи Линдстрьом никога няма да си промени нрава!

Лицето ѝ изглеждаше неестествено бледо.

— О, да, как забравих, че вие двамата знаете всичко. Особено за чувствата на една жена, която е загубила единственото си...

Ейлин млъкна изведнъж.

— Дете — довърши Гарамонд вместо нея. — Няма нужда да ми го спестяваш.

— Съжалявам. Аз просто...

Сълзите сякаш уголемиха очите ѝ и тя излезе припряно от хола.

Мъжете допиха кафето си смълчани, всеки потънал в мислите си. Гарамонд се питаше дали ужасното чувство за безполезност напоследък го разяжда, защото е принуден да наблюдава безпомощно как Елизабет прави с Орбитсвил каквото пожелае... Или защото неохотно осъзнаваше, че е останал без работа. Целият изследователски отряд ставаше излишен. Какъв смисъл имаше големите кораби да търсват около звездите? „Дали съм обрекъл живота си само на търсенето?“

В очевиден опит да го разсее Нейпиър заприказва за работата на научните и инженерните екипи, докарани от флота на „Старфлайт“. Макар да имаха по-усъвършенствани и мощни режещи и пробивни инструменти, отново не успяха дори да одраскат черупката.

Наблюденията на вътрешната сфера доказаха, че тя не само се върти от изток на запад, а извършва и движения с по-сложна геометрична конфигурация. Предполагаха, че това е необходимо за нормалната смяна на деня и нощта в полярните райони.

Друг екип се занимаваше неуморно с полето, което не допускаше атмосферата да излети набързо през широкия един километър отвор във външната сфера. И те не постигаха почти нищо. Силовото поле не приличаше на създаденото от земните инженери, защото не пропускаше еднакво метални те и неметалните тела. Имаше формата на леща и в средата беше дебело няколко метра. За разлика от черупката беше прозрачно за космическите лъчи и изглежда ги пречупваше, като ги разпръскваше равномерно. Учените си поблъскаха главите и стигнаха до предположението, че полето не само задържа атмосферата, но и предизвиква леки мутации, необходими за развитието и на растенията, и на животните... ако ги имаше в сферата. Все пак го се оказа по-податливо на изучаване, защото успяваха да предизвикат малки локални промени в него, дори за кратко го правеха напълно пропускливо с плътни потоци електрони.

— Интересно, а? — завърши Нейпиър.

— Направо завладяващо — отчуждено отвърна Гарамонд.

— Май не си убеден. Ще отида да погледна новопристигналите.

Капитанът се усмихна.

— Добре, Клиф, ще те чакаме за обяд.

Стана да изпрати Нейпиър. Почти бяха стигнали до вратата, когато комуникаторът, свързан с центъра по кабел (още нямаше решение на проблемите с радиовълните), избръмча за постъпило обаждане. Гарамонд натисна бутона за приемане, появи се измамно плътна холограма на преждевременно побелял млад човек с яки рамене. Носеше обикновени дрехи, а лицето му беше непознато.

— Добро утро, капитане! — малко задъхано избълва той. — Аз съм Колбърт Мейсън от новинарска агенция „Два свята“. Свърза ли се вече друг репортер с вас?

— Друг репортер ли? Не.

— Слава Богу, значи аз съм първият! — разпалено възкликна Мейсън.

— Първият, казвате... Нямах представа, че „Старфлайт“ вече превозва и новинари насам.

— О, не го правят — неуверено се засмя репортерът. — Наложил се да емигрирам тук с жена си и май ще е до края на дните ми. Още неколцина от занаята сториха същото. Просто имах късмет, че разтовариха първо заселниците от кораба, в който пътувах. Тоест... провървяло ми е само ако дадете съгласието си за интервю.

— За пръв път ли напускате Земята?

— Да. Но заради възможността да говоря с вас бих обиколил галактиката.

Гарамонд лесно разпозна ласкателството, но беше и очарован от професионалното настървение на младия новинар.

— А за какво искате да говорите с мен?

— За какво ли?!... — Мейсън разпери ръце, сякаш не намираше думи. — Господине, та по-прочут човек от вас не е имало в историята на човечеството! Дори да бяхте ни отговорил на тахиграмите, с които ви затрупвахме, пак бих прежалил Земята, за да се срещна очи в очи с вас.

— Тахиграми... Не съм получавал никакви съобщения от Земята. Почакайте минутка. — Гарамонд изключи аудиоканала и се озърна към Нейпиър. — Елизабет?...

Под тежките клепачи очите на помощника му блеснаха сурово.

— Не виждам друго обяснение. Не са й харесали твоите възгледи за заселването на Орбитсвил. Дори се чудя как този репортер е минал през мрежите на нейната служба за сигурност. Или е извънредно хитър, или наистина се е родил с късмет.

— Ами да не възпрепятстваме предопределението тогава — подсмихна се Гарамонд и натисна бутона. — Мейсън, имам сочна история за вас. Готов ли сте обаче да предадете думите ми съвсем точно?

— Разбира се!

— Добре. Елате направо в дома ми.

— Не мога, господине. Обадих ви се, защото останах с впечатлението, че ме държат под око и може би не разполагаме с много време.

— Ясно. Тогава съобщете, че моето мнение за възможностите, заложи в Орбитсвил...

— Какъв Орбитсвил?

— Така наричаме помежду си Линдстрьомленд...

Гарамонд млъкна, защото триизмерният образ на репортера внезапно се разпадна на цветни точки, а и те изчезнаха след секунда. Почака да види дали контролните системи ще се справят със смущението, но не последва никакъв сигнал.

— Да, подозирах, че е твърде хубаво, за да е вярно — озъби се Нейпиър. — Някой ти удари шалтера.

— Не се съмнявам. Според теб откъде се обади Мейсън?

— От някой склад. Само там би имал достъп до комуникатор.

— Веднага отиваме.

Гарамонд навлече леко яке и без да губи време да обяснява на Ейлин какво е станало, излезе припряно в неизменното пладне на Орбитсвил. Крис вдигна глава — играеше си сам в тревата, — но не го повика. Гарамонд махна на сина си и закрачи към скупчените около входа сгради.

— Ама че гадна жега! — изръмжа Нейпиър до него. — Ще взема да си купя чадърче, та да се пазя от слънцето.

Капитанът не беше в настроение за празни приказки.

— Тук започва да вони като на Земята и на Теранова.

— За нищо на света няма да докажеш, че са прекъснали нарочно обаждането.

— Изобщо няма да се занимавам с това.

Вървяха бързо по пътя от отъпкана кафява пръст, който се виеше между пръснатите тук-там къщи, и скоро стигнаха до пояса от малки канцеларии, изследователски лаборатории и масивни складове без прозорци, стегнали в кръг пролуката на сферата. Части от черния овал се виждаха между хаоса от машини за разтоварване и Г-образни тунели. Гарамонд отдавна не си представяше, че тук има звездно езеро. За него беше само дупка в земята. Тъкмо подминаваха голямо здание с незначайно предназначение и вниманието им беше привлечено от отблясък по прозорец на движещо се возило — една от засега оскъдните наземни коли. Спря пред входа, четирима мъже излязоха и се шумгнаха в сградата. Младежкият вид на единия не подхождаше на посивялата му коса.

Нейпиър стисна рамото на капитана.

— Този май е нашият човек.

— Ей сега ще проверим.

Протичаха през поляната и нахълтаха в сумрачното преддверие. Успяха да забележат как някаква врата се затръшва в дъното. Пазач с емблемите на „Старфлайт“ изскочи от нишата си и се опита да ги спре, но Гарамонд и Нейпиър го заобиколиха на бегом и нахлуха в стаята. Веднага се увериха, че са намерили Колбърт Мейсън. Двама го държаха за ръцете, други трима стояха пред него, сред тях и Силвио Лейкър, личен помощник на Елизабет. По изражението на Мейсън личеше, че е упоен.

— Ръцете долу от човека! — изсъска Гарамонд.

— Я се разкарай — посъветва го Лейкър. — Капитане, това не ти влиза в работата.

— Тръгвам си, но заедно с Мейсън.

— Хайде, бе! — ухили се единият мъж, който задържаше репортера да не падне, и пристъпи напред.

Гарамонд го изгледа с досада.

— Знам поне десет начина да те осакатя за цял живот.

Лъжеше. Изобщо не се интересуваше от бойните изкуства, дори като развлечение. Противникът му обаче изведнъж загуби своята самонадеяност. Докато се колебаеше, партньорът му посегна към джоба си, но също размисли — сто и тридесеткилограмовото туловище на Нейпиър се надвеси над него. Звъняща тишина настана в оскъдно обзаведената стая.

— Добре ли сте? — обърна се капитанът към Мейсън.

— Схвана ми се вратът — изфъфли репортерът, опипвайки розово петно над яката на куртката си. — Впръскаха ми нещо под кожата.

— Обикновено успокоително, за да не буйствате — вдигна рамене Гарамонд и се вторачи в Лейкър. — За твое добро се надявам, че току-що налучках истината.

— Предупреждавам те — не се намесвай!

Лакеят на президентката беше прегракнал от яд, ниското му кръгло тяло се тресеше. Протегна напред свитата си в юмрук дясна ръка, на която изпъкваше пръстен с голям рубин.

— Лазерът ще оцапа всичко наоколо — поклати глава капитанът.

— Нямам нищо против да почистя после.

— Лейкър, в голямо бласто затъваш. Не си ли помисли как ще постъпи с теб Елизабет, ако я забъркаш в убийство?

— Не ми се вярва да се разплаче, ако те пречукам.

— Само че тихомълком, а не така. — Гарамонд кимна на Нейпиър. — Да си вървим.

Завъртяха замаяния репортер и го избутаха към вратата.

— Слушай, Гарамонд — тихо и зло изрече Лейкър, — още се чудя дали да не рискувам...

— Стига глупости — нехайно отвърна капитанът.

Вратата беше само на няколко крачки от него, обаче усещаше неприятен сърбеж между плешките си. Посегна към дръжката, но вратата се отвори с трясък и още трима мъже влязоха безцеремонно. Гарамонд се напрегна за съпротива, само че новодошлите дори не го забелязаха. Двама от тях носеха работни дрехи на техници.

— Господин Лейкър — развика се третият със синя униформа на инженер, — трябва веднага да чуете това! Няма да...

Гласът на Лейкър звучеше накъсано от ярост.

— Гордино, махайте се веднага! Що за простащина?!...

— Не ме разбрахте! Открихме друга раса! Двама от моите техници снощи отидоха до хълмовете на запад и са открили чуждо селище... Обитавано и в момента!

Ченето на Лейкър увисна.

— Гордино, какви ги дрънкаш? Що за измислици?!

— Ето ги хората, господин Лейкър. Сами ще ви обяснят всичко.

— Направо горя от нетърпение да слушам пиянското им бръщолевене, като знам що за отрепки са твоите техници.

— Моля ви! — По-високият го възпря с жест, в гласа му звучеше необичайно достойнство. — Очаквах известно недоверие, затова вместо незабавно да се върнем в базата, останахме там до началото на деня и направихме снимки. Ето ги.

Подаде цяла пачка цветни правоъгълници на надменния чиновник. Гарамонд избута светкавично през вратата Нейпиър и все още зашеметения Мейсън. Самият той не помисли за бягство, а невъзмутимо се върна при Лейкър и хищно протегна ръка към снимките. Още много ръце се опитваха да ги сграбчат, но той се дръпна от мелето с плячка — два отпечатъка. Фон беше безпределната прерия на Орбитсвил, а средния план заемаха бледосини правоъгълници, несъмнено с изкуствен произход. Около основите на

някои от тях се забелязваха многоцветни точки, толкова мънички, че само яркостта им ги правеше видими под гланца на снимките.

— Тези шарени петънца ли са?... — обърна се Гарамонд към техника.

— Знам само, че мърдат. Отдалеч приличат на цветя, но гък ходят насам-натам.

Гарамонд отново се взря съсредоточено, като че принуждаваше съзнанието си да се събере в остър лъч, в чийто фокус са пъстрите молекули, сякаш можеше да ги види по-добре, да ги възприеме на атомно равнище — първия чужд разум, който човекът откриваше след толкова десетилетия бродене сред звездите.

Реакцията му беше естествена, насадена през вековете, когато единствената надежда за намиране на други разумни същества се е таяла в зоркото разглеждане на фотографски плаки. Но инстинктите на Гарамонд я потиснаха почти веднага. Усети се, когато вече отиваше към вратата, и чак на излизане от сградата осъзна, че се е насочил право към возилото на „Старфлайт“, оставено пред входа.

Нейпиър и Мейсън бяха наблизко — вървяха към къщата на капитана. Той побърза да се вмъкне в алената кола и огледа уредите за управление. Всичко блестеше, очевидно беше направено съвсем скоро в някой от корабите. Нямаше кодове за включване на магнитнопулсовия двигател. Гарамонд натисна бутона и возилото се ускори пъргаво сред облак прах, а Лейкър и останалите едва сега излизаха.

Глух за виковете им, капитанът настигна след няколко секунди двамата, натисна с пета единствения педал и спря рязко. Нейпиър се озърна към тичащите хора от „Старфлайт“, натика Мейсън в колата и се шмугна след него. Двигателят издаде едва доловим вой, когато капитанът настъпи педала с върха на обувката си. От рязко подадената мощност колелата приплъзнаха по утъпканата пръст.

Само след минута излязоха от пояса постройки около пролуката и се понесоха бързо към огрените от слънцето хълмове.

Чуждото селище се ширна пред погледите им, щом се качиха с возилото до билото на извиващите в кръг възвишения. Бледосините правоъгълници лъщяха в далечината като керамични плочки. От

снимките Гарамонд се бе заблудил, че постройките са скупчени на едно място. Всъщност се простираха докъдето виждаше наляво и надясно, поне няколко километра навътре в равнината. Той осъзна, че пред него е голям град. Наглед липсваше отчетливо открит център. Такова струпване на сгради на Земята би побрало поне милион жители. Гарамонд леко отпусна педала, за да забави спускането на возилото по склона. Бе забелязал току-що пъстрите щъкащи точки, в които се надяваше да срещне първите разумни същества, открити от човечеството извън собствената му биосфера.

— Клиф, дочух, че научните екипи на „Старфлайт“ повторили нашия експеримент с разузнавателното торпедо... — намръщен промълви капитанът, взирайки се в блещукащия град.

— И аз чух същото.

— Дали е излетяло с включени камери?

— Съмнявам се. Как иначе биха могли да пропуснат това?

Мейсън вече се бе опомнил от инжекцията — шаваше възбудено на задната седалка и снимаше неуморно с камерата си.

— Капитане, какво ще кажете на тези същества?

— О, изобщо няма значение какво ще им каже който и да било от нас. Не биха ни разбрали.

— Току-виж, дори не ни чуват — подсмихна се Нейпиър. — Ами ако им липсват уши?

Въпреки небрежните подмятания устата на Гарамонд пресъхна. Колко ли пъти си бе представял тези мигове? Как да сподели копнежа му човек, който не се е взирал в мъртвешките ликове на поне хиляда безжизнени каменни кълба из космическата пустош? А сега дори тялото му сякаш се смущаваше от доближаването към форма на живот, абсолютно чужда на всичко земно. Бледосиният град се издигаше пред колата, а сърцето на капитана биеше все по-силно. И без намесата на съзнанието кракът му облекчи още малко натиска върху педала. Вече трябваше да напрегне слух, за да долови воя на двигателя. Дълго не се чуваше друг звук освен шумоленето на жилавата трева по преминаващото возило.

— Ванс, какво те загриза отвътре? — Нейпиър го наблюдаваше със съчувствие. — Реакция към арахнидите, а?

— Трудно ми е да отрека.

— Не се притеснявай, това тормози и мен.

— За какво си говорите? — наведе се към тях репортерът от задната седалка.

— Друг път ще ви обясним.

— Защо пък не сега? — Гарамонд се зарадва на повода да излее напрежението си в красноречие. — Мейсън, вие харесвате ли паяците?

— Не ги понасям.

— Май важи за почти всички хора. Отвращението, което изпитваме при вида на паяци, на каквито и да са арахниди, е толкова силно и разпространено, че доведе до възникването на чудата хипотеза — според нея арахнидите не са от земен произход. Все пак с всички твари, възникнали и развили се в нашия свят, имаме усет за родство, ако ще и слабичко. Някак ги приемаме и търпим, дори да смятаме, че са грозни като смъртен грях. Но ако реакцията към арахнидите е обяснена вярно в тази хипотеза, може да хлътнем още при първата среща с друга раса. Мнозина учени се безпокоят, че дори съществата да са умни и дружелюбни, дори да са красиви, ще ги намразим по инстинкт и ще се опитаме да ги изтребим просто защото не са в „списъка на добрите“, който наследяваме с гените си.

— Поредното предположение, разбира се — недоверчиво промърмори новинарят.

— Да, още не е проверено от опита — съгласи се Гарамонд.

— А според вас каква е вероятността да се окаже истина?

— Практически нулева, по моя преценка. Не бих...

Капитанът едва не си прехапа езика. Возилото изкачи поредната неравност в прерията и той видя две пъстри създания само на няколко крачки от себе си. Бяха далеч извън пределите на своя град.

— Мисля си... Хм, нещо ми подсказва да спрем и да отидем пеша при тях.

Нейпиър само кимна и отвори вратата. Постояха секунда-две, за да свикнат с жегата на неизменното пладне в Орбитсвил, и тръгнаха към двете високи колкото тях, но смайващо странни фигури. Мейсън вървеше отзад и снимаше историческата среща.

Разстоянието намаляваше и Гарамонд започна да различава подробности в телата на съществата. Олекна му, защото не откри у себе си дори сянка на страх, макар да бяха невъобразимо чужди на вид. Отдалеч се бе заблудил, че имат хуманоидни очертания и са загърнати

в одежди на големи розови, жълти и кафяви петна. Оказа се обаче, че асиметричните им тела са покрити отчасти с шарена гъвкава обвивка. Не видях ясно открити глави, а още по-сложни крайници на върха на прегърбените твари. Сред пипалата, кухините и издатините успя да разпознае колебливо само очите, сякаш изсечени от зелен халцедон.

— С какво можем да ги сравним? — прошепна озадаченият Нейпиър.

— Де да знам. — И Гарамонд изпитваше желание да се опре на нещо от опита си. — С гигантски намацани скариди?

Репортерът изостана, за да има достатъчно широк обхват камерата му, но двамата бяха само на няколко крачки от съществата. Спряха пред приказните създания, които нито помръднаха, нито показаха с нещо, че са забелязали новодошлите. Тишината тегнеше върху сцената като втвърдяващо се разтопено стъкло. Равнината заприлича на увеличителна леща, под която хората се вцепениха занемели. Напрежението не се издържаше, а не измисляха какво да кажат.

Умът на Гарамонд потърси облекчение в мисълта колко е нелепа случката. „Все едно ми е, че нищо няма да изрека, за да остана с думите си в историята. Просто защото не бихме могли да общуваме с тях. Невъзможно е.“

Минута като геоложка ера, още една...

— Изиграхме си ролята — изсумтя Нейпиър. — Да си ходим, Ванс.

Гарамонд се обърна с облекчение и те закрачиха обратно към Мейсън, който пък отстъпваше заднешком, без да прекъсва нито за миг холозаписа. Капитанът отвори вратата на возилото и чак тогава погледна пак съществата. Едното се отдалечаваше към града с тромава походка, другото стоеше на предишното си място.

— Аз ще карам този път — заяви Нейпиър и огледа набързо опростеното управление на колата. Подкара нагоре, после настрани по билото. — Предпочитам да заобиколим, защото подир нас одеде може би се е помъкнала цяла тълпа.

Гарамонд кимна, загледан в двете смалвяващи се пъстри петна.

— Никаква реакция към арахниди. Поне от това трябва да сме доволни. Но се почувствах толкова излишен... Нямахме смисъл да

отиваме при тях. Не съм способен да си представя как някога ще общуваме или взаимодействаме.

— За общуването и аз не съм сигурен, Ванс, но взаимодействие ще има, и то какво!

Нейпиър махна към левия прозорец, където пред погледите им се откриваха нови простори. Бледосините постройките на чуждия град не оредяваха, а се простираха по прерията като цветя в ливада, измамно безбройни. Изуменият Мейсън подсвирна и отново вдигна камерата.

— Нима постройките заобикалят тези хълмове отвсякъде, в непрекъснат кръг около нашата база?!

— Така изглежда. Може би отдавна са се настанили тук...

Гласът на Нейпиър затихна, но капитанът знаеше над какво мъдруваше първият му помощник.

Лизи Линдстрьом бе докарала над триста хиляди заселници още в началото. Скоро корабите ѝ щяха да стоварват наведнъж по цял милион изгладнели за земя човеци. Предстоеше потресаващ сблъсък между двете раси.

XI

След около месец плъзна мълва за някакво клане.

Имаше кратко затишие, докато плитката кръгла падина около Преден пост поемаше първите вълни от заселници. И шепа хора от службата за връзки успяха да се доберат до Орбитсвил. Макар да съзнаваха колко са безпомощни, чиновниците издадоха заповед нито един човек да не пристъпя към чуждото селище на по-малко от пет километра, докато не завършат преговорите за коридор, по който заселниците да преминат. Само че обстоятелствата сякаш се бяха съюзили срещу спазването на тази заповед. Правителствените чиновници както винаги се появиха твърде късно. А сред заселниците се ширеше схващането, че опитите за дипломатически контакт с „клоуните“, както неофициално кръстиха съществата, са чисто скудоумие.

Отначало се настроиха предпазливо и почтително към дъгоцветните твари. Скоро обаче се убедиха, че те нямат никакви машини, а си служат само с най-прости сечива за обработка на земята. Дори постройките им се оказаха изплетени от целулозни нишки, които създанията изпускаха от телата си подобно на земните паяци. А щом стана ясно, че клоуните не са способни да разговарят с хората, мнозина от заселниците започнаха да се съмняват, че са се натъкнали на разумни същества. Някои подхвърляха, че били западнали потомци на расата, издигнала някога укрепленията край пролуката в сферата. Други стигаха дотам да твърдят, че не са нищо повече от домашни животни, надживели господарите си и създали бледо подобие на собствена култура.

Гарамонд се опасяваше от настроенията, разнасяни посредством тези приказки, защото те ускоряваха промените в нагласата у заселниците. Нали още в първите минути след влизането в Орбитсвил бе забелязал лекото разхлабване на дисциплината у хората от екипажа? Имигрантите пък започваха да се отнасят все по-пренебрежително към властите. Свикнали всяка тяхна стъпка да бъде контролирана на

претърпаната Земя, те вече се чувстваха бъдещи собственици на континенти и жадуваха по-скоро да постигнат стремежите си. За да осъществят доскоро немислимия скок „от писарчета до крале“, само трябваше да натоварят услужливо предоставяните от „Старфлайт“ коли и да се отправят в мечтаното пътешествие. Единственото условие беше да спрат колкото се може по-далеч от Преден пост заради неизбежните тълпи, които щяха да ги последват.

Страхът от съперници за завладяването на повече земя нарастваше, дори онези, които бяха заели участъци в кръга от хълмове, предусещаха какво ги чака, щом нахлуят следващите орди. Всички решиха да навлязат много по-навътре в сферата.

На обитаема планета би било немислимо демографският натиск да се съсредоточи толкова жестоко в една точка. Но и земната технология се уповаваше на хипотезата за всеобщото еднообразие. По време на развитието на междувездните превози с крилолети и совалки в ничия глава дори не се мярна идеята да предвиди среда, където корабът например няма да има материал за реактивна маса. Защо да се занимават с измислици, противоречащи на представата за Вселената?... Но ето че в условията на Орбитсвил се натрупаха гибелни грешки.

Разбира се, на теория тук беше достъпно невъобразимо жизнено пространство. Уви, нямаше как да го заемат достатъчно бързо, за да утолят жаждата на хората, прекосили космоса като богове и изведнъж принудени да разчитат на бавни наземни возила. Ако имаше време да построят въздушни машини, трудностите поне щяха да намалееят. Семействата или общностите трябваше почти веднага да станат напълно самостоятелни, а дори използвайки най-новите агротехнологии и „железните крави“ това означаваше да докопат повече земя.

Такива противоречия в миналото винаги бяха изправяли човек срещу човека. Затова Гарамонд не се учуди, когато научи, че обитателите на най-близките до хълмовете участъци са започнали да си пробиват път със сила през града на клоуните и да навлизат в безпределните прерии. Не си направи труда да обиколи лично местата на произшествията, но лесно си представяше случките. Все още измъчван от загубата на смисъла във всекидневието, той посвещаваше почти цялото си време на своето семейство и рядко се отбиваше в

„Бисендорф“, за да се заеме със задълженията си на капитан. Нарочно се стараеше да не гледа новините по кабела, но имаше и други начини те да стигат до него.

Една сутрин се мъчеше да пропъди с дълъг сън последствията от запоя до среднощ, но го стресна детски писък. Отново го споходи видението, в което Харалд Линдстрьом се отделяше от сляпото лице на бронзовата статуя. Очевидно го смазваха подсъзнателно угризенията, че не е бил нащрек за кроежите на Елизабет. Изскочи задъхан от постелята и се втурна в хола. Ейлин бе нахълтала преди него, вече прегръщаше Крис. Момчето хлипаше тихо, опряло лице в рамото ѝ.

— Какво стана?

Страховете на Гарамонд отшумяваха, но пулсът туптеше тежко в слепоочията му.

— Ами показали една от онези твари по холовизията — недоволно отвърна жена му. — Изключих я.

Той неволно се озърна към ъгъла. Образът на един водещ на учебни програми тъкмо избледняваше във въздуха.

— За кои твари говориш?

Крис вдигна намусеното си личице към баща си.

— Беше един клон.

— Искате да каже клоун — обясни Ейлин, очите ѝ се присвиваха от гняв.

— Клоун ли? Но... Нали те помолих да настройваш изображенията малко извън фокус, за да не се обърка Крис кое е истинско и кое — не.

— Не беше на фокус, но той се уплаши.

Гарамонд я зяпна недоумяващо.

— Не схващам. Какво толкова страшно има в клоуните? — Загледа се в Крис. — Синко, защо се стресна?

— Помислих си, че клонът идва да убие и мен.

— Ама че щуротия! Та те никога никому не са навредили.

Момчето го изгледа обвиняващо.

— Ами всичките ония хора, дето са ги замразили?

Бащата се втрещи.

— Какво?!

— Не му разбърквай съвсем ума — тихо се обади Ейлин. — Много добре знаеш какво разправяха по новините последните дни.

— Не знам! Какво са бръцзолевили?

— Разказвах за онази планета извън сферата. Когато тварите построили Линдстрьомленд, спрели достъпа на светлина и топлина до нея и там всичко замръзнало.

— Кои твари?!

— Клоуните, разбира се.

— Та това е чудесна приказка! — засмя се от сърце Гарамонд. — Клоуните създали Орбитсвил!

— Добре де, техните прародители.

— Ясно. А на външната планета значи е имало някаква раса. И всички замръзнали до смърт, а?

— Показвах снимки — упорито заяви Ейлин.

— Откъде ли имат тези снимки, как мислиш?

— Естествено направил ги е някой кораб на „Старфлайт“.

— Мила моя, щом планетата е замръзнала, как някой би успял да снима повърхността или останките на някакви същества? Замисли се, моля те.

— Не знам как са успели. Само ти казвам какво видяхме аз и Крис, а и всички останали.

Гарамонд въздъхна. Отиде до комуникатора и се обади на Клиф Нейпиър в „Бисендорф“. Познатото лице се появи във фокуса на холопроектора и кимна приятелски.

— Клиф, имам нужда от сведения за полетите на кораби в тази звездна система. Имало ли е експедиция до външната планета?

— Не.

— Уверен ли си?

Помощникът му за миг сведе поглед към екраните.

— Абсолютно и непоклатимо.

— Много ти благодаря. Това беше всичко. — Прекъсна връзката. — Ейлин, убеди ли се? Фактите са неумолимо нещо. Та откъде са се появили снимките все пак?

— Ами... Може да не са били истински снимки...

— Тогава какво? Фантазии на художници?

— Има ли значение? Показвах ги...

— Имало ли значение!

Гарамонд се изсмя, но доста кисело. Между него и жена му сякаш зейна бездна. Не се ядоса. Бракът им се отличаваше с простичка

хармония и той знаеше, че се крепи на по-дълбока привързаност, а не на общите интереси или възгледи. Още в първите месеци се бе примирил, че ще има и непълноти. Обикновено знаеше как да ги заобикаля.

— Има значение, и то огромно — заговори кротко като на дете.
— Не разбираш ли как са променили отношението ти към клоуните с тези картинки? Ето така манипулират мисленето на хората. Било е по-трудно някога, когато грамотността се е смятала за задължително умение...

И в собствените му уши думите звучаха сухо и безсилно. Млъкна, защото забеляза очакваното безразличие у Ейлин. Жена му получаваше информация за света почти само от холовизията, а той не можеше да ѝ покаже нищо. Обзе го смътна тъга.

— Ванс, не съм глупачка.

Тя докосна ръката му, подтикната от безпогрешната си интуиция.

— Знам.

— Какво се опитваше да ми обясниш?

— Моля те само да проумееш, че корпорация „Старфлайт“ прилича на... — потърси припряно по-образно сравнение — ... на огромна снежна топка, която се търкаля надолу по хълма. Става все по-голяма и бърза, а не може да спре. Няма и да си позволи да спре... дори ако се наложи да прегазни някого. Затова ще прегазни и клоуните.

— Винаги говориш толкова самонадеяно...

— Защото забелязвам тревожните признаци. Първата стъпка е да внушат на хората тук, че е задължително клоуните да бъдат прегазени. Щом постигнат целта си, останалото е съвсем лесно.

— Аз пък не ги харесвам ония клоуни — обади се Крис след дългото мълчание.

Златистото му лице изразяваше само неотстъпчивост.

— Синко, не съм казвал, че трябва да ги харесваш. Само не вярвай, че всичко показано по холовизията е истина. Ако се бях отбил с кораба си до външната планета, сега щях да...

Капитанът млъкна, защото хрумването се стовари с все сила върху съзнанието му.

— Защо не? В края на краищата това е задача точно като за изследователския отряд — разсъдливо отбеляза Елизабет и се усмихна. — Капитане, вие сте в отпуск с неопределена продължителност. Но ако предпочитате да се върнете на служба и да посетите онази планета, нямам никакви възражения.

— Благодаря ви, госпожо — отвърна Гарамонд, прикривайки изненадата си.

Кривата усмивка стана още по-потайна и тържествуваща.

— Ще ни бъде от полза да съберем повече сигурни данни за планетата. Трябва да прекратим разпространението на безотговорни съчинения.

Капитанът си повтаряше техния разговор неведнъж, докато „Бисендорф“ разперваше невидимите си криле и маневрираше, за да се отдалечи от струпания наоколо флот. Признаваше си, че предложи изследователския полет като предизвикателство към президентката, надяваше се словесният дуел с нея да го освободи от съмненията. Най-малко очакваше охотното ѝ съгласие. То не само му навлече хапливи забележки от устата на Ейлин, но и го изпълни с разочарование и опасения.

Не излезе от командната зала часове наред, наблюдаваше търпеливо мудните движения на пътническите кораби, които се изреждаха над входа към сферата и стоварваха заселници или припаси. Дори когато „Бисендорф“ се измъкна от подреденото гъмжило, и в обзорните екрани останаха само звездите, Гарамонд продължи дежурството си. Следеше откъслечните кинжални удари на главното електронно оръдие, пронизващи пространството пред кораба. Край сферата имаше оскъдна жътва от реактивна маса, налагаше се да йонизират малкото космически прах, за да облекчат работата на събиращите го електромагнитни полета.

Постепенно спиралата на траекторията се разширяваше, въгленочерният отвън Орбитсвил вече не закриваше половината видима Вселена. И условията в звездната система ставаха по-търпими. Скоростта нарастваше. Гарамонд отново настройваше насила възприятая си към истинските мащаби на гледката. Всичко в досегашния му опит сякаш влизаше в заговор, за да го заблуди, че някакво дребно корабче пъпли само на триста-четиристотин километра над обикновена планета. Всъщност и на сто милиона километра от

сферата човек още трябваше да завърти главата си, за да види поред и двата края на диска в екраните.

Размерите на това чудо, странно непоносими за капитана, събудиха тлеещите в подсъзнанието му въпроси. Дали фактът, че сферата беше достатъчно голяма да побере всички разумни раси в галактиката, подсказваше нещо за намеренията на създателите ѝ? Защо такава гигантска конструкция имаше един-единствен вход? Самата възможност за нейното съществуване ли натрапваше пречките за полет на крилолет или за радиопредаване? Или творците ѝ са замислили тези особености, за да попречат на хитроумни технолози да я превърнат в „глобално село“ с бързи кораби и телевизионни мрежи? И къде ли бяха тези създатели сега?

Нейпиър застана до него с две колби кафе и му подаде едната.

— Наблюдателите съобщиха, че локалната плътност на пространството нараства според предвижданията им. Ускорението е достатъчно да стигнем до външната планета за стотина часа.

Капитанът кимна.

— Разузнавателното торпедо ще бъде подготвено дотогава.

— Сами Ямото иска да се спусне с група за проучвания.

— Може и да е опасно. Нека първо научим повече за условията на повърхността, после ще мислим дали да му разрешим. — Гарамонд отпи от кафето и се намръщи. — А и защо ли главният ни астроном желае да си рискува главата долу? Мислех, че още се прехласва по онази негова „дантела от силови полета“.

— Прав си. Но той се надява да узнае още за построяването на Орбитсвил, като изследва планетата.

— Добре, ще го обсъдим. — Капитанът се взря в помощника си и забеляза по лицето му неприсъщо смущение. — Още нещо ли се мъти?

— Установихме, че Шрапнел е офейкал от кораба без разрешение.

— Пилотът на совалката ли?

— Същият.

— Ами отървал се е от нас най-после. Не го ли очакваше?

— Веднъж — да, но два пъти?... Изпари се за цял ден, когато пристигна първата сган от „Старфлайт“. Тогава беше сред работещите в сферата. Реших, че е отишъл да се жалва от лошия си късмет, и го отписах... пък той се върна още вечерта.

— И те изненада, а?

— Имаше защо. А как се беше променил! Изведнъж се настрои слънчево. Че той дори започна да работи като усърдно бобърче!

— Може би е разбрал, че типовете от щаба на „Старфлайт“ никак не му допадат.

Нейпиър не скри съмненията си.

— Нито възрази, нито пожела да се махне, когато оповестихме екипажа за полета, само че не е в кораба...

— На твоє място не бих си губил времето с умуване за Шрапнел.

— И аз така си казвам, но „Бисендорф“ не е платноход, привързан към кея. Няма как да стигнеш с плуване до брега. Щом някой може да се размотава насам-натам, значи друг му помага. Шрапнел непременно върти някакви шашми с важна клечка от „Старфлайт“.

— Я да си пийнем малко уиски — предложи капитанът. — И двамата май сме прекалено стари за такива вълнения.

И преди да се лиши от светлината и топлината на слънцето си, външната планета, която обикаляше около звездата на Пенгели, си е била мрачно и безплодно място.

Голяма само наполовина колкото Земята, тя дори нямаше атмосфера. Кълбо от скали и прахоляк, тя въртеше самотните си кръгове толкова надалеч, че светилото ѝ сигурно е изглеждало само като най-ярката звезда, хвърляща едва различими сенки по безжизнения пейзаж. И изчезването му от небето не променило почти нищо. Повърхността станала малко по-студена и тъмна, но напреженията от охлаждането не стигнали да причинят забележими движения на планетарната обвивка. Нищо не помръдвало в мрака освен редките гейзери прах от ударите на метеорити. Еднообразните хилядолетия се изнизвали както преди.

„Бисендорф“ протягаше напред лъчите на радарите си — досущ пипала на огромно насекомо — и се наместваше в орбита около невидимия за очите мъртъв свят.

Корабът на капитан Гарамонд представляваше три слепени цилиндъра, като средният се издаваше доста по-напред. Командната зала, административните и техническите сектори, каютите и

работилниците бяха настанени само в него. Конструкцията би ги изложила на опасност при полет с висока скорост, когато и срещнатите пращинки между звездите се превръщаха в невероятно наситени с енергия частици. Проблемът бе решен със същите магнитни технологии, които насочваха частиците към термоядрените реактори на кораба. Двете магнитни помпи на „Бисендорф“ съединяваха силовите си линии във формата на предпазен щит, покрай който всичко се плъзгаше безвредно към двигателите.

Но тази система се отличаваше и с една неизбежна слабост. Крилолетът не можеше да се движи бързо по инерция — при изключени магнитни помпи екипажът скоро би се препекъл заради радиацията, създадена от срещите с дребния космически боклук.

Затова извършваха маневрите по сближаването със скромна скорост, подходяща за междупланетни полети. Главният двигател на „Бисендорф“ се включваше за кратки тласъци, между които можеха да използват сензорите и да проверяват позицията му. Корабът беше създаден за проучване на звездни системи, затова имаше и обикновени атомни двигатели, носеше ограничено количество собствена реактивна маса. Така успяваха с лекота да заемат устойчива орбита, макар планетата да оставаше недостъпна за зрението на екипажа.

И една обиколка се оказа достатъчна сензорите да дадат отговори на въпросите, които си задаваше Гарамонд.

— Ех, че разочарование! — оплака се Сами Ямото, щом плъзна поглед по данните от предварителния анализ. — Не само че в момента липсва атмосфера, но и изглежда никога не я е имало. А повърхността е гола пустош. Надявах се да открием поне остатъци от растителни форми на живот, за да установим дали достъпът на радиация от звездата е бил прекъснат изведнъж или постепенно.

О'Хейгън се опита да разсее унието.

— Все пак можем да вземем проби от праха и скалите.

Ямото кимна, обаче не беше въодушевен.

— Е, да, поне това ще направим. Но от растителни останки щяхме да извлечем много по-точна информация. Ако се ориентираме само по неорганичен материал, вероятната грешка ще бъде в пределите на... колко? Хиляда години?

— Не е зле за астрономическите мащаби.

— Не е зле, обаче...

Капитанът ги прекъсна:

— Какво е общото ви мнение — още ли държите да спуснем група на повърхността?

О'Хейгън огледа поред колегите си, закрепил се с магнитните си обувки около подковообразния пулт, после завъртя глава.

— Засега е достатъчно да спуснем робот и да вземем три-четири сондажни проби. Ако открием нещо изключително интересно, не е късно да слезе и група. Но не тая особени надежди.

— Добре, пращаме един робот — изрече Гарамонд с тона, който означаваше „край на приказките“. — Нека стане по-бързо. Не забравяйте да монтирате допълнителните прожектори и холокамери. Искам да представя неоспорими доказателства на някои хора.

Веждите на физичката Дениз Сера се поизвиха на челото ѝ.

— Дочух, че информационната служба на „Старфлайт“ пуска гадости за прекрасна цивилизация, удушена насред разцвѣта ѝ. Естествено не повярвах. Та кой би се хванал на такава измислица?

— Още не си разбрала колко доверчиви са тълпите — невесело се ухили капитанът. — Наскоро се убедих, че самият аз не съм осъзнавал докрай печалните измерения на наивността. И ние не сме неуязвими за този недостатък. Професионално изкривяване — прекарваме половината си живот далеч от сцената на човешката глупост. Другите видове лековерие обаче са не по-малко опасни.

— Сигурно си прав, но да повярват, че клоуните са създали Орбитсвил!...

— Никой не се стреми да насади лъжата така, че да пусне корени завинаги. Шефовете ни само искат хората да ги изтърпят, когато се развихрят. Всички знаем, че корен квадратен от минус едно е имагинерна величина, но си служим без колебание с него, ако е нужно. Същото е.

Очите на Дениз блеснаха сърдито.

— Изобщо не е същото!

— Знам. С това сравнение само се опитах да ти обясня с каква склонност към заблуди си имаме работа.

— Ловко увърташ...

Тя се разсмя от душа и незнайно защо Гарамонд усети колко му е приятно да я гледа. Всъщност се успокояваше и само като се взираше в

нейното бледо чувствено лице. Първо се учуди на себе си, после се сепна.

Побърза да се прибере в каютата си. Посвети няколко часа на основното си занимание през свободното време — записваше холовизионни интервюта за Колбърт Мейсън. След премеждията си в Преден пост репортерът се сдоби с немалко влияние. Вече имаше кореспондентски пункт, от който пращаше неуморно поток от новини на агенцията си „Двата свята“. Гарамонд му помагаше с желание, защото още вярваше, че личната известност е най-добрата защита за семейството му от хищните ръце на Елизабет Линдстрьом.

Понякога почти се оставяше Ейлин да го убеди, че напразно подозира президентката. Но как да пренебрегне упоритите слухове, че тя с лека ръка е убила лакея, който открил трупа на нейния син? Гарамонд продължаваше да гради отбраната си. С Мейсън се бяха уговорили да му дава предварително записани въпроси, а капитанът използваше холографската система в каютата, за да вмъква отговорите и разказите си.

Репортерът неведнъж признаваше откровено, че трупа смайващо богатство от това сътрудничество. Настояваше да си поделят печалбите. Гарамонд отказа да приеме пари, постави само едно условие — Мейсън ще се старае тези истории да стигат до колкото се може повече хора. Е, желанието му явно се изпълняваше. Все по-настоятелни ставаха поканите откривателят на Линдстрьомленд да се върне на Земята, за да го обсипят с почести.

Този път се постара да обясни убедително защо не може да си позволи такова пътуване, освен това разказа подробно какво са научили за външната планета. Ако се сбъднеша надеждите му този запис да бъде предаден безпрепятствено на „Два свята“ и излъчен по глобалните мрежи, едва ли мнозина биха се подлъгали, че клоуните са погубили цяла цивилизация.

Прибра грижливо инфокубовете и пак се замисли защо ли Елизабет му оставя такава свобода на действие. Скоро се върза за койката си с намерение да навакса пропуснатите часове сън.

Цветни сияещи фигурки се рееха бавно над него, сливаха се, разделяха се, потапяха го в унес. Още веднъж му хрумна, че може би греши в недоверието си към Елизабет Линдстрьом. Защо ли не можеше да поговори за това с жена си без излишни емоции, а разсъдливо?

Замаяно помисли, че тогава не би имал такова отношение към общуването с Дениз Сера, която не му отстъпваше в нищо и така радваше очите му...

После се потопи в съня.

Събуди се след два часа, обсебен от неясни страхове. Реши да се обади на Ейлин и Крис, преди да отиде в командната зала. Комуникационният център го свърза и само минута по-късно Гарамонд се взираше в лицето на жена си. Но примигващото в края на холограмата кехлибарено кълбо му подсказа, че вижда и чува запис.

— Ванс, радвам се, че си се обадил. Знам, полетът ще е кратък, обаче с Крис така свикнахме да си при нас, че май се разглезихме. Времето минава толкова бавно! Но се случи нещо много вълнуващо. Изобщо няма да се досетиш. — Призрачната Ейлин се усмихна и изчака, за да го подразни. — Президентката ме потърси лично — представи си, самата Елизабет Линдстрьом! Покани мен и Крис да ѝ гостуваме няколко дни в новия Линдстрьом Сентър...

— Недей! — неволно кресна Гарамонд.

— ... знаела, че ще сме самотни, докато те няма — доволно продължаваше холограмата. — Приех поканата заради нещо, което долових у нея. Не го каза, но си мисля, че ще ѝ бъде приятно пак да вижда дете около себе си. Ванс, колата на президентката ще пристигне след няколко минути. Когато слушаш това, аз вече ще се наслаждавам на разкош сред големците в Октагона. Така наричаме тук новата резиденция на Елизабет. Не се притеснявай, ще се прибера навреме да ти сготвя нещо, когато се върнеш. Обичам те, скъпи. До скоро.

Образът се разпадна на куп бледнеещи звездички, оставяйки Гарамонд изтръпнал, потресен и вбесен.

— Тъпа кучко — прошепна той в нищото, — защо никога, ама *никога* не чуваш какво се опитвам да ти набия в кухата глава?!

Последните звездички угаснаха в тягостната тишина.

Роботът сонда се издигна над мъртвата планета, понесъл скалните проби, и се насочи към „Бисендорф“. Макар да имаше слънце на три астрономически единици оттук, торпедото летеше в мрак, какъвто съществува само в междузвездните простори.

В тази тъма някои сензори на работа възприемаха кораба-майка като куп мъждукащи светлинки, но други, настроени към различни части от електромагнитния сектор, засичаха ярък сигнален фар и множество гласове, помагачи на торпедото да се прибере. Роботът доближи кораба с лекотата на риба-паразит, връщаща се при своя грамаден кит. Скоро го изтеглиха в дока.

Капитанът чакаше в командната зала с едва сдържано нетърпение. Щом получи потвърждение, че въздушният шлюз е затворен, заповяда да бъде включен главният двигател. Разбира се, отначало разчитаха само на слабичките йонни струи, но ги спряха, когато електромагнитното поле обхвана своите половин милион квадратни километра и започна да поглъща реактивна маса от пространството.

Корабът зави по плавна дъга към звездата на Пенгели. Ускорението възстанови почти нормалното притегляне в средния цилиндър.

Това помогна на Гарамонд да си възвърне самообладанието. Внушаваше си, че ако Елизабет е решила да посегне на семейството му, няма да го стори в кристалните покои на новата си резиденция.

А и президентката знаеше, че омразният капитан ще се завърне от тъмната планета само след няколко дни, натрупал още мощ в сигурното си оръжие — славата. Часовете и дежурствата се изнизваха, Орбитсвил все повече запълваше екраните с непрогледната си чернилка. Гарамонд успя само да се убеди, че се е поддал на безсмислена паника.

По средата на изчислената траектория „Бисендорф“ се обърна с носа назад и започна да намалява скоростта си. Два дни по-късно се взривиха едновременно двата генератора на електромагнитното поле. Корабът вече не можеше да спре, а щеше неминуемо да се забие в неразрушимата черупка на Орбитсвил.

XII

— Най-зле пострадахме от взрива вдясно — съобщи комодор Нейпиър пред спешно свиканото съвещание на старшите офицери в „Бисендорф“. — Всъщност пробил е централния корпус близо до опорна рамка С203. Сензорите за промяна в налягането са се задействали навреме и са изолирали секторите между рамки С190 и С210. Но там са били петима от техниците. Загинали са.

О'Хейгън вдигна глава и уточни педантично:

— От взрива или от декомпресията?

— Не знаем. Изскочилият от кораба въздух ги е изхвърлил в космоса.

Старшият офицер по научните проблеми си отбеляза нещо в електронния бележник.

— Значи петима безследно изчезнали. Предполага се, че са мъртви.

Нейпиър се вторачи зло в отдавнашния си неприятел.

— Ако ви е известен начин да завием и да приберем телата, моментът е крайно подходящ да го споделите с нас.

— Аз само...

— Господа! — Гарамонд стовари юмрук по масата, доколкото беше възможно при почти нулево притегляне. — Трябва ли да ви напомням, че след осем часа ни предстои да умрем? Не ни остава много време за кавги.

По лицето на О'Хейгън мина подобие на усмивка.

— Капитане, значи можем да посветим цели осем часа на кавгите. Няма какво друго да правим.

— Тепърва ще обсъждаме дали е така.

— Както кажете.

О'Хейгън вдигна рамене и разпери примирено възлестите си длани.

Гарамонд неволно се възхити от застаряващия мъж, който явно не смяташе да се откаже от заядливата си себичност до самия край.

Отгоре на всичко имаше изнервящия навик да доказва правотата си. За съжаление май нямаше да измени на себе си и в това. Въпреки оскъдната реактивна маса корабът се бе възползвал и от притеглянето на звездата и сферата, затова когато започнаха обратното ускорение, се движеха с 1500 километра в секунда. За двете денонощия преди взривовете бяха намалили скоростта си до стотина километра в секунда. Значи им оставаха осем часа до сблъсъка с Орбитсвил.

Капитанът би се заклел от все сърце, че нито той, нито друг на борда ще успее да стори нещо, за да промени участието им. Мисълта за скорошната неизбежна гибел отекваше като камбанен звън в мозъка му. Но не изпитваше страх. Реши, че е заради кратката отсрочка. Тя пораждаше илюзията, че още имат някакъв шанс да се спасят. Чудно, но надеждата не гаснеше дори у опитния екипаж на крилолета, който разбираше ясно до болка смъртната опасност.

— Ако не съм се заблудил — обади се Мерц, старшият офицер по административните въпроси, — системите и на двата спомагателни двигателя са непокътнати. Нима това няма да помогне?

Кожата на розовото му лице сега лъщеше като току-що излята пластмаса.

Нейпиър въртна глава.

— Йонните двигатели са включени още от момента на саботажа. Затова все пак усещате някаква тежест. Но те са предназначени да осигуряват маневреност на кораба. Няма да повлияят забележимо на скоростта. Пресметнах, че ще се забием в Орбитсвил само с две-три минути по-късно.

— Ами аварийните атомни двигатели? Нали ги имаме именно за да избягваме сблъсъци.

— Напълно сте прав. Максималното им време на действие е двадесет минути. Така бихме се отървали дори от планета с размерите на Юпитер... Как обаче да заобиколим *това*?!

Нейпиър махна към черните предни екрани. Орбитсвил отново закриваше половината Вселена.

Мерц вече не изглеждаше толкова розов.

— Представих си картинката. Благодаря.

Всички в командната зала се смълчаха, чуваха се накъсани удари, които отекваха звънливо — далеч назад ремонтните екипи сменяха повредените части от корпуса. Гарамонд зяпаше разсеяно

тъмата пред кораба и се мъчеше да си представи, че това всъщност е стена в небето, към която той фучи със сто километра в секунда — толкова широка, че за нищо на света не би я избягнал.

Ямото се прокашля.

— Едва ли има смисъл да гадаем каква е причината за саботажа. Въпреки това бих искал да задоволя любопитството си. Знаем ли как взривните устройства са вкарани в кораба?

— Лично аз съм убеден, че това е дело на пилота Шрапнел — веднага отговори Нейпиър. — Не разполагаме с убедителни улики, но колкото ги има, насочват подозренията към него. Включихме догадките си в извънредното съобщение до контролния център.

— И какво ви казаха?

— Обещаха да проведат разследване. — Явният сарказъм в гласа на помощник-капитана режеше като нож. — Увериха ни, че ще сторят всичко необходимо.

— О, колко утешително! — промърмори язвително и астрономът. Притисна длан до челото си. — Толкова работа ми предстоеше... Още колко тайни крие Орбитсвил!

„Ще станат с една по-малко в края на нашия полет — помисли Гарамонд. — Вече ще се знае дали материалът, от който е изградена сферата, издържа на забилото се в нея плътно тяло с маса петнадесет хиляди тона и скорост сто километра в секунда... И дори не би им се наложило да се отдалечат много от пролуката, за да се порадват на зрелището.“

Стомахът на капитана се сви, защото го осени смътна идея. Смръзна се — невероятното прозрение придобиваше форма, напираше към прага, след който щеше да се изрази в думи. По челото му избиха ледени капки.

— А някой не обмисли ли възможността — разнесе се хладнокръвният глас на Дениз Сера — да променим траекторията си така, че да минем през входа на сферата?

Отново тишината се стъсти в залата. Гарамонд изпита странен шок, когато чу друг да изрича идеята му. Десетина секунди по-късно сухият смях на О'Хейгън разкъса вцепеняващата ги магия.

— Госпожице Сера, сигурно не сте забравила, че да се блъснем с нашата скорост във въздушен слой е все едно да се ударим в скала?

Опасявам се, че предложението ви с нищо няма да подобри отредената ни участ.

— Изобщо не е задължително да минаваме през въздушен слой, ако завъртим отново кораба с носа напред и нахлуем с включено на пълна мощност електронно оръдие.

— Глупости! — кресна наежен старшият офицер по научните проблеми.

Внезапно наклони глава настрани, сякаш се вслушваше в тихичък вътрешен гласец, а пръстите му заиграха по клавиатурата на терминала пред него.

— Не са глупости... — поправи се невъзмутимо и кимна, за да се извини на физичката.

Всички започнаха да задават главоблъсканици на компютъра. И изведнъж всеки имаше какво да каже.

— Ако претоварим оръдието с мощност над нормите за безопасност, поне за няколко секунди ще имаме нужното напрежение. Ще пробие истински тунел в атмосферата...

— Още сме далеч, можем да контролираме траекторията дотолкова, че да се насочим към отвора...

— Само помнете, че няма да разчитаме на цялата му площ, защото ще влезем под ъгъл около седемдесет градуса...

— И това ни стига, ако не ни се пречат други кораби...

— Има време и да укрепим носещата конструкция по надлъжната ос на корпуса...

— Тъкмо ще се отървем от още кинетична енергия при влизането...

— Един момент! — Властният глас на Гарамонд прекъсна вѳодушевеното бърборене. — Нека не пропускаме нищо! Ако нахлуем през отвора, какво ще бъде въздействието върху Преден пост?

— Катастрофално... — замислено промълви О'Хейгън. — Представете си първо чудовищна лилава мълния, незабавно последвана от експлозия, равностойна на тактически ядрен заряд...

— Значи ще има разрушения?

— Несъмнено, обаче никой няма да пострада. Ще успеят да евакуират всички от застрашения район около пролуката.

— Чух да се споменава опасността от сблъсък с друг кораб.

— Ванс, това е най-дребният ни проблем. — И самият О'Хейгън май се стресна, че за пръв път в живота си се обърна към капитана с малкото му име. — Ще съобщим на контролния център точните параметри на траекторията си, а те ще се погрижат да ни разчистят пътя.

Гарамонд се опита да претегли още веднъж всичко на мислени везни, но виждаше само лицата на жена си и сина си.

— Добре! Ще го направим. Искам да нахвърляте набързо общия план, за да го прегледам, но работата да започне веднага. А дотогава аз ще си поприказвам с контролния център.

Десетината учени и инженери мигом се впуснаха в разгорещено обсъждане. Шумът в залата се усилваше с всяка секунда — включваха се комуникационни линии към всички части на кораба. Само минута по-късно още трийсетина събеседници търсеха пътя към спасението, мнозина от тях присъстваха призрачно с миниатюрни холограми само на главите им. Голямото помещение придоби доста смахнат вид.

Гарамонд долавяше мощната вълна на надеждата, плиснала из осакатения „Бисендорф“. Напомни на Нейпиър да оповести решението по общата линия и отиде в каютата си да се обади в контролния център на флота. Отговори му не дежурният диспечер, както капитанът очакваше, а високопоставен служител от администрацията — главният секретар лорд Нетълтън. Беше красиво остаряващ седемдесетгодишен мъж, за когото разправяха, че бил кучешки предан на рода Линдстрьом. Елизабет предпочиташе да има и такива хора около себе си, за да показват на масите благ бащински образ, без да се намесват в същинското управление.

— Мислех, че ще ме свържат с някого от оперативния щаб — натърти Гарамонд, пренебрегвайки официалните любезности.

— Президентката лично следи ситуацията. Тя е крайно загрижена от инцидента.

— Да, бе...

— Моля?

В дълбокия глас на лорд Нетълтън прозвуча открито предизвикателство към капитана да си изтърве нервите.

Гарамонд обаче не забравяше къде се намираха Ейлин и Крис.

— Всеизвестно е как президентката се грижи за благополучието на служителите си — отвърна многозначително той.

Главният секретар кимна сговорчиво.

— Капитан Гарамонд, съзнавам колко безсилни са думите при тези обстоятелства. Но бих искал да изразя личното си съчувствие към вас и вашия екипаж за...

— Обаждам се, за да уведомя „Старфлайт“ за нашето решение — все още разполагаме с помощните си двигатели и ще насочим „Бисендорф“ към входа на Орбит... ъ-ъ. Линдстрьомленд.

— Боя се, че не ви разбирам.

Холографският образ на Нетълтън претърпя няколко дребни, но резки промени в размерите, които подсказаха на капитана, че още хора са се включили на прослушване.

— Бях уведомен — продължи главният секретар, — че се движите със сто километра в секунда и не можете да спрете.

— Вярно е. „Бисендорф“ ще мине край Преден пост като бомба. Налага се да евакуирате цялата околност. Учените от екипажа ще изчислят в какъв радиус ще има щети, но аз ви съветвам настоятелно веднага да оповестите хората. Разполагате с по-малко от осем часа.

Гарамонд описа подробно намеренията им, а трепкането на холограмата пред него отбелязваше нарастващия брой на слушателите.

— Капитане, а какво ще се случи, ако корабът ви не улучи входа и се удари в сферата под самия град?

— Уверени сме, че ще насочим „Бисендорф“ съвсем точно.

— Нека приемем засега, че вероятността за това е голяма, но не и единствена. Ако все пак се блъснете?...

— Предполагаме, че черупката ще остане невредима.

— Но тя е една от най-неразрешимите за науката загадки! На какво опирате предположенията си, че ще издържи дори при такъв удар?

Гарамонд си позволи да се усмихне.

— През последния един час усетът ни се изостри забележимо.

— Моментът е неподходящ за шеги. — Лорд Нетълтън се обърна за миг и кимна някому извън зрителното поле. После се загледа сурово в капитана. — Обмислихте ли вероятността „Старфлайт“ да не успее да ви разчисти пътя към пролуката?

Гарамонд схвана много добре скрития смисъл на въпроса.

— Не сме мислили за това. Ясен ми е обаче фактът, че „Старфлайт“ не може да стори абсолютно нищо, за да ни възпре.

Главният секретар поклати глава с израз на величествена печал.

— Капитане, ще ви свържа направо с президентката.

— Нямам време да си разменям любезности с Лиз. Моля ви само да предадете на съпругата ми, че ще бъде при нея възможно най-скоро.

Той прекъсна връзката и се върна в командната зала. Надяваше се, че поне в гласа му е звучала увереността, която доста му липсваше в момента.

Линдстрьом Сентър имаше спартански вид в сравнение с двореца на Земята. Въпреки това беше най-голямата и пищна сграда, построена досега в Орбитсвил. В основата си беше осмоъгълна, издигната върху обло възвишение двадесет километра източно от град Преден пост. Захранването и комуникациите минаваха по кабели на ниски стълбове. Още никой не се опитваше да пресътвори хълмчето според вкусовете на президентката, затова обилно остъкленото чудо на архитектурата стоеше нелепо сред тревния океан.

На първите три етажа се разполагаха онези отдели от администрацията, които върховната повелителка на корпорацията бе решила да пренесе от Двата свята. Най-горе се намираха личните ѝ покои.

Тази вечер патрулите край оградата бяха настръхнали. Вече научиха, че някакъв маниак от капитаните на крилолети смятал да забие кораба си в пролуката, и то със скорост, по-подходяща за междупланетни полети. В слуховете дори моментът на катастрофата беше посочен точно — осем часът и шест минути местно време. Мигът приближаваше и стражите устояваха все по-трудно на изкушението да се вторачат в далечните разпръснати здания на Преден пост. Съобщиха им и че почти целият град е евакуиран, за да се спаси от обещаното грандиозно шоу на пиротехниката. Никой от копоите не искаше да пропусне единственото по рода си зрелище.

Не забравяха обаче и начесто да се озъртат към прозрачните степи на президентската дневна. Самата Елизабет Линдстрьом се виждаше там зад небесните отблясъци по стъклата, облеченото в коприна шкембенце лъщеше като бисер. Известно бе, че тя не пропуска да бди за усърдието на пазачите си. Никой от тези мъже не копнееше да го изгонят от „Старфлайт“ и да го върнат в претъпканите

жилищни кули на Земята. Само че съблазънта да зяпат на запад ги гризеше все по-силно...

Напрежението се усещаше и на последния стаж в Октагона. Но за Елизабет Линдстрьом го беше неопишимо приятно преживяване, сладко замайваше главата ѝ и я ободряваше, почти като в секундите преди оргазъм.

— Мила — каза тя сърдечно на Ейлин Гарамонд, — наистина ли сте убедена, че е благоразумно да гледате това?

— Напълно, госпожо.

— А момчето...

— Не се съмнявам, че съпруга ми ще успее. — Гласът на Ейлин беше равен и спокоен. Тя държеше сина си за раменете и така го принуждаваше да обръща лице на запад. — Нищо лошо не може да му се случи.

— Възхищавам се на смелостта ви, особено при такива нищожни...

Елизабет се сдържа навреме. Посредствената твар до нея наистина вярваше сляпо, че дори корабът да се забие в плътна стена от въздух със сто километра в секунда, няма тутакси да се разпадне на атоми. Способни математици обясниха услужливо на президентката колко неосъществим е замисълът на капитана, но за нейната гостенка уравненията не биха означавали нищо. А държеше непременно да види лицето на госпожа Гарамонд, когато погребалният огън на нейния мъж пламне в небето. Едва тогава Елизабет щеше да си получи първата вноска от безмерния дълг, натрупан от семейство Гарамонд.

Често си казваше, че малцина биха проумели схващането ѝ — мъката да се премахва с мъка, болката да се заплаша с болка. Дори тя започна да съзира висшата справедливост много дни след като телцето на Харалд бе потопено и прозрачна смола със слънчев цвят и оставено на вечността в параклиса на рода Линдстрьом.

Свършена, изчистена от недостатъци система — страдание за страдание, любов за любов. Това даде на Елизабет сили да продължи живота си дори когато изглеждаше, че капитан Гарамонд и семейството му са предпочели гибелта в мрака на космоса. По-късно се зарадва, че не е могла веднага да получи разплатата си, защото пак щеше да остане неравновесие и тя нямаше да намери покой. Детето е средоточие, хранилище за обичта, която трупа в него ден след ден.

Имаше ли място за съмнение, че смъртта на деветгодишно момче не се изкупва със смъртта на второ момче, което е само на?...

— Госпожо, получих последните данни. — Гласът на лорд Нетълтън прекъсна размишленията ѝ. — Сблъсъкът е точно след три минути.

— Три минути — повтори тя, защото знаеше, че насоченият звуков лъч не е стигнал до ушите на другата жена.

Без да отвърне, Ейлин взе сина си на ръце и тялото му закри лицето ѝ. Елизабет хладнокръвно се премести от другата ѝ страна, за да вижда каквото ѝ се полагаше по право.

И чакаше да отминат мудните епохи.

Ивичестият покров на небето сякаш спря.

Замря и времето...

Първо нахлу мълнията — права като стрела линия от адски огън. Заби се под ъгъл във въздушния простор. За частица от секундата остана самотна, после плъзнаха ослепителни разклонения като речни устия, примигваха и оставяха ярки следи по ретината на очите. В небето пробягваха бледи сенки от бушуващата напред Преден пост необузdana енергия.

Колкото и смразяваща да беше гледката, в ядрото на стихията се долавяше сблъсък на още по-страшни сили. Изригна нещо немислимо, една светла звезда очерта гаснеща следа на югозапад. И се завърна обикновеният ден, но привидно потъмнял.

Елизабет въздъхна дълбоко и пресекливо. Не бе ставала свидетелка на по-окончателна и безвъзвратна гибел.

Стъписа я обаче кротката безметежност в очите на Ейлин Гарамонд.

— Трябваше да се очаква — поклати глава президентката.

— Знам — отвърна Ейлин доволно и прегърна детето си. — Нали ви казах?

Елизабет я зяпна.

— Що за глупост е вашата?! Нима си въобразявате, че е оцелял след онова, което току-що...

Затвори уста по принуда, защото закъснелите гръмотевици напиреха откъм Преден пост, твърде бавни в ниското атмосферно налягане на Орбитсвил. Накрая погълнаха зданията. По прозрачните стени заиграха слънчеви зайчета, докато поемаха допълнителната

енергия и я разпределяха равномерно. Разни дреболии в стаята подскочиха няколко пъти. Кристофър зарови лице в косата на майка си.

— Вашият съпруг е мъртъв — обяви Елизабет, щом шумът стихна. — Но като вдовица на най-изтъкнатия капитан от изследователския отряд вие ще бъдете и занапред моя, гостенка. Не приемам никакви възражения.

Ейлин се обърна към нея — бледа, но не и разколебана.

— Грешите, госпожо. Знам какво стана.

Елизабет се изуми, дори се натъжи малко. Бе намислила през следващата година да си играе с тази жена на намеци и подмятания, за да я води бавно към прозрението за неизбежната съдба на нейния син. Но изправена пред това нежелание и за най-малкото интелектуално усилие, разбра колко безсмислени стават плановете ѝ. За да получи отплата, както бе отсъдил Господ, трябваше да говори ясно и без увъртания.

Елизабет докосна изящния пръстен на лявата си ръка, претъпкан с микроустройства, за да попречи на любопитните уши. След това обясни с думи, които би схванало и дете, своето счетоводство на възмездието. Кристофър Гарамонд получаваше още три години. Щеше да живее колкото Харалд Линдстрьом. Нито ден повече.

Щом свърши, повика личния си лекар.

— Госпожа Гарамонд изпадна в истерика от преживяното. Дайте ѝ нещо подходящо.

Ейлин отвори уста да извика, но опитният мъж допря светкавично пневмоинжектора до едната ѝ китка, дори без да уплаши момчето. Мигновено действащият опиат се всмука под кожата. Жената се остави безволно да я отведаат.

Елизабет Линдстрьом се загледа в прерията на запад. За пръв път от поне една година започна да изпитва подобие на радост. Устните ѝ трепнаха в усмивка.

XIII

„Бисендорф“ беше построен с такъв запас от якост, а всички в кораба се бяха подготвили толкова грижливо за изпитанието, че не загубиха дори една десета от екипажа, когато минаха през игленото ухо.

Всеки мъж и жена бяха разпределени в групи с точно изброени задачи. Някои заваряваха проектираните от централния компютър допълнителни опори. Ужасният натиск върху корпуса всъщност трябваше да го заздрави още повече. Други пълзяха отвън, докато до страховития пробив оставаха броени минути, и добавяха стотици нови аноди към вече монтираните. Вторият защитен слой щеше да изгори, привличайки в себе си йонната обмяна, която иначе би оглозгала корпуса. И дебелите плочи чист метал издържаха краткото, но бурно унищожение, причинено от обгърналите кораба мълнии. „Бисендорф“ успя да се промуши през тунела, който проби в атмосферата с електронното си оръдие. След почти пагубния полет размерите на кораба се промениха с по няколко метра. Но всички аварийни прегради бяха спуснати и на практика го разделяха на десетки изолирани космически съдове. Никой не загина заради пробив и загуба на въздух.

Екипажът си получи инжекциите метални соли и облече скафандри, за да се опази още по-добре. Повишиха интензивността на задържащите полета над допустимия предел. Всяко движение на жива тъкан беше възпирано от всеотраден натиск, сякаш хората се потопиха в гъст мармалад. Тази мярка, макар да спаси повечето, причини смъртта на малцина. В няколко сектора имаше силни деформации на защитните стени, намиращите се там членове на екипажа изпитваха внезапно „пропадане“ с ускорение десетки пъти над земното притегляне. Задържащите полета така нагряха скафандрите им, че кръвта на нещастниците кипна. Но за огромното мнозинство от хората в „Бисендорф“ предпазването от резки движения очерта линията, която ги отдели от смъртта.

И все пак цялата трескава подготовка нямаше да постигне нищо освен временно отлагано на смъртната присъда, ако не бяха екзотичните особености на Орбитсвил.

Изкуствената гравитация на черупката намаляваше много по-рязко с разстоянието в сравнение с някое плътно тяло. Корабът навлезе под ъгъл в сферата, траекторията му беше изчислена като парабола, но той продължи направо. Екипажът имаше време да овладее поредното навлизане в атмосферата след полета във вакуума наскре Орбитсвил. Йонните и аварийните атомни двигатели се съпротивляваха успешно на слабото притегляне. „Бисендорф“ се плъзгаше, направляван изкусно, по рехавите горни слоеве на атмосферата и ги използваше като спирачка. Накрая дори приземиха кораба с остатъците от реактивна маса, без да загине още някой.

Имаше обаче един неумолим факт. Този крилолет повече нямаше да се откъсне от повърхността. Всички външни сензори бяха изгорени. Повечето намиращи се вътре уреди за управление бяха съсипани от взаимодействието с неестествените свойства на сферата.

Разбира се, часовниците още отброяваха времето. Показваха, че са изминали пет денонощия от нахлуването при Преден пост до кацането на един хълм далеч във вътрешността на Орбитсвил. Достатъчен беше и джобен калкулатор, за да пресметнат, че са поне на петнадесет милиона километра от входа.

Късичко пътешествие за мащабите на сферата. Бърз преход над огрените от слънцето ливади и гори. Но за хората това беше по-непреодолима преграда от отвесни планински зъбери и буйни реки. Преди много време някой бе изчислил, че селският пощальон успява да измине през живота си разстояние колкото от Земята до Луната. Значи завръщането пеша в Преден пост би се оказало задача, която да се продава от поколение на поколение поне хиляда години.

С разнообразните машини и значителните запаси в работилниците на „Бисендорф“ биха могли да си направят коли, с които да съкратят времето до един век... обаче колелата и други части щяха да се износят още в първите месеци. Нямаше как да помъкнат и цял завод, за да завърши керванът дългия си път.

А и нито хората, нито компютърът бяха наясно за точната посока. Можеха да се ориентират приблизително по ъгъла на светлите и тъмните ивици в небето, само че това не им вършеше работа. В тези

космически измерения стигаше да се отклонят и с един градус, за да подминат на стотици хиляди километри Преден пост.

Успяха да погребат загиналите до края на деня. Оцелелите мъже и жени от „Бисендорф“ вече не бяха граждани на Земята. Поддаваха се на сполетялата ги промяна в този безкрай, на печалното спокойно доволство, дарено им от неподвижното слънце на Орбитсвил. Гарамонд си спомни незнайно кога прочетен стих:

*„... и тихата неделя сякаш свършек няма,
тук укротяват се дори обичащи сърца.
Земята пък е само нявгашна звезда.“*

XIV

— Връщаме се — безстрастно натърти Гарамонд.

Взираше се в лицата на старшите офицери, опитваше се да долови реакцията на всекиго от тях. Някои отвръщаха на погледа му с нескрита ирония, други зяпаха в краката си, очевидно смутени. Зад тях на склона се набиваше на очи грамадното белязано туловище на „Бисендорф“. До него щъкаха микроскопични фигурки в ритуала на някаква странна игра с топка. Както винаги, светилото висеше точно над главите им, хвърляйки по някоя диамантена искра в тъмосините води на езерата, прострели се в далечината.

Стори му се, че безмерните разстояния на Орбитсвил са погълнали думите му още преди да достигнат ушите на слушателите. Възпря се навреме, за да не повтори казаното преди секунди.

— Адски дълъг път — най-сетне се обади Нейпиър, разкъсвайки пелената от мълчание.

Капитанът знаеше, че всъщност това е въпрос, на който трябва да отговори.

— Ще построим въздушни машини.

О'Хейгън се прокашля, преди да се намеси.

— Ванс, вече мислих за това. Работилниците са непокътнати и можем да произведем съвсем прилични самолетчета с подзвукова скорост. Имаме и необходимата информация в корабната база данни. Но разстоянието е прекалено голямо. Изправяш се пред същите трудности като с колесните возила. Въздушните машини на теория ще стигнат до Преден пост за три-четири години... Да, ама не можем да ги направим толкова здрави, че да издържат години наред. Нито да натоварим в тях оборудването за текущ ремонт.

О'Хейгън опари с поглед останалите, сякаш ги укоряваше, че са го оставили сам да обяснява неприятната истина на един въодушевен невежа.

Гарамонд завъртя глава.

— Като казах, че се връщаме, не говорех за всички закуп. Аз тръгвам заедно с онези от екипажа, които са достатъчно настървени да рискуват, ако ще да сме само петима-шестима.

— Но...

— Ще си направим малка ескадрила от десетина самолета. Ще вложим в конструкцията им максимално дублиране на всички системи, доколкото то е съвместимо с добрата аеродинамика. Ще излетим към Преден пост и при всяка повреда на една от машините ще прибираме каквото е останало здраво за резервни части. После продължаваме.

— Не би могъл да пресметнеш шансовете дали дори един самолет накрая ще стигне до целта.

— Но и нищо не доказва, че няма да успеем.

— Опасявам се, че грешиш. — Лицето на О'Хейгън стана още по-измъчено. — Пак опряхме до посоката. Ако не си изясниш точно къде се намира Преден пост спрямо това място, безсмислено е да потегляш.

— Не се тревожа за определянето на посоката.

Гарамонд съзнателно реши да не обяснява повече. Разбираше, че в твърде особения последен полет на „Бисендорф“ цялата насадена в главите им представа за власт и подчинение доста се е поразклатила. Задължително беше отново да наложи авторитета си, и то без да разчита на някаква външна подкрепа.

— Е, как ще го постигнеш?

— Ами имам подходящо предложение — да възложи задачата на отговорниците на научни групи. Чували ли сте старата поговорка, че няма смисъл да си купуваш куче, ако ще лаеш вместо него?

Изглежда предизвикателно О'Хейгън, Сами Ямото, Морисън, Шнайдер и Дениз Сера. И забеляза доволно, че очакванията му се сбъднаха. Вече се вгълбяваха в себе си, оттегляха се към високото плато на мисълта, за да наподобят ловци, които залагат капани за невиджана плячка, която обаче ще разпознаят от пръв поглед.

— И докато те се занимават с това — обърна се капитанът към Нейпиър, та да изпревари възраженията на учените, — ще съберем отделно съвещание на инженерите. Трябва да нарежем кораба, за да оборудваме работилниците. Междувременно искам и общите чертежи на самолетите, както и първоначалните изчисления за възможностите ни да ги изработим.

Запъти се към набързо издигнатия от пластмасови плоскости щаб. Първият помощник тръгна до него и скоро се закашля суховато.

— Пак ли те мъчи пустата туберкулоза? — с престорена загриженост попита Гарамонд.

— Ванс, прекаляваш с темпото. Съсредоточаваш се във винтовете и гайките, но не се замисляш за пречките, които ще ти създадат хората.

— Клиф, не може ли да караш по същество?

— Мнозина от тях вече преживяват синдрома на Орбитсвил, така да се каже. Не се надяват изобщо да се завърнат някога в Преден пост, а и защо да ходят там? Струва им се съвсем приемливо да си основат своя общност тук и да използват „Бисендорф“ като източник на материали.

Капитанът спря, засенчи очите си с длан и се взря в поляната със сребърния кръст, където погребяха четиридесет мъже и жени.

— Споделям напълно чувствата им и няма да насилвам онези, които желаят да останат. Ще работим само с доброволци.

— Май ще бъдат по-малко, отколкото очакваш.

— Не се съмнявам, че мнозина си имат лични причини да потеглят обратно.

— Ванс, точно в това е препъникамъкът. Ти не им предлагаш да се приберат в Преден пост. Невъзможно е всички самолети да стигнат дотам. Значи ги поставяш пред твърде неравностоен избор — или да живеят в силна с технологиите си многобройна общност, и то с изобилие от енергия, припаси и храна в началото. Или да бъдат зарязани някъде по пътя към Преден пост на групички от по десетина души, без да разполагат почти с нищо.

— Следователно във всеки самолет ще натоварим „желязна крава“ и малък синтезатор за пластмаси.

— Въпреки това искаш от тях прекалена саможертва.

— Ще им се закълна, че спасителната експедиция ще се отправи към тях, щом се добера до града.

— Ако се добереш... А и колко струват обещанията ти? В Преден пост имаш врагове.

Мрачна мисъл се надигна в ума на Гарамонд.

— Клиф, ти ще дойдеш ли с мен?

— Няма нужда да питаш! Затова ти втъпявам, че не само изобретателността на инженерите е важна.

— Схванах внушението. Но в момента си имам лични проблеми и не ми се умува над чуждите.

— И други искат да се върнат при семействата си — опита се да го утеши Нейпиър.

— Ето я разликата. Аз нямам при кого да се върна.

— Но... Ейлин и Крис.

— Според теб колко дълго ще оцелеят, след като бъде обявен за загинал или безследно изчезнал? Седмица? Или ден? — Гарамонд се насилваше да говори въпреки терзаещата го мъка. — Единствената причина да се стремя към Преден пост е твърдото ми решение да пречукам Лизи Линдстрьом.

Конструкцията и двигателите на „Бисендорф“ бяха предвидени и за аварийно кацане. Корабът обаче бе застинал в крайно неестествено положение — надлъжната му ос беше под прав ъгъл спрямо посоката на притеглянето. Вътрешното разпределение предвиждаше ускорението да е достатъчно — освен в кратките периоди на безтегловност, — за да възприема екипажът носа като „горе“ и да върви нормално по всички „етажи“. А сега подовете се бяха превърнали в отвесни стени. И на тях висяха налудничаво килнати пултове, основи, бюра, столове, шкафове, койки, маси, както и няколкостотин скъпоценни или безполезни в момента машини.

Като предпазна мярка срещу безтегловността дреболиите бяха закрепени по един или друг начин. Но най-важното в кораба не можеше да се използва, преди основните сектори да бъдат разположени правилно.

Много групи, въоръжени с валентни резачки и импровизирани кранове и скрипци, се заеха да разделят кораба на части, с които можеха да боравят. После ги спускаха полека в хоризонтално положение. Работата се проточваше, защото трябваше да внимават с разкачването и съединяването на хранващите мрежи. Все пак седмица по-късно централният цилиндър се бе преобразил в цял квартал от ниски конструкции, кръгли или клиновидни. Върху всяка опънаха покрив от пластмасово фолио и я свързаха със силовите

агрегати наоколо или в изкормения „Бисендорф“. Наблизо се ширеше градче от палатки или пластмасови заслони, което имаше вид по-скоро на военен лагер.

Гарамонд следеше първо да се занимават с компютрите и работилниците, от които зависеше създаването на неговите самолети. Всичко се вършеше с бързина, която щеше да е немислима само допреди век. Вече се беше оформил дори странен конвейер — девет плъзгача за кацане, върху които стърчаха скелетите на носещите рами.

Корабните компютри отсъдиха, че принципът на напрегнатия корпус, наложил се повсеместно при въздушните машини, трябва да бъде изоставен в полза на идеята „рама и платно“, вдъхновила още братя Райт. Така съсредоточиха усъвършенстваните технологии и инженерната находчивост в десетина сложни лети части, а автоматизираните атомни преобразуватели ги изработиха от късове метал за по-малко от денонощие. За пластмасовата обшивка можеха да се задоволят с качеството, приемливо в който и да е мебелен завод. Двигателите — стандартни магнитнопулсови устройства — взеха направо от складовете. Имаха двадесет и един от тях в „Бисендорф“, затова решиха да построят девет двумоторни самолета, а три двигателя да бъдат резерв за смяна.

Гарамонд седеше сам пред палатката си в чудноватия ивичест здрач. Вече се бе преборил с половин бутилка уиски, когато чу нечии стъпки. Тук никога не се спускаше истински мрак, затова позна отдалеч стегнатата фигура на Дениз Сера. Раздразнението му поутихна малко, въпреки това той не помръдна, дори не махна за поздрав. Алкохолът му осигуряваше унес, но за да постигне желаното, Гарамонд го отпиваше на точно отмерени дози и не искаше някой да прекъсва ритуала му.

Дениз спря до палатката и постоя безмълвно, за да долови настроението му, после седна от другата страна на отметнатото платнище. Капитанът ѝ беше признателен за мълчанието. Изчака инстинктът да му подскаже подходящия миг и надигна бутилката към устните си за следващите глътки хладен огън.

— Такова пиене едва ли е особено полезно — поклати глава жената.

— Напротив, много си ми е добре.

— Не свикнах с уискито, особено пък с бълвоча, който дестилира Бъртън.

Гарамонд пое с малко закъснение поредната доза.

— Нищо му няма, ако знаеш как да си помагаш с него.

— Да си помагаш ли? Нали уж хората пият, защото им харесва?

— Стига ми и да знам как да го използвам.

Тя въздъхна.

— Съжалявам. Досещам се, че си ужасно потиснат, защото си далеч от...

— Дениз, какво искаш?

— Ами... май искам дете.

Капитанът подозираше, че отчаянието заради загубата на семейството му трябва да го е лишило от способността да почувства нещо. Но поне не искаше да губи човечността си. Запуши бутилката и я остави на земята.

— Лошо време си избрала.

— Да, но желанието ме обзе с все сила. Сигурно е заради това място. „Синдромът на Орбитсвил“, за който Клиф изнася речи. Тук сме, заобиколени от цяла нова Вселена... завинаги. И онова, на което толкова държах преди, вече ми се струва нищожно. За пръв в живота си поисках да имам дете.

Гарамонд се взираше в жената през мекия синкав здрач. В главата му вреше хаос, но някаква частичка от съзнанието му усещаше остро присъствието ѝ. Трудно му беше да определи какви черти отличават Дениз Сера, но тя не можеше да остане незабелязана. Прекрасен образ на женствеността, ума и сърдечността. Той дори се засрами, че няма какво да ѝ даде.

— Въпреки всичко моментът е твърде неподходящ — напомни Гарамонд.

— Не се залъгвам. Всички го знаем, обаче много от жените пият чиста вода без противозачатъчни. Скоро ще забременеят.

Очите ѝ го наблюдаваха невъзмутимо и капитанът си спомни как в предишния си живот я гледаше с удоволствие.

— Дениз, още ли си нямаш партньор?

— Излишен въпрос.

„Свалихме картите на масата. Единствената жена в екипажа, към която проявих за миг интерес, макар и нехайно, а тя да не е обвързана с никого...“

— Май ми беше ясно и без да питам. — Той се поколеба. — Дениз, това е много...

— Сега ще ми кажеш, че си поласкан и трогнат или нещо подобно, нали?

— Ами да, това се канех да направя.

— Ванс, спести си думите. Знам какво ще последва, когато някой започне с увъртанията. И аз съм отрязвала мъже.

Дениз се изправи ловко. А Ванс се чудеше как да измисли нещо не дотам недодялано.

— Може би след година, дори след няколко месеца...

— Специално и единствено по рода си предложение. Не се повтаря — изрече жената с рязък присмех. — А замислял ли си се какво ще правиш, ако не определиш посоката към Преден пост или ако самолетите ти изобщо не се отлепят от земята?

— Разчитам на теб за посоката.

— Недей да се надяваш толкова! — Тя му обърна гръб и направи няколко крачки, но се върна и седна до него. — Извинявай.

— Нищо лошо не си сторила.

— Как да не съм... Не ти казах, че почти разчоплихме проблема. О'Хейгън обаче държеше да не стигне до ушите ти, преди да е проверил още веднъж изчисленията.

Гарамонд забрави за всичко друго.

— Как успяхте?

— Майк Монкастър, нашият специалист по частиците, измъкна от главата си страхотна идея. Нали си чувал за делта-частиците?

— Само за делта-лъчите.

— Не, онова е минало. Делта-частиците, тоест делтоните, са съставка на космическите лъчи, открита само преди няколко години. През последния си отпуск от кораба Майк се включил в групата, която изследвала пречупването на радиацията през полето, затварящо пролуката при Преден пост. Много му се зарадвали, защото разбира превъзходно принципа за запазването на странността в частиците и...

— Дениз, щеше да ми казваш как ще определите посоката.

— Че аз какво правя? Делтоните почти не взаимодействат с други частици. Това е причината да ги открием толкова късно... и да изминават безпрепятствено десет-петнадесет милиона километра дори във въздуха. Майк е убеден, че могат да проникнат през силовото поле като всичко останало в космическите лъчи, затова ще изработим грамаден детектор за делтони. По-точно — два за уточняване на координатите. Достатъчно е да уловим един-единствен делтон и да определим откъде е долетял... значи и да научим накъде да тръгнем.

— А ти мислиш ли, че ще постигнете нещо?

— Да, сигурна съм. — Изражението на лицето ѝ се смекчи. — Само още не знаем колко ще чакаме такава частица да стигне до нас. Може и да мине много време, ако не ни провърви. Ще увеличим шансовете си, като направим детекторите с възможно най-голямата площ или пък ако поставим множество по-малки.

Гарамонд усети как огромното разстояние до Елизабет Линдстрьом се свива полека и го разтърси извратеното ликуване на мъстта.

— Чудесна новина!

— Знам — промърмори Дениз. — Тя е зестрата ми...

— Това май трябва да ми го сдъвчеш на малки хапки.

— Забеляза ме за пръв път в кораба, когато чу от мен как ще се промъкнем през отвора на Орбитсвил. — Тя се засмя печално. — Нали съм си практично настроена, май съм се заблудила, че щом е станало веднъж, току-виж, се повтори.

Той протегна неуверено ръка и докосна бузата ѝ.

— Дениз...

— Ванс, да забравим тези игрички. — Отблъсна ръката му и стана. — Държах се детински.

По-късно Гарамонд чакаше сънят да го отърве от бремето на неговото „аз“ и за пръв път от много месеци съзнаваше отчетливо, че жестокият вакуум започва само на педя под койката му. Представата се задържа и в сюрреалистичните кошмари, в които той се изправяше опасно над бездната, а някакво нравствено замайване го тласкаше към ръба...

XV

По пътя към пистата Гарамонд се изненада, че един мъж от екипажа носи на главата си плосък конус, досущ като шапка на китайски селянин. Изглежда с любопитство младежа, който пък му отдаде чест твърде неохотно. Реши, че необичайният предмет на главата му трябва да е сувенир от пътуване из източните страни на Земята. Само след минута до работилниците видя още двама с подобни шапки. Чак сега забеляза, че са плетени от прясно окосена сребристорзелена трева. Този дъвен знак на селящината, един от мрачните символи в историята, събуди отвращение у него. Надяваше се шапките да не станат заразно увлечение, на каквито честичко се поддаваше неговият екипаж. А щом стигна до района на изпитанията, още отдалеч зелените триъгълници му подсказаха, че поне половината мъже, работещи по разчистването на пистата за излитане, са нахлупили китайски шапки.

Клиф Нейпиър го чакаше пред контролния център, раменете му изпълваха рамката на отворената врата.

— Добрутро, Ванс. Почти сме готови за полет.

— Прекрасно. — Гарамонд се вторачи придирчиво в първия самолет, после погледът му отново се плъзна по пистата. — Там е заприличало на някакво оризище. Защо хората ни носят тези шапки?

— Би ли ми повярвал — безизразно промълви първият помощник, — ако те известя, че така си пазят главите от слънцето?

Гарамонд пренебрегна заяждането.

— Но защо точно с тази форма?...

— Ами доколкото знам, защото са леки и се правят лесно. Формата е особено подходяща, когато слънцето е точно над главата ти, а бърхтиш в пръстта по цял ден.

— Въпреки това не ми допадат.

— Но ти не бърхтиш в пръстта по цял ден, нали?

Този път нямаше как да се престори, че не е чул ледения тон. Погледите им се срещнаха и Гарамонд се слиса от гнева и

неприязънта, които се надигнаха в душата му. „Не бива да го допусна...“

— Това ли очакваш от мен? Не смяташ ли, че съм разпределил работата между хората най-практично?

— Да, от твоята гледна точка си прав.

— Ами от тяхната?

— Скоро тук ще настъпи студеният сезон. Не забравяй, че по-голямата част от екипажа остава. Предпочитат да си строят къщи и да преработват тревата в запаси от белтъчини.

Гарамонд реши да не се поддава на изкушението, за да не съсипе старата дружба. Вдигна очи към небето и видя през сиянието, че най-широките ивици светлосиньо са далеч на запад. Значи лятото доближаваше отсрещната страна на сферата, а тук завършваше местното съответствие на есента.

— Онзи синдром на Орбитсвил, за който все говориш... Един от най-ранните признаци е, че на човек не му се иска да изпълнява заповеди, нали?

— Ами май и това го има.

— Тогава да седнем и да съставим списък на приемливите за всички цели. Така...

— Така — прекъсна го безцеремонно Нейпиър, макар и с усмивка — ще изпълняваме твоите желания дори без да даваш заповеди.

Гарамонд също се засмя.

— Иначе защо да го предлагам? — Преодоля този кризисен момент, но си взе поука от опасните симптоми и беше време да наложи волята си. — Тази вечер ще отворим една бутилка и ще си изправим кривиците.

— Я, аз пък се заблудих, че ни е свършило уискито.

— Има го в изобилие.

— Ти да не пиеш гадостта на Бъртън?!

— Защо не?

Нелепа предвзетост изкриви за миг тъмнокожото лице на Нейпиър.

— Добре де, може и да измислим нещо по-късно. Няма ли най-после да го погледнем този самолет?

— Непременно.

Запътиха се към машината. Имаше бисквитения цвят на небоядисана пластмаса. Монопланът с високо разположени криле бе вирнал нос в небето върху плъзгачите си и изглеждаше като музеен експонат, но капитанът изобщо не се усъмни в чудесните му качества. Неугледното въздушно корабче щеше да носи петима души с постоянна скорост петстотин километра в час в продължение на петдесет денонощия, след това трябваше да кацнат, за да попълнят запасите си от храна и вода. Иначе не биха успели да натоварят вътре „желязна крава“, резервните части и останалите задължителни дреболии.

Погледна другите недовършени машини в този завод под открито небе, после се обърна към черния правоъгълник на делтонния детектор нагоре по склона. Малко се тревожеше, че бъдещето му до такава степен зависи от сложни човешки творения, но безпокойството тутакси бе удавено от вълната на изгарящия копнеж, който поддържаше желанието му да живее. Често си мислеше колко е смешно, че като го лиши от смисъла на предишното му битие, Елизабет Линдстрьом сама му даде неустойимо привлекателна за него цел. Бе се погрижила и да го отърве от мъките накрая. Не му се вярваше да оцелее дълго, когато разпори с голи ръце шкембенцето на президентката и бръкне навътре, за да стисне онова червено туптящо нещо, а после...

— Ванс, знам за какво си мислиш.

— Нима?

Капитанът зяпна лицето на непознатия, който го заприказва. С невероятно усилие свърза това лице с представата си за Клиф Нейпиър. Всичко се преобърна в съзнанието му и той отново се озова в нормалния свят. Вървеше към самолета с първия си помощник.

— Хайде, комодор, не ме дръж в напрежение, ами прочети мислите ми — чу се да изрича.

— Според мен тайничко се радваш, че електронните магьосници не знаят как да ти изработят автопилот за условията на Орбитсвил. Ако ще летим толкова надалеч, ще ни се иска сами да си пилотираме машините. Не е ли по-добре да кажем накрая на хората, че сме управлявали самолетите със собствените си ръце?

Гарамонд кимна. „Да, със собствените си ръце...“

Още някой в групичката до самолета носеше китайска шапка. Когато човекът се обърна да поздрави новодошлите, Гарамонд се сепна

— беше Трой Литмън, отговорникът на работилниците. Нисичкият пълен мъж винаги се стремеше да заглади телесните си недостатъци с необичайна спретнатост на униформата и дори на работните си дрехи. Капитанът най-малко от него би очаквал да нахлупи лошо оплетена шапка от трева. Слънцето май наистина напичаше неприятно...

— Новото ни корабче си го бива, като гледам — подхвърли капитанът. — А готово ли е за полет?

— По-готово няма да стане.

И отговорът беше неприсъщ за Литмън.

— И какво означава това всъщност?

— Ванс, по-спокойно. — Дебелакът се ухили в колоната от сянка под шапката. — Ще те отнесе докъдето искаш.

— Сър, готов съм да го пилотирам — обади се съвсем навреме Браунек.

— А ти доволен ли си от самолета?

— Щом компютърът не му намира недъзи, доволен съм. Впрочем вчера подхвърквах няколко пъти над пистата и всичко беше наред.

— Ами качвай се тогава.

Младият мъж се настани в прозрачната пилотска кабина и закопча предпазните ремъци. След няколко секунди магнитните двигатели завъртяха безшумно перките, а елероните потрепнаха. Оборотите нарастваха и групата се дръпна по-надалеч от силния вихър. Работещите по разчистването на пистата също се пръснаха в тревата около нея. Самолетът се плъзна напред и се разнесоха развълнувани викове.

Във въздушната машина нямаше никакъв товар и тя се издигна почти без пробег по пистата. Продължи под наклон нагоре около километър, след това зави бавно и закръжи над лагера. Безшумният полет внушаваше илюзията за пълна липса на усилие, сякаш чайка се носеше с морския бриз, но при третата обиколка Гарамонд като че забеляза нещо дребно да се отделя от самолета и да се преобръща към земята.

— Какво беше това? — подвикна Нейпиър, който се взираше с присвити очи. — Падна някакво парче.

— Нищо не е падало! — увери го Литмън с излишна припряност.

— И аз видях — намеси се капитанът. — Не е зле един лекар да се качи в камиона за всеки случай.

— Няма смисъл, наложи се да извадим предавателната кутия.

— Какво?! — кресна Гарамонд в начумереното лице на дебелака.

— Нали още в началото се разбрахме камионът да бъде в пълна готовност по време на изпитателните полети...

— Май съм забравил.

Ръката на капитана се стрелна напред и събори шапката на Литмън.

— Ти не си тъп селяндур! — изръмжа Гарамонд грубо. — Още по-малко си китаец наред оризище. Още си старши офицер от „Старфлайт“ и аз ще се разправа с...

— Браунек се връща! — извика някой и капитанът се обърна към самолета.

Пилотът не се опита — или не можеше — да насочи машината си към началото на пистата. Летеше успоредно на нея, а самолетът видимо подскочаше нагоре-надолу с променливия вятър. Гарамонд прецени на око къде ще бъде кацането и си отдъхна, че поне няма да е наред постройките и палатките около туловището на „Бисендорф“. Въздушното корабче се килваше по малко, но успяваше да се задържи по избрания курс.

— Нали ти казах, че няма за какво да се тревожиш — изрепчи се Литмън.

— Дано си прав, иначе ще съжаляваш! — озъби се капитанът, без да отделя поглед от крехката конструкция, управлявана от Браунек.

Вече личеше, че леките отклонения всъщност доближават самолета към пистата. Може би пилотът показваше уменията си да се възползва и от авариите?

Гарамонд обаче знаеше добре — преди всяка катастрофа настъпва мигът, когато наблюдателите са принудени да осъзнаят, че пилотът е загубил битката със законите на физиката... и следва бедата. За него този миг настъпи, щом забеляза, че десният пропелер престана да се върти. Самолетът внезапно изви надясно, сякаш крилото от тази страна се блъсна в нещо, и се заклатушка към склона... където беше делтонният детектор. Капитанът почти забрави да диша през последните секунди, когато обречената машина се отвори на зелен вместо на син фон и се заби немощно в черния правоъгълник. Но едва след закъснелия трясък той се отърси от вцепенението и затича.

Браунек отърва кожата, защото леките рамки на детектора поеха гъвкаво удара и се усукаха едва ли не нежно около разбитото тяло на самолета. Докато Гарамонд стигне до него, вече го бяха извадили от кабината. Браунек седеше на тревата, заобиколен от техниците, които работеха допреди минута в малката колиба при уредите, свързани с детектора. Някой от тях бе напръскал с регенерираща течност дългата рана на единия крак на пилота.

— Радвам се, че си жив и здрав — промълви капитанът и думите прозвучаха жалко в собствените му уши.

Браунек тръсна глава.

— Е, да, нищо ми няма, но всичко останало отиде по дяволите.

Опря ръце в тревата, за да стане. Гарамонд го натисна надолу.

— Не мърдай! Искам лекарите да те прегледат по-обстойно. А какво стана горе?

— Средната плоскост отдясно падна.

— Просто падна ли?! — слисано повтори капитанът. Браунек закима унило.

— А с нея загубих и силовите линии за пропелера, иначе все някак щях да приземя самолета.

Гарамонд се изправи като на пружина и изрева:

— Литмън, тичай да я намериш!

Шишкото, който се домъкна чак сега, го изгледа раздражено, но безмълвно се завъртя на пети и се върна в тръс надолу по склона.

Капитанът си приказваше с Браунек, докато не дойдоха медиците и не го избутаха настрана от пациента, после отиде да огледа останките от делтонния детектор. Някъде в хаоса двигателят още отделяше жиромангнитни импулси и по метала се стрелкаха безобидни проблясъци като огньовете на Свети Елм. От случайните резонанси натрошената опорна рама се гърчеше подобно на смачкано насекомо. Гарамонд прецени, че тук нищо не може да се възстанови, но се допита до О'Хейгън, който потвърди, че чувствителните екрани са негодни и за вторични суровини.

— Кога ще успеете да направите друг детектор?

— След около седмица. Този път ще разчитаме на няколко независими модула. Първите ще монтираме след два-три дни, а ще

имаме достатъчна площ на сензорите още преди да е готова цялата ти ескадрила.

— Добре, вършете си работата.

Капитанът остави О'Хейгън да се взира мрачно в опустошението и слезе при групата, където Литмън бе донесъл загубеното парче. Всички се отдръпнаха смълчани и оставиха Гарамонд да огледа пластмасата. Той се вторачи — на двете крепежни скоби, които трябваше да са свързани здраво с рамата на крилото, имаше само по една малка следа от заваряване.

— Ясно... — промърмори той и впи поглед в Литмън. — Кой отговаряше за това крило и кой трябваше да провери работата му?

— Трудно е да са каже — вдигна рамене дебелакът.

— Трудно ли? — Онзи кимна и преглътна на сухо. — Ами предлагам ти да прочетеш какво е написано в дневния график — с оскърбително съчувствие изрече капитанът.

— Какви графици, по дяволите?! — Търпението на зачервения шишко свърши изведнъж, той заговори зло: — Ти да не витаеш в небесата? Никой ли не посмя да ти каже, че доста от машините в работилниците са повредени? Не ти ли напомниха, че приближава зимата и просто не бива да отделяме цялото си време и усилия за тези твои летящи играчки?

— Не ти ще преценяваш кое е правилно и кое — не.

— О, разбира се! — Литмън се озърна към събралата се тълпа. — Аз съм някакъв си бачкатор. Един от тълчовците, дето трябва да изпълняват твоите изсмукани от пръстите срокове, дори да не ни стигат и скапаните клещи! Но май си забравил нещо, господин Гарамонд. Ако човек пипа умело с ръцете си, тук струва колкото двайсетина надути капитани от „Старфлайт“, на които не им е останало и какво да командват. — Юмруците на Литмън се свиха. — И какво ще направиш, ако откажем да довършим самолетите, а?

Чу се напрегнат шепот сред хората наоколо. Клиф Нейпиър пристъпи напред.

— Литмън, може и да се мислиш за бачкатор, ама най-много работиш с устата. Защо не се...

— Аз ще се оправя — прекъсна го Гарамонд, впивайки пръсти в ръката му. Постара се да говори по-силно, за да чуват всички. — Знам, че повечето от вас предпочитат да се заселят тук и да се подготвят най-

добре за студените месеци. Разбирам и мнението ви за излишните капитани от „Старфлайт“. Но аз ви уверявам, че ще потегля отгук с цяла ескадрила самолети и те ще бъдат направени както подобава, с най-високото качество, на което сме способни в момента. А открия ли, че сте ми пробутали боклук, просто ще завия и ще ви се стоваря отново на главите. — Помълча, за да обмислят думите му. — Единственият начин да се отървете от мен завинаги е да ми построите свестни самолети. И недейте да ми мрънкате за срокове или за липсата на инструменти. Забравихте ли вече, че ви видях какво можете, ако поискате? Колко време имахте, когато се канехме да опитаме здравината на сферата с главите си?

— Това накрая добре го измисли — прошепна Нейпиър в ухото му. — Дано им е останала някаква гордост...

— Ох, да му се не види! — изръмжа някой отзад. — И без това тия хвърчила са почти готови, дайте да си довършим работата.

Повечето хора замърмориха одобрително и след миг колебание започнаха да се разотиват. Нямаше кой знае какво въодушевление, но на Гарамонд му олекна, че успя да надприказва Литмън, който също се канеше да тръгне. Лицето му беше застинало като маска.

— Трой — спря го капитанът, — по-добре беше да се разберем на четири очи.

Дебелакът вдигна рамене.

— Нямам нищо против, че стана така.

— Сериозно? Носеше ти се славата на най-взискателния майстор в целия изследователски отряд...

— Ванс, това остана зад гърба ми. Сега имам да мисля за по-важни неща.

— По-важни и от чуждия живот, тъй ли? Браунек замалко да умре заради нечия мърлювщина.

— Искрено съжалявам, че той пострада, и се радвам, че му се размина леко. — Литмън гледаше Гарамонд право в очите. — Знаеш ли защо хората пак ти угодиха? Ти им даде Орбитсвил — най-прекрасния подарък в живота им. Ванс, те ще се разпръснат из сферата. Този лагер няма да съществува повече от година-две, накрая сигурно ще опустее.

— Приказвахме си за катастрофата...

— Вече нищо не ни свързва. А онзи, който залага живота си на машина, без да я е проверил лично, е глупак. Запомни това от мен.

Литмън закрачи решително надолу, може би за да си прибере китайската шапка. Гарамонд го изпрати с поглед. Бореше се с безсмислената обида към човек, който изведнъж се бе оказал по-запознат с неприятните факти.

По време на обяда умуваше усърдно над думите на Литмън. Накрая реши да се превърне в контрольор и сам да отговаря за здравината на въздушните си корабчета.

Задачата „око да види, ръка да пипне“ поглъщаше почти без остатък дневните му часове. И капитанът откри ненадейно, че може да заспива, без да е замаян от уиски.

Гарамонд се беше проснал върху опасните плоскости и проверяваше крепежните скоби на стабилизатора. Някой го потупа по рамото.

Късният следобед беше твърде горещ. Щом просветлееше, температурата започваше да се покачва постоянно, а с настъпването на нощта падаше изведнъж. Капитанът искаше да си довърши работата преди свечеряване и не се обърна, надяваше се досадникът да схване намека и да се махне. Юмрукът тупна по гърба му още по-настойчиво. Гарамонд се изви и седна, като се озова срещу набръчканото лице на О'Хейгън. Ученият поначало нямаше вид на весел човек, но този път гледаше още по-намръщено.

Капитанът се разтревожи. Измъкна ръце от вътрешностите на опашката, затвори малкия люк, изключи фенерчето и скочи на земята.

— Дан, да не се е случило нещо?

О'Хейгън кимна неохотно.

— Засякохме една делта-частица.

— Засекли сте... — Гарамонд се запъна и притисна длан до челото си, за да укроти ликуването си. — Но нали точно това очаквахме? Какво те тормози?

— Досега сме възстановили само осемдесет процента от площта на предишния детектор.

— Е, и?

— Ванс, твърде рано е за успех. Няколко пъти преглеждах изчисленията на Майк Монкастър и не намерих грешки. С два пълноценни детектора щяхме да имаме работна площ от петстотин квадратни метра и би трябвало да минат поне осемдесет-деветдесет дни, за да...

— Значи сме късметлии. — Гарамонд се изуми, че още помни как да се смее. — Поредното доказателство, че и законите на вероятността понякога се смияват над хората. Хайде, Дан, забрави ненужните грижи!

О'Хейгън упорито поклати глава.

— Драги приятелю, законите на вероятността никога и към никого не са имали милост.

Осемте самолета излетяха още в първите минути на деня, когато охладеният въздух беше най-гъст. Издигаха се равномерно към ивичестите дъги на небето. Щом набраха уговорената височина от петстотин метра, неугледните птици с неподвижни криле се престоиха. Разменяха си съобщения със светлинен код. Наредени в плосък клин, те направиха една обиколка над лагера. Сенките им се плъзнаха по останките от „Бисендорф“ — металното яйце, от което се бяха излюпили. И без да се бавят повече, се отправиха към мъгливия изток.

XVI

„Ден 8. Изминат път — около 94 350 километра.

Реших да си водя нещо като дневник. Ще избягвам обаче разбираемите само за мен съкращения, които обикновено служат да скъсяват времето за неизбежната задача. Аз пък се стремя да удължа едно съвсем излишно занимание. (Може би е по-подходящо да го нарека «корабен дневник». Но такъв официален документ трябва да съдържа събитията по време на пътуването, а моите записки ще се занимават само с дреболиите на неизменното еднообразие.) (Ако цепя косъма на две, докато различавам смисъла на думите, май ще запъна още на първото изречение. Все пак не съм прав и за съкращенията. Ще пиша само голямо О вместо Орбитсвил. Така ще прилича и на нула — чудесен символ за отсъствието на събития в нашето всекидневие.)

Клиф Нейпиър позна, че се зарадвах на липсата на автопилоти. Като управляваме самолетите сами, имаме все някакво занимание и прогонваме скуката. Не че помага много. Петима сме и се редуваме, но двамата най-опитни — Браунек и аз — сме в пилотската кабина при смяната на деня и нощта. Само тогава става по-трудно, отколкото да караш обикновена кола. Денят и нощта настъпват заради въртенето на светлите и тъмните ивици, които се движат с орбитална скорост, затова тук липсва истинско утро или здрач. Освен това има твърде бурни атмосферни процеси.

«Сутрин» студеният въздух, който се е слягал непрекъснато часове наред, изведнъж се загарява отново и се издига, като причинява турбуленция или дори поройни дъждове. Нощем е обратното. Положението ни може да стане дори по-несигурно, защото охладените спускащи се слоеве се сблъскват с все още топлия въздух над земята.

Иначе казано, има два периода от по половин час, когато пилотската кабина наистина ни служи за нещо. Опасявам се, че това едва ли стига, за да заеме вниманието ни още три-четири години. А ние в първата машина дори сме малко по-облагодетелствани, тоест пада ни се повече работа. Например да наблюдаваме за отклонения от

курса по инерционния ни ориентир — простичка наглед черна кутия, създадена от О'Хейгън и неговите хора. Вътре всъщност е поставено електронно устройство с една-единствена функция — да съхранява определената посока. Щом се отплеснем най-обикновен брояч ни показва докога да завиваме наляво или надясно. Другите от ескадрилата само повтарят маневрите ни.

С кутията е свързан еднометров делтонен детектор, който след година или две, щом преполовим разстоянието до Преден пост, ще започне да засича повече делта-частици и ще ни ориентира още по-точно. Понякога го проверявам, макар и да е безсмислено, но пък така убивам времето си. Детекторът ще подаде автоматично новите данни в нашия «компас». И ще прозвучи звуков сигнал за всеки случай. Аз обаче го наблюдавам, докато си мечтая как ще докопам Елизабет Линдстрьом.“

„Ден 23. Измиват път — около 278 050 километра.

Може и да сме прелетели една четиридесета част от разстоянието, а може и да не сме. Поне е ясно, че пътят е равен на обиколката на Земята, умножена седем пъти. И то без да спираме. Има обаче друг начин да измерим постижението си — светлинен лъч би се стрелнал през тези километри за по-малко от секунда. Твърде потискаща мисъл за всеки, свикнал да използва физиката на Артър, за да скита между звездите многократно по-бързо от светлината.

Незнайно защо си представях този свят само като еднообразни прерии, обаче сгреших. Вероятно сферата е била такава в началото, ала оттогава ветровете са успели да натрупат и планините, които виждахме неведнъж. Няма връх, по-висок от две хиляди метра, но когато ти предстои да изследваш територия, пет милиарда пъти по-обширна от Земята, непосилно е да предвидиш с какво ще се сблъскаш. Е, поне в съществуването на планини се убедихме с очите си, по някои дори е навалил сняг, защото сега тук е зима. Понякога зърваме реки или малки морета. Минаваме над тях в неотклонния си полет напред. Случва се да наблюдаваме през телескопите и пасящи стада. Май първите заселници няма да разчитат само на растителни белтъчини.

Отначало се зарадвахме, че разнообразният пейзаж ще направи пътешествието по-поносимо. Но като мине повечко време, всички

морета са еднакви, всички хълмове си приличат...

Когато написах, че ние в първия самолет сме късметлии, защото имаме повече работа, забравих за учените. Сами Ямото в номер 4 се е захласнал в измервания на светлите и тъмните ивици. Той твърди, че и с не особено съвършеното си оборудване вече би могъл да определи посоката към Преден пост с точност до един градус. Подозирам, че пропуска смените си в пилотската кабина, за да не се разсейва. Дано не е така, защото е един от най-неопитните ни пилоти и е нужно да се упражнява. На пръв поглед екипаж от петима е предостатъчен, но може и да намалеем заради болести, а аз не съм включил в плановите си спирания с незначителна продължителност. Ако се наложи някой самолет да се задържи долу седмици наред, всички преносими части ще бъдат взети от него, а машината и екипажът ще останат на земята.

Клиф Нейпиър в номер 2 си запълва времето, като помага на Дениз Сера да измерва отклоненията в гравитационното и радиационното равнище.

Понякога — дори прекалено често — ме спохожда желанието Дениз да беше в моя самолет. Разбира се, можех да уредя това, преди да потеглим, но исках да играя честно. Онази вечер в лагера я отблъснах, няма защо да ѝ се пречкам. Но сега... В сънищата ми Ейлин и Крис са мъртви. Значи започвам да се примирявам, а моето практично настроено невярно тяло — да търси заместничка на Ейлин. Срамувам се, обаче влечението може и да не е само телесно. Делия Лигет, която се занимаваше със складовете в «Бисендорф», е в моя екипаж и двама от другите мъже си уредиха съвсем по приятелски плътските отношения с нея... Да, ама изобщо не ме интересува натискането с нея на смени по койките в кабината за отдых. Убеден съм, че причината не е в някакъв извратен остатък от отношенията «капитан-екипаж» — не бих искал да я имам единствено за себе си само защото съм носил повече сребърни ширити на униформата си.

Щом веднъж се спогодихме за целта, към която се стремим, зарязах всякакви опити да запазя предишната структура на власт и подчинение, може би и заради неумолимото влияние на голямото О. Все пак не съм забравил учудването си от състава на пожелалите да тръгнат с мен. Очаквах да са само старши офицери, привързани към кариерата си мъже и жени, които са решени злополуката с «Бисендорф» да не промени коренно живота им. А поне половината

бяха от редовите членове на екипажа. Няма значение. Сега всички сме равни.

Никакви заслуги не можем да изтъкваме пред лицето на О.

В сравнение с него всички сме сведени до най-малкия общ знаменател — човешки електрончета, твърде нищожни, за да проличат някакви характерни особености.“

„Ден 54. Изминат път — около 620 000 километра.

Свърши първото ни спиране по график и отново летим. След петдесет дни във въздуха предвкусахме отрано трите дни на земята. Кацнахме на съвсем равно поле, осемте ни най-добри пилоти бяха в кабините. Всъщност прекарахме времето в косене на трева и натъпкването ѝ в «железните крави». И се убедихме сами що за зима има в О. Естествено слънцето пак си е над главите ни. Но дните са по-къси и не става горещо, пък и температурата спада по-дълго нощем. По светло си е хладничко, по тъмно — направо студено. Пак започнах да се чудя защо създателите на сферата са се сетили за сезоните. Ако в теорията ми за «галактическия приют» има поне зрънце истина, вероятно строителите са проучили предварително какви разумни раси има в техния район от космоса, за да приспособят средата тук към потребностите им. Значи повечето обитаеми планети много приличат на Земята, дори и по наклона на оста си, заради който има годишни времена. Дали по неразгадаема за мен причина това е повсеместно необходимо условие за появата на разум? Ама че щуротия! Нали човечеството е възникнало доста близо до екватора, където е трудно да се забележи смяната на сезоните.

Климатът като че няма да ни затруднява особено, но физическото ни състояние е тревожно. Простичката работа по събирането на тревата изцеди докрай силите на мнозина от нас. Затова измислихме упражнения, които всеки може да прави в самолета.“

„Ден 86. Изминат път — около 1 038 000 километра.

Щом първият милион остана зад нас, взе да ни се струва, че пътешествието ще свърши по-бързо, отколкото се надявахме. Но в лагера на десния пропелер на номер 7 забелязахме признаци на

износване. При максималната определена от нас скорост започват вибрации, така че бяхме принудени да я намалим с дванадесет километра в час. По-тревожното обаче е, че уж всички лагери за осите на пропелерите трябваше да са излети от сплав «Магнелуб Е». Никой не разбира как такава сплав се е износила само след 83 денонощия работа. Подозирам, че Литмън е използвал тип Д или дори Г. Не мога да повярвам, че би го сторил от злоба. Вероятно не са му стигнали запасите от най-качествената сплав. Ако бях открил подмяната навреме, щях да поискам нова конструкция на двигателите или дори бих взел по-подходящи лагери от машините на «Бисендорф». Все едно, щях да създам допълнителни главоболия на Литмън, а той едва ли щеше да го преглътне лесно, като се има предвид как се промени след последния полет на кораба.

Вече трябва да проверяваме постоянно всички лагери, защото не носим никакви запаси «Магнелуб», а и как бихме си направили нови лагери с оскъдните си инструменти? Досуц като археолози, спускащи се при разкопки слой след слой в миналото, ние също се връщаме назад в техническите си възможности.

Но засега полетът продължава без произшествия. Над прерии, езера, планини, морета, гори... после пак същото. Един милион километра е почти незабележима част от обиколката на О, но прелетиш ли такова разстояние в самолет, умът ти не успява да го възприеме. В училище ни казваха, че човешкото съзнание не е способно да си създаде правилна представа какво всъщност се измерва с една светлинна година. Вече знам, че и една светлинна секунда е прекалено много за нас. Все едно сме обиколили Земята двадесет и пет пъти. Но душата и разсъдъкът ми се заплетоха като птици в мрежа някъде над третата или четвъртата планинска верига. Натъкнаха се на непреодолима за възприятията ми преграда, а тялото продължи напред, без да го е грижа какви беди може да си навлече.“

„Ден 93. Изминат път — около 1 080 000 километра.

И аз като Литмън и останалите се превръщам в съвсем друг човек.

Има дни, в които не мисля за Елизабет Линдстрьом. А за Ейлин и Крис се сещам без нетърпима болка, сякаш са в някаква кутийка за

скъпоценности. Вадя ги оттам, разглеждам ги с радост, после ги прибирам и затварям капака. Дали животът на любим човек не се изразява и алгебрически — положителният сбор от щастието и спокойствието срещу отрицателните величини на мъката и смъртта? Решението на това уравнение, дори при краткостта на човешкия живот, може да е и положителна величина. Иска ми се да обсъдя хрумването си с някого, който би ме разбрал, но Дениз е в друг самолет.“

„Ден 109. Изминат път — около 1 207 000 километра.

Загубихме номер 6, самолета на Теймън. Случи се при второто кацане по график. Пак се насочихме в разгърнат строй към уж идеално равно поле. Скрит в тревата камък повреди един от плъзгачите на машината, тя се наклони и крилото от тази страна се пречупи. Никой не пострада, но с номер 6 е свършено. В бъдеще всички ще кацат по следите на водещия самолет, за да намалим риска. Теймън и екипажът му, в който има две жени, приеха злополуката стоически. Останахме един ден повече на земята, помогнахме им да се настанят задълго на онова място. Взехме много части от номер 6 и веднага сменихме износения лагер в десния двигател на номер 7.

Отново се движим с максималната скорост. Трудно ми е обаче да се примиря, че Джек Теймън с присъщия си непоклатим оптимизъм не е с нас. Странно, но неговият самолет ми липсва най-много нощем. Нямаме радары или подобни устройства, защото в О не работят. А заради особеностите на климата барометричното определяне на височината е ненадеждно. Затова използваме дървен похват. Предният лазер на всеки самолет свети под наклон в червено, задният — в бяло. Ъгълът е пресметнат така, че двата лъча да се пресичат на петстотин метра и ако поддържахме избраната височина, по земята под нас се плъзга розово петно. И нощем виждаме клин от розови точки да ни следва час подир час като ескадрила от призрачни луни. Липсата на едната веднага се набива на очи.“

„Ден 140. Изминат път — около 1 597 000 километра.

Само за десет дни в шест самолета се появиха проблеми с лагерите по осите на пропелерите. Намалихме скоростта с петдесет

километра в час. Ясно ни е, че похабяването ще продължи, а скоростта ще падне още. Всички се стараят да покажат колко са обезсърчени, но май долавям и прикрито облекчение заради вероятността толкова машини да останат на земята наведнъж. Новата общност от заселници по принуда ще бъде по-силна и жизнена. Опитах се да обсъдя положението с Клиф Нейпиър по светлинната ни съобщителна система, но като че дори той губи желание да продължи.

Единствената «радостна» новина е, че закъсват самолетите от номер 3 до номер 8 според поредността на построяването им. В първия и втория — моя и на Нейпиър — всичко е наред. Може би Литмън е имал достатъчно сплав тип Е за техните лагери. Написах кавички на «радостна», защото да останем с две въздушни машини толкова рано е равносилно на катастрофа. Но не можем да възстановим или да преправим останалите.

Пиша през нощта, защото сън не ме лови. Трудно ми е да пропъдя ума си мисълта за поражението. Голямото О е прекалено...“

Гарамонд остави на масичката електронния бележник — Джо Браунек, който дежуреше като резервен пилот в кабината, бе застанал в тесния проход до койката му. Лицето му тънеше в сянка под единствената светеща тръба, но бялото на очите му просветваше необичайно.

— Джо, пак ли става нещо?

— Ами, сър...

— Ванс.

— Извинявай, все забравям... Ванс, искаш ли да дойдеш отпред за минутка? Появиха се необясними светлини.

— В кой сектор от пулта?

Браунек врътна глава.

— Не говоря за сигнални светлини. Извън самолета, още са далеч. Май пред нас има град или кой знае какво...

XVII

В първите мигове гледката го разочарова. Дори когато Браунек му показва точно накъде да се визира, наложи се да шари с очи в мрака, преди да различи тънка линия от мътна жълтеникава светлина.

Делия Лигет, седнала пред пулта, се озърна към него.

— Има ли някаква вероятност да е?...

— Не е Преден пост — прекъсна я Гарамонд.

— Питам се дали не сме сбъркали за разстоянието.

— Съжалявам, Делия, но макар да пресметнахме съвсем грубо колко прелетя „Бисендорф“, не може да сме се отклонили десетократно от истината. Започни да внимаваш за Преден пост след около две години.

— А що за чудо е това?

Капитанът се поддаде на някаква прищявка и не показва вълнението си.

— Кой знае? Може и да е природно явление.

— Не е — убедено изрече Браунек и му подаде бинокъла. — Погледни и ти.

— Аха, друга цивилизация — призна Гарамонд, щом се взря във все по-ярките светлинки на предполагаем град. — И то колко далеч от входа!

Разнесе се и гласът на Клиф Нейпиър от лазерфона:

— Говори номер 2, чувате ли ме?

— Казвай, Клиф.

— И вие ли виждате същото?

— И ти ли си задаваш същите въпроси като мен?

Нейпиър поумува.

— Тоест защо се натъкваме на селище далеч от пролуката ли? Предполагам, че са се настанили в Орбитсвил много по-рано от нас. Може би са минали векове, дори цели епохи, докато се разпълзят на милиони километри.

— Но защо са се напъвали? И ти видя достатъчно — навсякъде е едно и също.

— За нас. Ванс. Друг разум може би намира разлики.

— Знам ли...

Гарамонд се настани на едно от задните кресла в кабината и зачака стената от дневна светлина да го залее откъм изток. Час покъсно тя нахлу със стъписваща бързина и чуждият град стана още по-трудно забележим в гънките на местността. Вече бяха само на стотина километра от него, но и през бинокъла го виждаха само като шарени точки, които се губеха в зеленината. Някой подхвърли по лазерфона, че има надежда там да намерят нови лагери за пропелерите или да приспособят нещо, с което разполагат другите същества. И капитанът си бе позволил да се уповава на този призрачен шанс, само че той избледняваше в съзнанието му с всяка минута. С приближаването гледката пред носа на самолета му напомняше все повече за градче от Дивия запад през деветнадесети век.

— Дълбока провинция... — въздъхна и геологът Ралстън, у когото сега беше бинокълът.

Гарамонд кимна.

— Разбира се, в предположенията ни липсва и намек за логика. Не можем да мерим чуждата култура с миналото на своята. Все пак ме човърка подозрението, че ще се сблъскаме със селскостопанска общност с твърде ниско равнище на технологиите. Уверен съм, че всяка раса, решила да се пресели в Орбитсвил, накрая ще се занимава само със земеделие. Не е нужно да вършат нищо друго.

— Ванс, чакай малко... — Ралстън се задави за миг. — Може и да се сдобием с нови лагери. Май виждам самолет...

Изуменият капитан взе бинокъла. Скоро откри светлото петънце със сложна форма, което устремно се носеше ниско над земята. Нямаше никакво отклонение — или се сближаваше с тях, или се отдалечаваше. Май летеше право към самолета на Гарамонд. Видя как се издигнаха и други пъстри мушици, скупчиха се за малко, после сякаш застинаха, значи също се насочиха към ескадрилата им. Ралстън побърза да предупреди останалите.

— Ясно, готвят ни посрещане, а ние не носим никакви оръжия. Какво ще правим, ако ни нападнат?

— Принудени сме да допуснем, че те са дружелюбно настроени или поне нямат враждебни намерения. — Капитанът промени фокуса на лещите, защото хвъркатите устройства бяха много по-наблизо. — Съзнавам, че пак ги преценявам според нашите мерки, но изобщо не ми приличат на военни машини. Виж, няма дори два еднакво оцветени.

— Ами и древните рицари не са носили униформи, когато са излизали на бойното поле.

— Може и да си прав, но не ми се вярва. Дребосъци са, а и с различна конструкция...

Случайна догадка се мярна в ума на Гарамонд. Той отново се вторачи в града отпред и го зяпаше все по-озадачен, когато двата въздушни флота се срещнаха и се смесиха.

Зелено-жълт моноплан се настани до неговия самолет и разклати криле. Може би заради особеностите на въздушната динамика това беше универсалният поздрав между пилотите в цялата галактика? Над машината стърчеше като мехур прозрачна кабина, в която се виждаше човекоподобен силует. Седналият пред пулта Браунек се ухили весело и повтори жеста.

— Все пак е някаква форма на общуване! — подвикна той. — Ванс, тези не са като клоуните, май ще можем да си приказваме.

— Добре, опитай се тогава да поискаш разрешение за кацане — суховато се засмя Гарамонд.

— Ей сега — съгласи се младокът, без да се засегне.

С увлечение се зае да показва сложна поредица от знаци на новите им спътници, а капитанът се въртеше в креслото си, за да огледа колкото се може повече от чуждите самолети. Наистина бяха твърде разнообразни и като направа, и в оцветяването. Повечето имаха пропелери, но поне два използваха тягата на газови турбини, а един особено зализан приличаше на домашно изработен ракетоплан. Общо взето, и тук конструкторите се придържаха към типичната кръстата форма, макар да се мярна и самолетче с двоен фюзелаж.

— Ама че смесица — промълви Ралстън и добави разочарован: — Виждам изобилие от двигатели с вътрешно горене. Ако само до тях са стигнали, няма да ни помогнат с нищо.

— А откъде си набавят въглеродородно гориво?

— Може и да са се образували находища при толкова растения, зависи от възрастта на Орбитсвил. — Ралстън огледа недоволно

прерията. — Знанията ми не струват и пукнат грош тук. Нали не е планета...

— Според мен нямам нищо против да кацнем — съобщи Браунек. — Нашият приятел отдясно два пъти наклони машината си надолу.

— Чудесно. Предай и на останалите.

Покрайнините на чуждото селище вече се плъзгаха под техния самолет. Браунек се поизправи в креслото си и започна да се озърта напрегнато.

— Не виждам летището им. Трябва първо да направим един кръг отгоре.

Гарамонд го потупа по рамото.

— Мисля, че те очаква интересно откритие — нямам едно-единствено централно летище.

Завиха, за да огледат. Градът под крилете им се простираше на поне двайсетина километра, но не се забелязваха широки пътища, производствени сгради или други големи постройки. Гарамонд сякаш виждаше хиляди ловни хижи, разпилени сред рядка гора. Тук-там бяха безпорядъчно пръснати разчистени площадки, не по обширни от футболно игрище. Пъстрите въздушни машини на другите същества се разделиха и се насочиха към тях. Така си препречваха пътя ниско над земята, че Браунек ахна слисан. Кацнаха по една на площадка и оставиха посетителите да кръжат.

— Ама че смахната история... — промърмори младият пилот. — Нямам никакво намерение да се спускам в нечий заден двор.

— Тогава намери подходяща голяма поляна извън града и ще кацнем един след друг, както се бяхме уговорили — посъветва го Гарамонд.

Облегна се удобно в креслото си и закопча предпазните ремъци. Самолетът се сниши, описа още две обиколки, накрая докосна тревата и след кратко подскачане върху плъзгачите си спря наред една широка ливада. Другите кацнаха по следите в тревата и се наредиха в неравна линия. Най-сетне перките на пропелерите замряха неподвижно, започнаха да се отварят люкове.

Въздух, наситен с аромат на зеленина, нахлу в кабината и Гарамонд се отпусна за миг, за да се порадва на отдиха. Този копнеж на тялото за покой му напомни как се чувстваше, когато се прибираше у дома след дълго безплодно пътешествие в космоса. Хората от

изследователския отряд добре познаваха тази опияняваща жажда, както и опасностите ѝ. Не си позволяваха да се отдадат напълно на възторга от мечтаната почивка, защото можеше да ги обземе непоносимо отвращение в началото на следващия полет. Но този път, вдишвайки упойващото хладно ухание, капитанът осъзна, че е отпуснал юздите на волята си...

„Нима бих могъл да понеса още две години във въздуха — ден след ден, нощ след нощ? Никой не би издържал...“

— Хайде, Ванс, излез да се разтъпчеш — подкани го Браунек и скочи в тревата.

Последваха го Делия Лигет, Ралстън и Пиер Тарк, младият лекар в техния самолет. Гарамонд им махна весело и се зае да разкопчава ремъците.

„Поне още две години, а какво се надявам да постигна?“

Отвън екипажите се срещнаха и смесиха със смях и оживено бърборене. Разнасяха се приятелско пляскане по гърбовете и присмехулни подсвирквания при всяка отдавна отлагана целувка.

„Дори ако успея да докопам президентката и да я убия — което не е особено вероятно — какво ще ми даде смъртта ѝ? Твърде късно е да направя нещо смислено за Ейлин и Крис. Нима те биха желали накрая да бъда позорно екзекутиран?“

Гарамонд слезе от самолета, записан в гузното си смущение. Оттук къщите на другата раса приличаха на приказно селце сред парк. Той се озърна, за да попие с поглед зеления безкрай, и се взря за миг в Клиф Нейпиър и Дениз Сера, после тръгна към тях. Жената носеше работен черен панталон, но вместо обичайната туника бе облякла прилепнала оранжева блузка, която още повече открояваше красотата ѝ. Почти веднага дойдоха О'Хейгън и Сами Ямото. И двамата му се сториха побелели и остарели. Бившият отговорник на научната група пропусна уводните любезности.

— Ванс, предстои ни да вземем важно решение. Всички самолети освен два имат некачествено изработени лагери на пропелерите и ако не можем да ги заменим с нещо по-добро, няма смисъл да продължаваме.

Той наклони глава настрани и лицето му застина в упорита гримаса, сякаш очакваше доводите на противника в спора.

— Принуден съм да се съглася — кимна разсеяно Гарамонд, който преоткриваше факта, че се успокоява само като гледа Дениз Сера.

Веждите на възрастния мъж подскочиха от изненада.

— Добре, радвам се. Значи първата ни задача при срещата с тази друга раса е да преценим инженерното ѝ равнище.

— Нали и ти видя хвърчилата им — немислимо е да имат жиромагнитни двигатели и магнитни лагери.

— Прав си, обаче и аз имам идея. Ненадеждният магнитен лагер може да бъде предпазен, като го набием в друг, ако ще и да е първобитен ролков лагер. Трябва само да убедим тези същества да ни направят двайсетина големи обикновени лагери, в които да сложим нашите от „Магнелуб“.

— Нужни са ни лагери с точно определени размери.

О'Хейгън изсумтя.

— Това се подразбира.

— Само че ще се убедиш в...

Гарамонд млъкна, защото всички наоколо притихнаха. Обърна се и видя фантастичното шествие, доближаващо ги откъм града. Съществата от другата раса наистина много приличаха на хората и споделяха привычката им да покриват телата си с дрехи. Преобладаваха жълти и кафяви оттенъци, които се сливаха с пясъчния цвят на кожата им. Трудно се различаваха анатомични подробности под тези одеяния. Някои вървяха пеша, други натискаха педалите на велосипеди или триколки, трети караха мотоциклети, открити или закрити коли, дори имаше едно двуколесно возило с жиростабилизатор. Неколцина се бяха скупчили върху не особено устойчиво устройство на въздушна възглавница. Спряха на двайсетина метра от самолетите. Когато разнородните мотори замлъкнаха с последно пърпорене и дрънчене, Гарамонд долови тихите мелодични звуци, издавани неуморно от съществата. Беше съчетание от всякакви тонове и той предположи неуверено, че това е чуждата реч.

Погледнати отблизо, съществата като че нямаха никакви косми по тяло го си, затова пък се виждаха несъмнени съответствия на очи, уши и усти, разположени съвсем приемливо по главите им. Гарамонд не забеляза веднага белези на полови различия. Изпитваше странно равнодушие към случката, макар да изглеждаше несравнимо по-

обещаваща от нямото безсилие на срещата му с клоуните. Приключенията във Вселената извън него все по-често губеха смисъл пред прозренията му за самия себе си.

— Е, ще се опиташ ли да поговориш с тях? — напомни О'Хейгън.

Гарамонд тръсна глава.

— Дан, твой ред е да влезеш в учебниците по история. Опитай си късмета.

О'Хейгън май се зарадва.

— Ами да, по-добре е да подходим научно към този контакт.

Отиде при най-близкия от пришълците, който наглед го зяпаше с любопитство. Движенията на раменете му издаваха, че усилено се опитва да общува с жестове.

— Никому не е нужно... — прошепна Гарамонд.

Ямото се озърна.

— Какво каза, Ванс?

— Нищо, Сами. Мърморя на себе си.

— Трябва да си подбиращ събеседниците по-придирчиво — ухили се Ямото.

Гарамонд кимна отнесено.

„Дан О'Хейгън още не разбира, че тези приятелчета няма да му дадат каквото иска. Сляп е за очевидното. Добре, ясно е, че няма да получим лагери. Трябва ли да продължаваме пътешествието? Възможен е само един отговор — не. Проблемът не е в личните ми приумици. Преди тръгването компютрите изчислиха, че два самолета са крайно недостатъчни. Следователно просто няма да стигна до Преден пост. Защо да се колебая още? И в началото беше късно да помогна на Ейлин и Крис, а вече дори не ми е по силите да опитам. Преродих се...“

Пъстрата тълпа постоя при тях около час, после полека се изниза към града, без да остане никой. Напомняха на Гарамонд за дечица, които чудесно са се забавлявали на панаира, но са толкова прегладнели, че нямат търпение да опитат вкусните гозби у дома. Когато и последното шарено возило се скри зад дърветата, на ливадата тишината натежа за миг, после натрупаното напрежение се отприщи

изведнъж. Екипажите започнаха да вадят бутилки, неколцина затичаха към близкото езеро, за да поплуват.

— Ама че странна среща — клатеше глава Джо Браунек. — Стояхме в две редички и се зяпахме, сякаш сме фермерски момчета и момичета, събрали се за вечеринка на Теранова.

— Мина добре — успокои го Гарамонд. — А и за такива срещи няма установен протокол. Какво трябваше да правим според теб?

— Не знам, но...

— Разбирам те, помисли обаче какво щеше да стане, ако тук бяха дипломатите и военните. Хубаво, видяхме се с поредните обитатели на Орбитсвил, разгледахме се взаимно, никой нищо не отне от другия, никой не пострада. Повярвай ми, можеше да бъде и много по-зле.

— Лесно ми е да си представя. А ти забеляза ли как сочеха нашите самолети?

Гарамонд си спомни жестовете на съществата — дългите златисти пръсти като че неуморно брояха еднаквите крилати машини.

— Май им беше интересно. Все едно никога не са виждали...

— Ванс, постигнахме напредък, без да се хваля излишно! — О'Хейгън дойде с цял куп изписани бележки и камера в ръцете си. — Установих поне шест съществителни или звуковите им съответствия в тяхната реч. Уви, щях да се справя по-добре, ако се бях занимавал с музика.

— Защо не помолиш някого да ти помогне?

— Точно това ще направя. Паскуда и Шели идват с мен в техния град. Няма да се бавим.

— Останете колкото ви душа иска — сговорчиво каза Гарамонд.

— Ами добре... — О'Хейгън го изгледа недоверчиво. — Ще ми се по-скоро да проверя какви машини имат.

— Чудесно си го намислил.

Гарамонд забеляза оранжев проблясък край последния самолет в редицата. Понечи да се запъти към Дениз Сера, но тя обсъждаше нещо с другите шест жени от екипажите. Вече обръщаше гръб, когато Дениз го зърна и му махна да я почака. След минута го доближи — сърдечна, умна, желана и каквото още би могъл да поиска от една жена. Тя се озърна, намръщи се, защото наблизко имаше доста хора, и го поведе към още неотгъпканата трева.

— Радвам се да те видя.

— И аз се радвам да те видя, Ванс. Как си?

— По-добре. Май се опомням.

— Това е прекрасна новина. — Тя се взря замислено в него. — Имахме съвсем официално събрание на нашата група от Женския съюз в Орбитсвил.

— Тъй ли? Продължавай, сестро Дениз, горя от нетърпение да чуя какво решихте.

Тя се усмихна само за миг.

— Ванс, всички гласувахме да се откажем от полета.

— Всички, значи...

— Да. Самолетите и без това ще се повредят скоро, предпочитаме сами да изберем къде да се заселим. Тези песнопойци ни се струват достатъчно приветливи, а тъкмо ще си имаме занимание за години напред — ще изучаваме културата им. Тоест когато отделим малко време от отглеждането на децата.

— Имаш ли представа колко от мъжете възнамеряват да останат с вас?

— Повечето. Съжалявам, Ванс.

— Няма за какво. Това е единственото логично решение.

— Можеш да разчиташ на два самолета. Не стигат.

— Няма проблем.

Дениз хвана ръката му.

— Знам колко си разочарован. — Той не помръдна, гледаше я безстрастно. — Клиф каза ли ти вече, че ще имаме дете?

Гарамонд се помъчи да измисли по-приятен за нея отговор.

— Ами нямаше нужда да ми казва, аз знаех.

— Нима е забравил или се ослушва? Ах, само да ми падне този...

— Дениз, та с него се познаваме от години. Известно му е, че не съм сляп. — Усмихна ѝ се. — Достатъчно беше да ви видя двамата заедно преди малко. Е, да, засега още не съм успял да му честитя.

— Благодаря ти, Ванс. Ще имаме нужда от кръстник.

— Уви, няма да съм ви подръка. Когато се роди бебето, ще бъда на няколко милиона километра оттук.

— О! — Дениз се извърна припряно. — Помислих си...

— Че съм се предал ли? Не и докато природата ме застави. По-добре от мен знаеш какви са прогнозите на компютрите. Машините не

твърдят, че два самолета в никакъв случай няма да долетят до Преден пост. Всичко опира до вероятностите, нали?

— Както и в руската рулетка.

— Пак ще се видим, Дениз.

Гарамонд се дръпна, но тя не пусна ръката му.

— Не биваше да го казвам. Моля те да ми простиш.

— Забрави това. — Той стисна пръстите ѝ за миг. — Много се радвам, че поне с теб и Клиф се случва нещо хубаво в този свят. Сега ме извини, но ме чака много работа.

От няколко часа изчисляваше разпределението на товара в оставащите му две въздушни возила. Както винаги, вечерта връхлетя внезапно. Включи осветлението и продължи с вледеняващо напрегната воля, без дори да чува шума от веселбата, който ветреецът носеше в кабината. Пръстите му не се отделяха от клавиатурата, отхвърляше десетки варианти, за да извлече максимална полза и от последния грам. Усети по трептенето на пода, че някой влиза в самолета. Вдигна глава. О'Хейгън се промъкваше към масичката.

— Току-що осъзнах колко съм разчитал на свръхмощните компютри досега... — сподели капитанът.

Възрастният учен го прекъсна нетърпеливо:

— Това беше най-невъобразимият ден в живота ми, искам да пийна нещо, за да се успокоя. Къде го криеш? — Изчака Гарамонд да извади пластмасовата манерка и я надигна за първата предпазлива глътка. — Ей, това май е трябвало да отлежи повечко... — Отпи пак от плоското съдче и явно реши, че е приключил със светската беседа. — Капчица надежда няма да получим лагери от тези типове. Знаеш ли защо?

— Защото нямат стандартизирани машини, нали?

— Ами да, правят си всичко саморъчно. Как се досети?

— Имат самолети, но не и заводи за тях и летища. После видяхме коли, пак без заводи и пътища.

— Проницателен си, Ванс. Този път ме изпревари. — Ученият потропа с пръсти по масичката и звукът отекна гръмко в тясната кабина. Гласът му се смекчи малко. — Поели са по път, който е напълно противоположен на нашия. Никакво разделение на труда,

никаква масова продукция, никакви стандарти. Ако някой иска кола или миксер, започва от нулата и си ги прави сам... при условие че е способен и му стигне времето. Забеляза колко са различни самолетите и колите им, нали?

— Да. И ги гледах с какво недоумение броят нашите машини.

— Аз също, но тогава не знаех какво ги учудва. Сигурно са се изумили, че имаме няколко еднакви устройства от един модел.

— Не вярвам да са изпитали изумление — завъртя глава капитанът. — Може би нищо повече от лека изненада. Доколкото схващам, тази раса не се отличава с особена любознателност или любопитство, наречи го както щеш. Дори да живеят по един в къща, населението тук е над двадесет хиляди. Съмнявам се обаче, че дойдоха повече от двеста, за да ни позаяпат... и те бяха онези, които си имаха собствен превоз.

— Тоест срещнали сме се с перковците...

— Или с любителите на техниката. Според мен се интересуваха от нашите машини, а не от нас. Мисля, че е ужасно досадно да имаш такива съседи.

О'Хейгън се взря многозначително в пръснатите по масичката изписани листове.

— Значи смяташ да продължиш?

— Да.

Гарамонд прецени, че и тази дума може да замести стотиците, които би изрекъл иначе.

— А екипаж имаш ли?

— Още не знам.

Ученият въздъхна тежко.

— Ванс, гади ми се дори от мисълта за полет. Това пътешествие ще ме довърши. Но бих полудял бързичко, ако ще живея сред раса, която изобретява отново парния двигател на всеки две-три години. Тръгвам с теб.

— Благодаря ти, Дан. — Капитанът усети как парят очите му. — Аз...

— Остави милите приказки — спря го О'Хейгън. — Я да видя как си се оплескал с разпределението на товара.

XVIII

Гарамонд не очакваше, че все пак ще събере два екипажа от по четирима, за да продължи напред. Отново се възползваха от постудения сутрешен въздух и излетяха, без да кръжат или да се сбогуват по друг демонстративен начин. Поеха безшумно на изток.

„Ден 193. Изминат път — около 2 160 000 километра.

Това може би е последният път, когато пиша в дневника си. Думите сякаш губят смисъл, а в самото действие по пренасянето им в паметта на устройството няма нищо важно. Няма как да не забележа, че почти престанахме да разговаряме помежду си. Мълчанието нито поражда отчуждение, нито го усилва. Ние осмината май се сливаме в едно цяло. Само че има нещо неловко да гледаш как друг ненужно криви устни и мърда езика си, за да предизвика трептения на въздуха. Странно е и как изречената дума се разпада на срички без значение, но някоя от тях дълго отеква в съзнанието ти и след като говорещият е млъкнал.

Понякога се питам дали същото не се отнася и за образите. Прелетяхме със самолетите си над хиляда морета, десет хиляди планини и все очаквахме да видим нещо различно... но еднообразието е нерушимо. Стърчащ зъбер, особен речен завой, любопитно скупчени острови, непознати оттенъци по дърветата в закътана долина — появяват се подробности с обещание да събудят интереса ни, но само ни мамят и остават зад нас. Ако не беше инерционната система за ориентиране, лесно бих се заблудил, че обикаляме в кръг.

А не разчитаме само на нея. Научихме се да поддържаме постоянен курс и по ивиците в небето. Все ми се струва, че сме приклепени в огромен кристал. Добре, че поне ни е от полза за посоката. Ако внимавам сините ленти с млечен оттенък да са в определено положение спрямо кабината и носа на самолета, случва се да mine половин час, преди черната кутия да забръмчи сърдито и да ме

насочи наляво или надясно. (Другата черна кутия — нашият делтонен детектор — си мълчи през цялото време. Дан беше прав. Имахме късмет, че засякохме първата частица толкова рано.)

Извиващата се нагоре равнина ни улеснява да поддържаме постоянна височина. Наскоро се зачудих защо забелязваме сферичността на Орбитсвил, като е толкова огромен. Както обикновено, Дан знаеше отговора — за нас околността е на практика идеално равна, но възприятията ни подлъгват да смятаме, че е пропаднала по средата. Той ме увери, че още древните гърци са познавали тази оптическа илюзия и се съобразявали с нея в градежа на храмовете си.

Двете ни машини дават всичко, на което бихме могли да се надяваме. Във всяка носим и резервен двигател, който подяде немалко от товароносимостта, но е неизбежно. Жиромагнитният двигател всъщност е метален блок, в който атомите са наредени така, че да резонират в хармония. Несъмнено е най-добрият източник на енергия при тези поносимо малки размери, има си обаче един недостатък. Без никакви тревожни признаци и дори без явна причина «оркестърът» понякога губи хармонията и подаването на енергия за миг спада до нула. Случи ли се това, единственото решение е да монтираш нов двигател. Можем да го сторим само два пъти.

За щастие имаме само дребни технически проблеми, досега нищо не ни принуди да направим извънредно кацане. Но вероятността нараства с всеки ден.

По-сериозни грижи ни създава биологическата «машинария» — нашите тела.

Всички освен младия здравеняк Браунек страдаме от главоболие, запек, замайване и гадене. Може би повечето симптоми се дължат на твърде продължителния стрес, но с тези все по-ненадеждни машини не смеем да гълтаме успокоителни. Дан ме безпокои най-много и угризенията ми стават все по-мъчителни. Изобщо не биваше да го взимаме с нас. Сякаш час по час посивява и губи сили, вече не е способен и да изкара докрай смяната си в пилотската кабина. Белтъчните блокчета, с които се храним, и без това не са особено вкусни, но Дан едва ги преглъща. Виждам как слабее...

Пак започнах да се двоумя не е ли време да се откажем от полета. Този път на решението ми не пречи емоционална бъркотия. Съвсем

трезво разбирам, че тази хазартна стръв не заслужава да рискувам живота на останалите.

Доскоро не бих си позволил такава откровеност със самия себе си. Но онова беше, преди да започне истинската разплата за предизвикателството към голямото О. Опитваме се да изминем около една стотна от обиколката му, а досега прелетяхме само част от нищожното по тукашните мащаби разстояние. Наказанието за проявената от мен дързост е опустошението в душата, с което ме порази О. Мисля за моите мъртви жена и син, за Дениз Сера, за Елизабет Линдстрьом... и не изпитвам нищо.

Това наистина са последните редове от дневника ми.

Нямам какво повече да пиша. Нямам какво да кажа.“

Коленичил на треперещия под до койката на О'Хейгън, Гарамонд му каза тихо:

— Дан, там долу вече е лято.

— Не ме интересува.

Под завивката тялото на учения изглеждаше съсухрено като мумия на жена.

— Уверен съм, че ще намерим плодни дръвчета.

О'Хейгън се ухили като съживен труп.

— Нали знаеш къде да си ги завреш тези плодове?

— Но ако пак започнеш да се храниш, ще се възстановиш.

— Нищо ми няма, само трябва да си почивам. — Остарелият мъж стисна китката му. — Ванс, няма да се откажеш заради мен! Обещай ми!

— Обещавам.

Гарамонд внимателно свали твърде белите пръсти от ръката си и стана. Щом решението придоби кристална яснота в ума му, олекна му неописуемо.

— Отказвам се заради самия себе си.

Престори се, че не чува немощните увещания на О'Хейгън, и се промъкна напред към ослепително осветената пилотска кабина. Браунек седеше пред пулта, а Сами Ямото — в креслото на втория пилот. Бе махнал горния капак на делтонния детектор и ровичкаше вътре. Гарамонд докосна рамото му.

— Сами, защо не отидеш да се напиш? Беше на смяна почти цялата нощ.

Ямото намести тъмните очила на носа си.

— Ще си легна ей сега, но първо да проверя подозренията си относно този боклук.

— Чак пък „боклук“? — Гарамонд се взря в контролния екран на детектора. — Ако се вярва на данните, устройството работи безупречно.

— Аха, точно в това ни е проблемът.

Ямото започна да натиска нагоре-надолу превключвателя за захранването. Оранжевите букви дори не мигнаха.

— Ама че сме я оцапали... — кисело промърмори Сами. — Да ти кажа право, изобщо нямаше да се усетя, ако един от генераторите не беше спрял за малко през нощта. Седях си преспокойно и чак два часа по-късно се сепнах — защо не угасна екранът и на проклетия детектор?

— Това означава ли непременно, че устройството се е повредило?

— А, не е задължително, но вече се съмнявам във всичко. Литмън заслужава да го гръмна!

— Безсмислено е да си късаш нервите. — Гарамонд се отпусна в задното кресло. — Трябва да прекратим полета.

— Заради Дан?

— Да. За него ще е гибелно да продължим.

— Дано не ти прозвучи безчувствено, но... — Ямото се запъна, докато свърже един контакт — ... но не мислиш ли, че той и без това е смъртник?

— Не мога да стоваря и този грях на съвестта си.

— Е, очевидно се налага да говоря съвсем бездушно. Освен него сме още седмина в това...

Този път Сами млъкна като зашлевен. От делтонния детектор се чу остър пукот, сякаш някой пусна метално топче върху дъска. Астрономът инстинктивно дръпна ръката си по-далеч от схемите.

Веждите на Гарамонд се извиха.

— Какво й направи на тази браква?

— Ами само я проверих...

Устните на Ямото се разтеглиха в колеблива, но ликуваща усмивка — разнесоха се нови два почти слети сигнала.

— Що за шум е този?

— Този шум, скъпи приятелю, отбелязва преминаването на делта-частици през сензора. — Още припуквания изпъстриха думите му. — А честотата показва, че сме съвсем близо до източника.

— Не може ли по-точно?

Пръстите на астронома се стрелнаха към клавиатурата.

— Дотам остават двайсет-трийсет хиляди километра.

Сякаш леден ветреца повя по врата на Гарамонд.

— Не сме толкова близо до Преден пост.

— Друга пролука за проникване на делтоните не ни е известна.

— Но...

Поредният откос огласи кабината. Гарамонд сякаш като страничен наблюдател отбеляза, че би трябвало да е развълнуван, и се загледа напред към ниските планини, до които оставаше около час полет. Не му се сториха по-познати или необичайни в сравнение с всички предишни.

— Не е ли немислимо да сме сгрешили с две години?...

Ямото завъртя един регулатор на детектора и намали силата на сухото трополене.

— В Орбитсвил всичко е възможно.

В края на следващия ден двете неугледни птици от метал и пластмаса започнаха да набират височина, за да минат над последните възвишения от веригата. Всички се бяха струпали в кабината, дори очевидно страдащият от треска О'Хейгън.

Ямото със замах прекрати неспирното стакато на детектора.

— Вече ни не върши работа. По астрономическите мерки сме на самото място.

— Сами, колко остава дотам според теб?

— Стотина километра. Не повече.

Джо Браунек шаваше нетърпеливо в креслото, но ръцете му сякаш сами поддържаха курса на самолета.

— Значи трябва да видим Преден пост, щом планините останат зад нас...

Гарамонд усети, че опасенията му се втвърдяват в увереност, тежка като олово.

— Няма да го видим. Не помня да има планини толкова близо до града.

— Е, нисички са — колебливо промърмори Ямото. — Не би им обърнал внимание, освен ако...

Гласът му затихна, когато най-сетне преодоляха подножията и пред тях се откри поредната вцепеняваща сетивата прерия. На ярката светлина погледите им като че проникваха в безкрая през кристалночистия въздух над океана от треви и храсти, но нямаше и следа от Преден пост.

— Сега какво ще правим? — промълви Браунек с неприсъщо за него униние. Изглеждаше, че упорството, недокоснато от дългите месеци полет, най-сетне го изостави. — Просто продължаваме ли?

Гарамонд, който не беше способен да изпита дори леко разочарование, се обърна към Ямото.

— Я включи пак детектора.

— Веднага. — Астрономът се пресегна към черната кутия и барабанен грохот заля кабината. — Показанията на уреда са недвусмислени — насочили сме се точно към целта.

Сами се озърна към О'Хейгън, който кимна уморено, за да потвърди думите му.

— Завий наляво — помоли капитанът, — но не прекалено бързо.

Браунек полека насочи самолета на север и честотата на сигналите започна да намалява, накрая настъпи тишина.

— Задръж така! Сега летим точно под прав ъгъл спрямо източника на частиците.

Ямото долепи бинокъла до очите си и се взря над дясното крило.

— Излишно е да търсим, Ванс. Там няма нищо.

— Частиците проникват отнякъде, нали? До края на деня остава цял час. Пак завиваме нататък и ще летим до мръкване.

Астрономът се обади по лазерфона на другия екипаж, за да им съобщи решението. Джо Браунек постепенно намаляваше височината на полета. Носиха се така още час, от време на време криволичеха, за да проверят посоката по честотата на сигналите. Силите на О'Хейгън се изчерпаха, сложиха го да си легне.

— Как се провалихме само... — прошепна той на Гарамонд и се отпусна по гръб.

Капитанът поклати глава и покри с одеяло кльощавото тяло.

— Не си виновен за нищо.

— Сбъркахме още в началното си предположение, а това е неппростимо.

— Не се тормози. Дан. Нали точно ти ме предупреди, че е твърде рано, когато засякохте първата делта-частица? И както винаги позна.

— Стига си ме утешавал. Аз съм един...

Старият учен затвори очи и се унесе.

Гарамонд се върна в кабината и седна да претегли различните причини да се откажат. Предчувстваше, че инагът на останалите, който малко го изненада, скоро ще ги напусне. Позволиха си преждевременна надежда и Орбитсвил ги наказа. Имаха само един избор пред себе си — мястото за последното кацане.

Самият той предпочиташе да се настанят в подножията на някоя планина, за да имат наоколо реки, по-богата растителност и толкова важното за психиката разнообразие на пейзажа. Дали не беше най-благоразумно да се върнат към ридовете, които подминаха, вместо да продължават над най-обширната равнина, която бяха виждали досега? Ами ако се обърка нещо с единия от самолетите, докато са наред това безпределно тревисто поле? А вече знаеха, че и нататък няма да открият нищо по-различно от познатото до болка. Е, да, освен ако не намерят някое море, напомни си Гарамонд. Така биха...

— Май долетяхме — смънка Браунек от пилотското кресло. — Виждам нещо ей там...

Капитанът застана зад него и се взря в плоската прерия. Простираше се еднообразна на стотици километри.

— Какво видя?

— Право пред нас, на десетина километра.

— Да не е толкова дребно, та не го забелязвам?

— Как тъй дребно?! Погледни де, Ванс, огромно е!

Гарамонд най-последно се ориентира по сочещия показалец на Браунек и студена тръпка плъзна го гърба му. Наистина се вираше в безличната равнина.

Ямото се напъха в кабината.

— Какво става?

— Ето го пред нас — подсказа Браунек. — Как ти се струва?

Астрономът заслони очите си с длан, вторачи се и подсвирна.

— Не знам какво да кажа, но не е зле да кацнем, за да огледаме отблизо. Само че преди да се спуснем, искам да направя инфрачервена снимка отгоре.

Гарамонд търсеше нещо, което да се отличава по височината и повърхността си, а огромното затревено петно просто беше малко по-тъмно на цвят. Лесно би се заблудил, че е естествено явление, дължащо се на особености в почвата, ако не беше идеално кръгло. А откъм нисколетящия самолет изглеждаше като призрачна елипса от зелено върху зелено, сякаш нарисувана от художник-авангардист. Ямото отвори личното си шкафче, извади камера и засне бавно откриващия се кръг. Извади отпечатъка, взря се за миг и го подаде на другите. Кръгът тъмнееше сред оранжевия фон.

— По-студен е с много градуси — поклати глава астрономът. — Като знаем строежа на сферата, би трябвало да губи топлина направо във вакуума.

— И какво означава това?

— Ами щом тревата е с различен цвят, значи поема допълнителен минерал. А съчетано със загубата на топлина и пропускането на радиация отвън... Възможен е само един извод.

— Казвай.

— Открихме още един вход към Орбитсвил.

— Как тъй? — Гарамонд потрепери от внезапното пробуждане на душата си. — Нали огледахме сферата по екваториалната плоскост, пък и... тук няма никаква пролука.

— Дупката си я има — кротко възрази Ямото. — Но много отдавна някой я е запушил.

Кацнаха близо до кръга. Мракът нахлу след няколко минути, но те започнаха да копаят. Пръстта се бе натрупала в няколкометров слой, обаче само след час лопатите им се опряха в нещо като гъст сироп. Знаеха, че са стигнали до лещовидното поле. Малко по-късно прожекторите осветиха масивна плоча от ръждив метал. Проникнаха набързо през нея с валентната резачка.

Когато махнаха квадратното парче, безмълвно впиха погледи в звездите под краката си.

XIX

— Това е Север Десет, най-отдалеченият от нашите разпределителни центрове — обясни Елизабет със сгрян от гордост глас. — Веднага ще забележите колко усилия сме вложили в организирането му.

Шарл Деверо застана пред парапета на покрива на административната сграда и плъзна поглед по равнината. Четиристотин километра северно от Преден пост... Правата като стрела магистрала гъмжеше от малките колесни возила на заселниците. Тук-там по пътя личаха и едрите туловища на товарни коли, които пренасяха различни припаси. Магистралата свършваше в Север десет, а нататък из прерията се разклоняваха пътеки. Първите няколко километра криволичеха из промишлен район, където тревата се преработваше в целулоза за пластмасови плочи, каквито използваша строителите. А веднага след ацетатните инсталации започваха стопанствата. Пръснатите нарядко къщи блещукаха в бяло под слънцето.

— Госпожо, направеното от „Старфлайт“ тук наистина буди уважение. — Деверо подбираше внимателно думите си, това му беше професионален навик. — Моля ви да не забравяте, че когато ви задавам въпроси, правя го като представител на правителството на Двата свята.

„Нима се заблуждаваш, че иначе бих си губила времето да ти отговарям?“ Елизабет потисна гнева си и се съсредоточи в непривичната за нея задача да запази самообладание.

— Това ми е ясно — увери тя с усмивка елегантното сиво човече. — Ваш дълг е да се убедите, че за развитието на Линдстрьомленд се прави всичко в настоящия момент.

— Именно, госпожо. Разберете, че населението на Земята и Теранова се наслуша на красноречиви описания за безграничните размери на Линдстрьомленд. Щом тук има по цял континент на човек, никому не е ясно защо правителството не приема незабавно програма

за интензивно производство на нови кораби и преселване на хората в сферата.

— Да, разбирам и тяхната гледна точка. — Елизабет разпери ръце към неясния хоризонт и скъпоценните камъни заискриха по пръстите ѝ. — Но тази земя, която дарих на човечеството, си има свои закони и ние сме принудени да се съобразяваме с тях. Никой не може да си представи размерите, на Линдстрьомленд. Строителите му обаче са го направили малък, като са предвидили само един вход и са наложили физически ограничения върху превоза. Убедена съм, че самите те са решили по този начин да наложат необходимостта от подбор. Докато сме в състояние да приемаме заселници само в ограничени количества, можем да се надяваме и че те ще бъдат от по-качествена порода.

— Нима според вас хората ще понесат без възражения да бъдат делени на „породи“?

— Вероятно не.

Елизабет се усети, че употреби дума, подходяща само за размислите ѝ насаме, и раздразни този нагъл държавен чиновник. Беше прекалено да угажда на някакъв си среден началник в може би най-безсилното правителство, съществувало някога. Напоследък ѝ се струваше, че над обстоятелствата около откриването на Линдстрьомленд тегне зла прокоба.

Деверо май още се сърдеше.

— Ще бъде истинска трагедия, ако пренесем от Земята теории като расизма, национализма и...

— Искам само да кажа — прекъсна го Елизабет, — че ще бъде още по-страшна трагедия, ако излеем помията от всеки земен бордей на Земята сред тези девствени простори.

— Защо? — Чиновникът се взря непреклонно в очите ѝ и тя долови, че сивотата му прикрива твърдостта на стомана. — Защото задачата по превоза им дотук е непосилна за частна корпорация ли?

Устата ѝ пресъхна от адското усилие да сдържи яростта си. Никой не си бе позволявал да ѝ говори така, може би с изключение на капитан Гарамонд, но той си плати... Вбесяваше я склонността на тези нищожества да се пъчат нахално от мига, в който почувстват, че са в безопасност.

— Грешите, разбира се — отвърна тя и се зачуди на равния си глас. — Има множество по-основателни причини да се регулира потокът от заселници. Спомнете си за отвратителните проблеми, с които се сблъскаха първите групи, щом срещнаха съществата, наричани от всички „клоуните“.

— Не съм забравил, но тези проблеми можеха да бъдат решени предварително. Ние дори подозираме, че са били предизвикани умишлено.

За един, само за един главозамайващ миг тя се изкуши да го среже на две, както се надуваше пред нея, дори ако заради това се наложи да превърне своя Линдстрьомленд в непристъпна крепост. После я осени прозрение — той се е отказал от всякакви дипломатични увъртания, за да сложи козовете си на масата. Вторачи се изпитателно в мъжа, за да познае дали ѝ предлага да го купи. Този подход във всевъзможните си разновидности беше типичен за държавните служители: „Трябва да покажа колко съм опасен, следователно и ценен.“

Усмихна се и пристъпи неприятно близо до него — маневра, нарушаваща психическото равновесие на противника, с която си помагаше изкусно още от малка. Лицето му застина, както тя и очакваше. Тъкмо да докосне ръката му и секретарят Робард се показа откъм стълбището. Носеше слушалки и размотаваше кабел след себе си.

Елизабет се намръщи.

— Защо досаждаш, Робард?

— Госпожо, извънредно спешно е. Вашият флагмански кораб приема съобщение, което непременно трябва да чуете.

— Почакайте ме тук.

Тя се отдалечи от Деверо. Безцеремонният тон на верния лакей, толкова различен от обичайното му угодничене, я убеди веднага, че се е случило нещо твърде важно. Мислено прокле тъпата физика на тази сфера, която я лишаваше от удобна и мигновена радиовръзка с външния свят.

Когато сложи слушалките на главата си, в тях вече звучеше глас. Беше безчувствен, нечовешки хладнокръвен, а щом го позна, краката ѝ омекнаха. Без сама да забележи, Елизабет Линдстрьом се отпусна и седна на покрива.

— ... с наличностите, които имахме в „Бисендорф“, ние създадохме няколко въздушни машини, за да се върнем в Преден пост. Самолетите се оказаха неподходящи за огромното разстояние, но поне осмина стигнахме до мястото, откъдето предавам това съобщение. Тук открихме втори вход към сферата. Не бе забелязан, когато обикаляхме по екваториалната плоскост, защото е затворен с метална плоча. Трябва веднага да ви кажа, че използваният метал няма нищо общо с материала, от който поначало е изграден Орбитсвил. Аз съм уверен, че е дело на по-късна цивилизация, не много по-напреднала от нашата. Във всеки случай лесно срязавме плочата, за да извадим навън антена.

Пукот, пауза... После гласът продължи неумолимо и безстрастно.

— Щом успяхме да намерим втора пролука толкова бързо и с нашите ограничени технически възможности, би трябвало да има още много. Стотици, вероятно и хиляди. Логично е да допуснем, че всички останали са били затворени по същия начин, както и че това не е било сторено от създателите на сферата. Естествено възникват въпроси за особеностите и подбудите на съществата, които, очевидно са първата раса, открила Орбитсвил след построяването му. Няма съмнение, че са се отличавали с някои от недъзите на човечеството. Те — или само една група от тях — са решили да си присвоят сферата, да установят контрол над нея. Предпочели са да постигнат това, като я направят трудно достъпна. Както сами се убеждавате, не са успели. Може и да са били разгромени в битката при входа, където сега е Преден пост. Или ги е довършил самият Орбитсвил, променил ги е и ги е погълнал, както след време ще промени и погълне нас. В откритието ни има и една поука — цялата организация на „Старфлайт“ с нейния себичен интерес да ограничава естественото преселение на хората трябва да бъде премахната. Вече знаем, че целият Орбитсвил е достъпен...

Елизабет махна слушалките, за да се спаси от ужасния назидателен глас. Опря длани в гладката стена на своя подслон и легна по корем, притиснала отворената си уста в изцапаната от стъпки повърхност.

„Ванс Гарамонд — шепнеше безмълвно, а съзнанието ѝ потъваше в космически студ, — сигурно трябва да те обичам... Защото ти единствен ми причини истинска болка, накара ме да страдам. Ето, пак ме съсипваш. Всичко свършва... Сега е мой ред...“

— Госпожо, лошо ли ви е?

Гласът едва се чуваше през мътната безпределност. Тя надигна глава и само с усилие на паметта си позна сивото разтревожено лице на Шарл Деверо. Побърза да се изправи.

— Как смеете! — сръза го ледено. — За какво намекувате?!

— За нищо. Аз...

— Защо пузнахте този човек да наруши спокойствието ми? — Елизабет се вторачи обвиняващо в Робард, който бе взел слушалките и безшумно намотаваше кабела на макарата. — Изгонете го веднага!

— И без това си тръгвам. Видях предостатъчно.

Деверо се отправи припряно към стълбището. Елизабет го съпроводи с поглед, опипвайки нервно един от пръстените с рубин. Смъртоносното украшение се въртеше лесно на изпотения ѝ пръст.

Робард се поклони неспокойно.

— Ако разрешите да се оттегля...

— Не разрешавам — сопна се тя. — Свържи ме с доктор Килъпс по тази глупост!

— Да, госпожо.

Робард замърмори в микрофона, почака малко и ѝ подаде слушалките. Заотстъпва, но Елизабет му посочи къде да стои.

— Докторе, госпожа Гарамонд получи ли си днешната доза? Още не? Тогава пропуснете. Капитан Гарамонд е жив и се връща. Съпругата му трябва да е бодра и с ясно съзнание за срещата, нали?

Захвърли устройството и Робард покорно се наведе да го вземе.

— Остави го — тихо заповяда президентката. — Да подготвят колата ми за тръгване след пет минути. Имам неотложна работа в Преден пост.

Потресаващата новина, че Ейлин и Крис са още живи, удари по психиката на Гарамонд като термоядрен взрив. Преживяваше едновременно облекчение, радост, объркване, надежда... Разбира се, претоварването раздруса немилостиво тялото му. Няколко часа наред го обливаше студена пот, сърцето му биеше неравномерно, виеше му се свят. Всички симптоми на нервното изтощение бяха в разгара си, когато малката совалка от щаба на флота увисна пред пролуката.

Както му се случи веднъж преди месеци, отново се озадачи за миг, когато фигура в бял скафандър се подаде над черната дупка.

Последваха я други, понесли празни скафандри. Новодошлите вдигнаха шлемовете си и се смесиха с хората от самолетите, но Гарамонд трудно се опомняше. Бе свикнал да възприема като нормална външността на изтънелите си спътници с хлътнали бузи. Спасителите му се привидяха като същества от друга раса.

— Капитан Гарамонд? — Млад офицер се изпъна пред него, безбрадото му лице сияеше от щастие и здраве. — Аз съм лейтенант Кени от „Уестморлънд“. За мен е голяма чест, сър!

— Благодаря ви.

Капитанът отвърна неловко на приветствието, а Кени неволно се вторачи в ъгловатите машини и ченето му увисна.

— Казаха ми, че сте успели да прелетите два милиона километра с тези моторни хвърчила. Та това е фантастично!

Гарамонд потисна несправедливото си раздражение.

— И така може да се нарече... Значи сте от „Уестморлънд“? Хюго Шилинг ли е капитан все още?

— Да, той реши да дойде лично. Чака ви в совалката. Сър, трябва да снимам вашите самолети, те са...

— Не сега, лейтенант. Нашият старши офицер на научната група е тежко болен, нуждае се незабавно от лекарски грижи. А и останалите не сме в прекрасна форма, както виждате.

Кени отново смути Гарамонд — веднага изпълни желанието му. Подкани енергично хората си и след няколко минути осемте пътешественици от „Бисендорф“ бяха опаковани в скафандри за прехвърлянето в совалката. Капитанът мислеше само за жена си и сина си по време на кратката разходка в космоса с клатушкация се наоколо звезден простор и миризмата на гума в шлема. От въздушния шлюз се насочи веднага напред. Помещенията му се струваха невъзможно просторни след месеците, прекарани в тесния корпус на самолета. Още един мъж в скафандър се изправи да го посрещне.

— Ванс, голяма радост е да те видя пак... — промълви Хюго Шилинг.

Среброкосият синеек капитан работеше вече двайсетина години в изследователския отряд и се отнасяше към занаята си със спокойствието на лоцман от ферибот.

— Благодаря ти, Хюго. Толкова е хубаво...

Гарамонд тръсна глава, за да покаже, че не намира думи.

Шилинг разгледа придирчиво лицето му.

— Ванс, виждаш ми се доста похабен. Трудно ли ви беше?

— Трудно.

— Ясно, шкипер. Няма да те разпитвам засега. Оставаме в скафандрите, но ти се вържи на някое кресло и се отпусни. Опитай се да поспиш.

— Виждал ли си скоро жена ми и момчето?

— Не съм. За разлика от теб съм обикновен командир на крилолет и не ме канят през седмица в Октагона.

— В Октагона! Защо са там?

— Ами гостуват на президентката още откакто ти... хм, изчезна. И те се прочуха, да знаеш. Къпят се в лъчите на славата и тъй нататък.

— Но... — Тялото на Гарамонд отново се вледеняваше. — Хюго, президентката ли ви изпрати да ни приберете?

— А, не. Дежурният по флота заповяда, както си е редно. Тя е в Север десет, един от далечните складове и промишлени центрове, които построихме.

— Дали е научила за първото ми съобщение?

— Вероятно. — Шилинг присмехулно размаха пръст. — Гузен си заради лафовете, които изтърси за „Старфлайт“, а? Не се безпокой, всички разбират какво си преживял. Можеш да се оправдаеш с истериката от радостта, че сте се спасили.

Гарамонд си пое дъх с пълни гърди.

— Около Преден пост използват ли се самолети или друг бърз транспорт?

— Още не. Всички усилия се хвърлят за наземни коли и къщи.

— Кога президентката ще успее да се върне в Октагона?

— Трудно е да се каже. Нито пътищата, нито колите са подходящи за високи скорости.

— А ние кога ще се приберем?

— Ами... След около пет часа, за да щадим господин О'Хейгън.

— Пришпори я тази кофа, Хюго. Трябва да съм там преди Елизабет, а тя има предимство от няколко часа.

Шилинг се озърна към пулта. Совалката беше херметично затворена и почти готова за полет.

— Ускорението ще ни притиска здраво. А за един болен...

— Той няма да възрази. Питай го.

— Не разбирам...

— Не ти ли е достатъчно да знаеш, че спечеленото време за мен е разликата между живота и смъртта?

— Не ми се ще да ти повярвам, обаче...

Шилинг му намигна и заповяда на пилота да върне совалката в Преден пост по-бързо, като се съобразява и със състоянието на О'Хейгън. Гарамонд се помъчи да намери покой в защитаващото го от ускорението кресло. Съжаляваше, че не може да се довери напълно на другия капитан. Добродушният Шилинг предпочиташе да запази своята изчистена от излишни бъркотии представа за света, освен това се славеше като послушен изпълнител. Гарамонд нямаше да постигне нищо, освен да го настрои срещу себе си, ако му кажеше, че Елизабет Линдстрьом е психопатка, която с огромно удоволствие ще убие жена и дете, и то съвсем невинни. Хюго вероятно би възразил, че е можела да го направи сто пъти досега. Какво да му отвърне? Да го уверява, че предчувства близкото бъдеще и с мозъка на костите си? Затвори очи, но усетът за надвисналата опасност не му даваше мира.

Половин час по-късно го осени една идея.

— Очакваш ли да ни посрещнат много хора?

— Няма съмнение. Ти все се напъхваш под прожекторите. И докато те нямаше, един репортер на име Мейсън убеждаваше настървено големите клечки да започнат издирване. Но всички бяха готови да зложат десет хиляди срещу едно, че си мъртъв, затова не му обърнаха внимание.

Гарамонд бе забравил новинаря от Земята.

— Казваш, че жена ми и синът ми също са се прочули. Искам и те да ме посрещнат в Преден пост. Можеш ли да го уредиш?

— Че защо не? Флагманският кораб има пряка връзка с Октагона.

Шилинг се впусна в дълъг разговор. Думите не се чуваха ясно, но Гарамонд долови кога спорът се разгорещи. Щом прекъсна връзката, другият капитан поседя озадачен, преди да се обърне.

— Съжалявам, Ванс, не стана.

— Защо отказаха?

— Президентката е наредила от Север десет твоето семейство да те чака в Октагона. В момента е на път, затова никой не може да се свърже с нея и не смеят да пратят кола, за да вземат жена ти и сина ти. Не разбирам...

— Аз обаче знам какво става.

Гарамонд се вторачи в предните екрани, където Вселената се делеше на две — светещи точки и черната половина на Орбитсвил.

Усилията му да ходи при яростното спирачно ускорение едва не го довършиха, но той застана в претъпкания въздушен шлюз с херметично затворен скафандър още преди совалката да се е скачила с тунела за влизане в сферата. Отвори външния люк в мига, когато светна зелената сигнална лампичка, и се озова в широката Г-образна тръба.

Гарамонд се издърпа по ръкохватките, мина с усилие през съпротивата на лещовидното поле, изправи се в изкуственото притегляне и влезе в залата за пристигащи. Незабавно го обкръжи стена от лица и тела, а щом вдигна шлема, заблъскаха го вълни от крясъци и поздравявания. Хората му стискаха ръцете, пляскаха го по гърба, откъсваха за спомен разни дреболии от скафандъра.

По-назад стояха мнозина с камери в ръце. Щом ги зърна, нещо го подтикна да вдигне ръка като астронавт от двадесетия век след орбитален полет. Прокле мислено непослушния си крайник и се съсредоточи в задачата да открие нужния му човек в гъмжилото. Чак сега осъзна колко пъти бе разчитал досега на Клиф Нейпиър в подобни смущаващи обстоятелства.

Навсякъде се мяркаха униформи на високопоставени началници от „Старфлайт“. Всеки от тях би могъл да му уреди кола до Октагона, но как да познае дали не са приближени на Елизабет, а значи и негови врагове? Миг по-късно се взря в плещест млад мъж с преждевременно прошарена коса, който решително си пробиваше път към него. Ето го Колбърт Мейсън!

— Капитан Гарамонд! — изрева Мейсън сред оглушителния шум. — Думите не стигат да изразя колко съм...

Гарамонд завъртя глава.

— Някой път ще намерим време и за словоизлияния. Имаш ли кола?

— Оставих я отпред.

— Трябва веднага да се измъкна оттук.

Новинарят се подвоуми.

— От „Старфлайт“ са приготвили цял керван за вас.

— Колбърт, помниш ли деня, когато се запознахме? Тогава се налагаше някой да те отърве, нали?

— Да вървим.

Мейсън наклони глава и се втурна през тълпата с напора на ледоразбивач. Гарамонд се препъваше след него в тежкия си скафандър. След секунди спряха до бяла кола с яркооранжев надпис **НОВИНАРСКА АГЕНЦИЯ „ДВАТА СВЯТА“**. Пъхнаха се вътре пред изумените погледи на множеството, изсипало се след тях от залата.

Мейсън подкара и чак тогава попита:

— Накъде?

— Към Октагона, и то с цялата бързина, която можеш да изстискаш от този брѐмбар.

— Бива, но не съм желан гост там. Копоите няма да ме пуснат по-навътре от портала.

— И аз не съм добре дошъл, обаче ще вляза.

Капитанът задържа яростно множеството щипове, за да смъкне скафандъра.

„Ей такива приказки допадат на пресата — упрекна се, докато се бореше с паниката. — Същински човек на действието, който не си поплюва. Защо се държа толкова глупаво? Защо не призна на Мейсън, че съм уплашен до посиране? Може би така по-лесно ще го убедя да ми помогне...“

Репортерът изтезаваше двигателя, за да прекосят по-скоро промишлените покрайнини на града.

— На минаване оттук сринахте всичко — подхвърли, без да отделя поглед от пътя, — но го възстановиха още по-грозно.

— Друго не съм и очаквал.

— Ще ми кажеш ли все пак защо бързаме?

Гарамонд се поколеба.

— Извинявай, Колбърт... по-късно.

— Само се чудех.

— Каквото и да се случи, ще имаш поредната сензация, която да разтрѐбиш.

— По дяволите, това си го знаех. Питам те като приятел.

— Признателен съм ти, но първо трябва да проверя подозренията си.

— Както желаш. Ще бъдем там само след десетина минути.

Гарамонд се постара да се освободи от скафандъра. В теснотията на колата това беше влудяващо пипкаво занимание, но му помагаше да задържи страха далеч от съзнанието си. Тъкмо се отърва от пречещата обвивка, когато „Старфлайт Сентър“ се откри на близкото възвишение. Виждаха се ясно здравата ограда и неуморно крачещите пазачи. Возилото се устреми нагоре по пътя и прерията се ширна още по-надалеч пред тях. Гарамонд забеляза, че и някакъв път от север води към Октагона. Друга кола вдигаше облак жълтеникав прах по него, все още на няколко километра от оградата. Беше твърде далеч, за да проличи черно-сребрият емблема на „Старфлайт“, но в този миг сякаш стоманен обръч стегна капитана през гърдите и му изкара въздуха. Зяпна яката порта на западния вход. Возилото забави, щом от будката излязоха стражи.

— Пробий направо! — настоя Гарамонд.

— Само танк може да мине през това чудо — поклати глава Мейсън. — Ще се пребием. Трябва да се промъкнем някак с приказки.

Капитанът погледна към другата кола и му се стори, че тя излита със скоростта на ракета.

— Нямаме време за приказки...

Изскочи и затича към будката. Копоят със затъмнено стъкло на шлема и лъчева пушка в ръце изгледа недоверчиво изцапаните остатъци от униформата му.

— Кажете по каква работа идвате — отсече той и даде някакъв знак на другите двама.

— Аз съм капитан Гарамонд от изследователския отряд. Отворете веднага!

Онзи го зяпна изцъклено.

— Капитане, не съм сигурен дали мога да пусна дори вас...

— Добре де, нали знаете кой съм?

— О, знам! Мисля, че... че сте най-великият! Но това не означава, че трябва да ви пусна. Имате ли пропуск?

— Пропуск ли?

Обмисли трескаво дали да не се престори на невинно оскърбен, но нямаше смисъл. Усмихна се и посочи прахоляка на километър от северния портал.

— Ето го моя пропуск. В онази кола е президентката Линдстрьом, връща се специално за посрещането ми.

— Ама как да знам дали ми казвате истината? Тоест...

— Е, тогава ще научите, когато тя чуе, че не сте пожелали да ме пуснете. Защо ли не си седна да чакам?...

Гарамонд понечи да му обърне гръб.

— Хайде сега... — Стражът го гледаше объркан. — Вие влезте, но другият ще остане тук.

Капитанът вдигна рамене и се запъти към портата, която се плъзна встрани тъкмо навреме. Закрачи право към западния вход на Октагона, от който го делиха само стотина метра. Секунда преди ъгълът на сградата да закрие северния портал, видя пристигащата кола и разпозна емблемата, зърна и бледа фигура на жена вътре. Знаеше, че е закъснял, и пулсът му стана още по-накъсан. Преди да се усети, тичаше с все сила, не го интересуваше какво ще си помислят бдителните пазачи. Движение на последния етаж прикова вниманието му. Пак беше жена, която отвори прозорец, но този път зърна Ейлин. И тя го гледаше втрещено.

Сви длани пред устата си и кресна:

— Ейлин, чуваш ли ме?

— Ванс! — долетя безсилно гласът ѝ, почти отнесен от вятъра.

— Вземи Крис и слезте при този вход. Веднага! — Сочеше ѝ упорито западната врата. — Разбра ли ме?

— Да... Слизам.

Ейлин се дръпна от прозореца. Гарамонд отвори вратата и видя къс празен коридор с четири странични разклонения от всяка страна. Понечи да потърси стълба или асансьор, но в желанието да пресрещне жена си можеше да се размине с нея. А Елизабет сигурно беше вече в сградата. Дано Ейлин и Крис слизат... Ами ако има само едно централно стълбище и се сблъскат с Елизабет? Гарамонд потъна в безжизнено времево измерение, където цели галактики възникваха и загиваха с всеки гръмовен удар на сърцето му. Опитваше се да измисли нещо хитроумно, но сега можеше само да се бои, да се дави в болката и ужаса...

Една от вратите се отвори рязко. Различи смътно бронзова кожа и пъстра коприна, после Ейлин се сгуши в ръцете му. „Успяхме! Ще живеем...“

— Ти ли си? — Лицето ѝ беше мокро. — Ванс, наистина ли си ти?

— Разбира се, любима. Нямаме време за разговори. Трябва да се... — Той едва не онемя. — Къде е Крис?

Ейлин го гледаше замаяно.

— Ами в леглото си горе. Още спи...

— Нали ти казах да го доведеш!

— Тъй ли? Нещо не мога да разсъждавам... — Тя се ококори. — Какво лошо съм сторила?

— Тя се качи да докопа Крис! Казах ти!...

Зад него прозвучаха още гласове и жадно шарещият му поглед се спря на двама от пазачите, които го бяха последвали почти до входа. Те се взираха нагоре. Гарамонд издърпа Ейлин навън и също вдигна глава. Елизабет Линдстрьом стоеше до външната стена на горния етаж, притиснала перленото си шкембенце към прозрачната пластмаса. Вторачи се в него и му махна с лениво злорадство.

Капитанът се извъртя към по-близкия до него копой и с неудържимо движение изтръгна пушката от ръцете му. Бутна надолу предпазителя, нагласи селектора на максимална мощност и вдигна оръжието... тъкмо когато Елизабет отскочи назад и се скри. Гарамонд за миг зърна пепелявото лице на жена си.

— Стаята на Крис от тази страна ли е?

— Да, ама аз...

— Къде?! Покажи ми най-после!

Тя посочи три метра вляво от мястото, където беше Елизабет допреди малко. В този миг стражът се пресегна решително, но другият още се чудеше какво става. Капитанът завъртя безмълвно пушката и двамата отстъпиха изумени. Той отново вдигна оръжието, прицели се старателно и натисна спусъка. Тънкият като игла лъч проби стената и повтори движенията на ръцете му, изрязвайки димящо парче, което тупна тежко на земята.

Секунда по-късно, както се надяваше Гарамонд, дребна фигурка в пижама пристъпи към ненадейно появилата се дупка. Крис разтърка очи и зяпна сънливо. Баща му захвърли пушката и протегна ръце нагоре.

— Скачай, Крис! Скачай! — Собственото му дрезгаво грачене почти заглуши отчаяната мисъл: „Няма да посмее. Никой не би го

направил.“ — Хайде, синко, ще те хвана!

Момчето изопна рамене. До него се появи блед силует и се помъчи да го улови. Крис се хвърли с главата напред и излетя от стаята.

Още веднъж както на онази далечна тераса Гарамонд видя детското тяло да се превърта надолу... все по-бързо. И отново се озова в кошмара на мудното плуване през лепкавия въздух. Хълцаше от безсилие.

Нещо твърдо и неочаквано тежко се блъсна в гърдите му и замалко не изтръгна ръцете му от раменете. Капитанът се претърколи по прашната трева, увил тялото си около скъпоценния товар, за да го предпази. С ъгълчето на окото си долови просветналия на метър-два от тях лазерен лъч.

Изправи се, упоен от усещането за ръчичките, които стискаха врата му.

— Добре ли си, синко? — прошепна. — Добре ли си?

Крис кимна и притисна лице в рамото му като бебе. Гарамонд се успокои, че вече са извън обсега на слабичките оръжия в пръстените на Елизабет, и затича към портала, без повече да се озърне. Ейлин, притискайки длан до устата си, тръсна глава и се втурна с тях. Единият пазач още стоеше вцепенен до будката и се блещеше смаяно. А Колбърт Мейсън изключи камерата чак когато застанаха пред него. Погледна екранчето.

— Две минути и петнадесет секунди — промълви възхитен и тържествуващо целуна устройството. — Истинска бомба от първия миг до последния!

— Най-сочното тепърва предстои — обнадежди го капитанът, докато се настаняваха в колата.

Изостреният усет на Гарамонд към благословения риск го предпази никога повече да не навлезе далеч навътре в Орбитсвил.

Не се престаши и когато Елизабет Линдстрьом бе лишена от власт и затворена в лечебница, нито когато „Старфлайт“ бе заменен от общодостъпен флот кораби, превърнал преселението в нещо естествено като сезонната миграция на птиците. Не се изкуши

и когато транспортната система обхвана отвън всички скрити доскоро входове към сферата.

Предпочиташе да живее със семейството си на ръба на космоса. Оттук виждаше най-добре, макар непрестанно да се мъчеше да забрави, че края на човечеството приближава.

Времето е мяра за промяната. Еволюцията е резултат от конкуренцията. Но тези идеи нямаха нито смисъл, нито опора в голямото О. Освободени от принудата да се сражават или да бягат, да се терзаят от глад или страх, да строят или да рушат, хората скоро щяха да загубят човешките си качества... въпреки че преобразяването нямаше да завърши за година-две.

Гарамонд стана свидетел на последния изблик на онази особена способност за задръжни действия, която би окрилила потомците на неговото поколение да яхнат Вселената... ако човечеството не бе затънало подобно на оса в гърне с мед. Това беше приказна епоха, в която се раждаха хиляди нови народи по хиляди нови земи. Всички те вървяха свободно по свои пътища, развиваха се и процъфтяваха, но накрая щяха да се слоят неразлично под неумолимия натиск на безкрайните прерии.

След време дори крилолетите престанаха да кръстосват търговските маршрути между входовете — няма нищо привлекателно за пътника, ако, където и да отиде, вижда все същото.

Покоят на последната дълга неделя се възцари в огромна част от космоса.

Орбитсвил изпълни предназначението си.

Издание:

Автор: Боб Шоу

Заглавие: Орбитсвил

Преводач: Владимир Зарков

Година на превод: 1999 (не е указана)

Език, от който е преведено: английски

Издание: първо

Издател: ИК „ОФИР“

Град на издателя: Бургас

Година на издаване: 1999

Тип: роман

Националност: английска

Редактор: Весела Петрова

Коректор: Мария Стоянова

ISBN: 954-8811-17-0

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/18095>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.